

Uradni list Republike Slovenije

Internet: <http://www.uradni-list.si>

e-mail: info@uradni-list.si

Št. **89** Ljubljana, četrtek **4. 11. 1999**

Cena 900 SIT

ISSN 1318-0576

Leto IX

DRŽAVNI ZBOR

4260. Zakon o lastninjenju kulturnih spomenikov v družbeni lastnini (ZLKSDL)

Na podlagi druge alineje prvega odstavka 107. člena in prvega odstavka 91. člena ustave Republike Slovenije izdajam

U K A Z

o razglasitvi zakona o lastninjenju kulturnih spomenikov v družbeni lastnini (ZLKSDL)

Razglašam zakon o lastninjenju kulturnih spomenikov v družbeni lastnini (ZLKSDL), ki ga je sprejel Državni zbor Republike Slovenije na seji 20. oktobra 1999.

Št. 001-22-150/99

Ljubljana, dne 28. oktobra 1999.

Predsednik
Republike Slovenije
Milan Kučan l. r.

Z A K O N

O LASTNINJENJU KULTURNIH SPOMENIKOV V DRUŽBENI LASTNINI (ZLKSDL)

1. člen

Ta zakon ureja lastninjenje nepremičnih kulturnih spomenikov (v nadaljevanju: spomenikov), ki so bili družbena lastnina v sredstvih podjetij in drugih pravnih oseb na dan 23. 8. 1996.

2. člen

Spomeniki iz prejšnjega člena, ki so na dan uveljavitve tega zakona razglašeni kot spomeniki državnega pomena, postanejo last države Republike Slovenije skupaj s premožninami, ki služijo upravljanju, rabi, vzdrževanju ali varstvu spomenika.

Seznam spomenikov iz prejšnjega odstavka je v prilogi, ki je sestavni del tega zakona.

3. člen

Spomeniki iz prvega člena tega zakona, ki so na dan uveljavitve tega zakona razglašeni kot spomeniki občinskega pomena, postanejo last občine, na območju katere ležijo skupaj s premožninami, ki služijo upravljanju, rabi, vzdrževanju ali varstvu spomenika.

Seznam spomenikov iz prejšnjega odstavka je v prilogi 2, ki je sestavni del tega zakona.

4. člen

S spomeniki, ki s tem zakonom preidejo v last države, upravlja Ministrstvo za kulturo neposredno oziroma preko ustrezno usposobljenega zunanjega izvajalca, s spomeniki, ki pa postanejo last lokalne skupnosti, pa njen pristojen organ.

5. člen

Imetnik pravice uporabe na nepremičnem spomeniku v družbeni lastnini, mora skleniti z Republiko Slovenijo oziroma z občino, ki je lastnica spomenika, pogodbo o prenosu spomenika v posest v devetih mesecih po uveljavitvi tega zakona.

6. člen

V pogodbi iz prejšnjega člena se uredi tudi vračilo vlaganj dosedanjim upravljalcem v podržavljene spomenike, po kateri se ta sredstva povrne najkasneje v desetih letih od uveljavitve tega zakona. V pogodbi, ki jo skleneta Republika Slovenija in dosedanji upravljalec, se določita višina in rok vračanja sredstev, razen sredstev rednega vzdrževanja.

Pri določanju višine sredstev iz prejšnjega odstavka se upoštevajo le tista vlaganja, ki so bila potrebna za ohranjanje spomenika in ki so pomenila trajno povečanje njegove vrednosti, in to le v delu, ki je presegel ekonomske koristi iz gospodarjenja oziroma uporabe spomenika.

Za vračilo vlaganj v spomenike, ki postanejo last občin, se smiselno upoštevata določbi prvega in drugega odstavka tega člena.

7. člen

Z dnem uveljavitve tega zakona prenehata veljati zakon o lastninjenju spomenikov in znamenitosti v družbeni lastnini (Uradni list RS, št. 16/96) in sklep Vlade Republike Slovenije o kulturnih spomenikih in naravnih znamenitostih, ki so postali last Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 46/96 in 57/97).

8. člen

Ta zakon začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 300-01/91-31/1

Ljubljana, dne 20. oktobra 1999.

Predsednik
Državnega zbora
Republike Slovenije
Janez Podobnik, dr. med. l. r.

Priloga 1

Seznam kulturnih spomenikov, ki postanejo državna last

OBČINA: 003 – BLED

Bled – Blejski otok (EŠD 5287)

Odlok o razglasitvi Blejskega otoka za kulturni spomenik državnega pomena (Uradni list RS, št. 81/99)

Bled – Grad (EŠD 24)

Odlok o razglasitvi Blejskega gradu za kulturni spomenik državnega pomena (Uradni list RS, št. 81/99)

OBČINA: 007 – BRDA

Vipolže – Vila Vipolže (EŠD 820)

Odlok o razglasitvi Vile Vipolže za kulturni spomenik državnega pomena (Uradni list RS, št. 81/99)

OBČINA: 009 – BREŽICE

Bizeljska vas – Grad Bizeljsko (EŠD 18)

Odlok o razglasitvi Območja gradu in gradu Bizeljsko za kulturni spomenik državnega pomena (Uradni list RS, št. 81/99)

Brežice – Grajska kašča Cesta prvih borcev 4 (EŠD 7136)

Odlok o razglasitvi Gradu in grajske kašče v Brežicah za kulturni spomenik državnega pomena (Uradni list RS, št. 81/99)

Pišece – Grad (EŠD 524)

Odlok o razglasitvi območja Gradu Pišece za kulturni spomenik državnega pomena (Uradni list RS, št. 81/99)

OBČINA: 011 – CELJE

Celje – Starokrščanska krstilnica v Gubčevi ulici (EŠD 8753)

Odlok o razglasitvi Starokrščanske krstilnice v Celju za kulturni spomenik državnega pomena (Uradni list RS, št. 81/99)

OBČINA: 017 – ČRNOMELJ

Črnomelj – Kulturni dom (EŠD 89)

Odlok o razglasitvi Kulturnega doma v Črnomlju za kulturni spomenik državnega pomena (Uradni list RS, št. 81/99)

OBČINA: 021 – DOBROVA-POLHOV GRADEC

Polhov Gradec – Grad Polhov Gradec (EŠD 1594, 554)

Odlok o razglasitvi gradu, vodnjaka in parka Polhov Gradec za kulturni spomenik državnega pomena (Uradni list RS, št. 81/99)

OBČINA: 157 – DOLENJSKE TOPLICE

Kočevski Rog – Grobišče na Pogorelcu (EŠD 4224)

Odlok o razglasitvi bolnišnice Jelendol za kulturni spomenik državnega pomena (Uradni list RS, št. 81/99)

OBČINA: 024 – DORNAVA

Dornava – Park dvorca Dornava (EŠD 7876)

Odlok o razglasitvi Dvorca in parka Dornava za kulturni spomenik državnega pomena (Uradni list RS, št. 81/99)

OBČINA: 158 – GRAD

Grad – Grad (EŠD 159)

Odlok o razglasitvi Gradu Grad za kulturni spomenik državnega pomena (Uradni list RS, št. 81/99)

OBČINA: 028 – GORIŠNICA

Dolane – Grad Borl (EŠD 35)

Odlok o razglasitvi Gradu Borl za kulturni spomenik državnega pomena (Uradni list RS, št. 81/99)

OBČINA: 029 – GORNJA RADGONA

Negova – Grad (EŠD 484)

Odlok o razglasitvi Gradu Negova za kulturni spomenik državnega pomena (Uradni list RS, št. 81/99)

OBČINA: 049 – KOMEN

Štanjel – Vrt ob vili Ferrari (EŠD 7901)

Odlok o razglasitvi Vrta ob Vili Ferrari v Štanjelu za kulturni spomenik državnega pomena (Uradni list RS, št. 81/99)

OBČINA: 050 – KOPER

Koper – Samostan Santorijeva 9 (EŠD 8346)

Odlok o razglasitvi samostana na Santorijevi 9 v Kopru za kulturni spomenik državnega pomena (Uradni list RS, št. 81/99)

Socerb – Grad (EŠD 671)

Odlok o razglasitvi območja gradu Socerb za kulturni spomenik državnega pomena (Uradni list RS, št. 81/99)

OBČINA: 165 – KOSTEL

Kostel – Trško naselje (EŠD 5900, 910)

Odlok o razglasitvi trškega jedra in razvalin gradu Kostel za kulturni spomenik državnega pomena (Uradni list RS, št. 81/99)

OBČINA: 053 – KRANJSKA GORA

Triglav – Aljažev stolp (EŠD 5531)

Odlok o razglasitvi Aljaževega stolpa na Triglavu za kulturni spomenik državnega pomena (Uradni list RS, št. 81/99)

OBČINA: 054 – KRŠKO

Kostanjevica na Krki – Območje gradu Kostanjevica (EŠD 8766, 265, 11070)

Odlok o razglasitvi Območja gradu Kostanjevica s samostanom in Galerijo na prostem – Formo vivo za kulturni spomenik državnega pomena (Uradni list RS, št. 81/99)

Leskovec pri Krškem – Območje gradu Šrajbarski turn (EŠD 8772)

Odlok o razglasitvi Območja gradu Šrajbarski turn za kulturni spomenik državnega pomena (Uradni list RS, št. 81/99)

OBČINA: 065 – LOŠKA DOLINA

Snežnik – Območje gradu Snežnik (EŠD 8765)

Odlok o razglasitvi Območja gradu in Gradu Snežnik za kulturni spomenik državnega pomena (Uradni list RS, št. 81/99)

OBČINA: 070 – MARIBOR

Maribor – Dvorec Račji dvor (EŠD 6281)

Odlok o razglasitvi Dvorca Račji dvor za kulturni spomenik državnega pomena (Uradni list RS, št. 81/99)

Maribor – Grad Betnava (EŠD 13)

Odlok o razglasitvi parka, arheološkega najdišča in dvorca Betnava za kulturni spomenik državnega pomena (Uradni list RS, št. 81/99)

Maribor – Šola Vinarska 14 (EŠD 6273)

Odlok o razglasitvi Šole – Vinarska 14 za kulturni spomenik državnega pomena (Uradni list RS, št. 81/99)

Maribor – Vetrinjski dvorec (EŠD 443)
Odlok o razglasitvi Vetrinjskega dvorca za kulturni spomenik državnega pomena (Uradni list RS, št. 81/99)

OBČINA: 073 – METLIKA
Gradac – Območje gradu Gradac (EŠD 8757, 10833)
Odlok o razglasitvi Območja gradu in Gradu Gradac za kulturni spomenik državnega pomena (Uradni list RS, št. 81/99)

OBČINA: 084 – NOVA GORICA
Branik – Grad Rihemberk (EŠD 40)
Odlok o razglasitvi gradu Branik (Rihemberk) za kulturni spomenik državnega pomena (Uradni list RS, št. 81/99)

OBČINA: 085 – NOVO MESTO
Hmeljnik – Grad (EŠD 175)
Odlok o razglasitvi Gradu Hmeljnik za kulturni spomenik državnega pomena (Uradni list RS, št. 81/99)
Otočec – Območje gradu (EŠD 8759, 505)
Odlok o razglasitvi Območja gradu Otočec za kulturni spomenik državnega pomena (Uradni list RS, št. 81/99)

OBČINA: 094 – POSTOJNA
Predjama – Grad Jama (EŠD 569)
Odlok o razglasitvi Gradu Jama za kulturni spomenik državnega pomena (Uradni list RS, št. 81/99)

OBČINA: 096 – PTUJ
Ptuj – Grad (EŠD 583)
Odlok o razglasitvi Gradu Ptuj za kulturni spomenik državnega pomena (Uradni list RS, št. 81/99)
Ptuj – Park gradu Turnišče (EŠD 7930)
Odlok o razglasitvi Gradu in parka Turnišče za kulturni spomenik državnega pomena (Uradni list RS, št. 81/99)

OBČINA: 107 – ROGATEC
Rogatec – Muzej na prostem Rogatec (EŠD 626)
Odlok o razglasitvi Muzeja na prostem Rogatec za kulturni spomenik državnega pomena (Uradni list RS, št. 81/99)

OBČINA: 178 – SELNICA OB DRAVI
Spodnji Slemen – Grad Viltuš (EŠD 811)
Odlok o razglasitvi park in grad Viltuš za kulturni spomenik državnega pomena (Uradni list RS, št. 81/99)

OBČINA: 112 – SLOVENJ GRADEC
Legen – Bolnišnica Trška gora (EŠD 312)
Odlok o razglasitvi Partizanske bolnišnice Trška gora za kulturni spomenik državnega pomena (Uradni list RS, št. 81/99)
Vodriž – Razvaline gradu (EŠD 7965)
Odlok o razglasitvi razvalin gradu Vodriž za kulturni spomenik državnega pomena (Uradni list RS, št. 81/99)

OBČINA: 113 – SLOVENSKA BISTRICA
Slovenska Bistrica – Grad (EŠD 663)
Odlok o razglasitvi Gradu in parka v Slovenski Bistrici za kulturni spomenik državnega pomena (Uradni list RS, št. 81/99)

OBČINA: 122 – ŠKOFJA LOKA
Stara Loka – Starološki grad (EŠD 6024)
Odlok o razglasitvi Starološkega gradu za kulturni spomenik državnega pomena (Uradni list RS, št. 81/99)

OBČINA: 134 – VELIKE LAŠČE
Turjak – Območje gradu Turjak (EŠD 8774)
Odlok o razglasitvi območja gradu Turjak za kulturni spomenik državnega pomena (Uradni list RS, št. 81/99)

OBČINA: 139 – VOJNIK
Socka – Graščina s parkom (EŠD 4445)
Odlok o razglasitvi Graščine s parkom Socka za kulturni spomenik državnega pomena (Uradni list RS, št. 81/99)

OBČINA: 192 – ŽIROVNICA
Doslovče – Rojstna hiša Frana Saleškega Finžgarja (EŠD 121)
Odlok o razglasitvi Rojstne hiše Frana Saleškega Finžgarja za kulturni spomenik državnega pomena (Uradni list RS, št. 81/99)

OBČINA: 193 – ŽUŽEMBERK
Dvor pri Žužemberku – Območje nekdanje Auerspergove železarne (EŠD 8120)
Odlok o razglasitvi Območja Auerspergove železarne za kulturni spomenik državnega pomena (Uradni list RS, št. 82/99).

Priloga 2

Seznam kulturnih spomenikov, ki postanejo last občin

OBČINA: 011 – CELJE
Prešnik – Graščina (EŠD 4370)
Odlok o razglasitvi kulturnih in zgodovinskih spomenikov na območju občine Celje (Uradni list SRS, št. 28/86, Uradni list RS, št. 15/90 – popravek in 1/92 – popravek).

OBČINA: 155 – DOBRNA
Dobrna – Grad (EŠD 4374)
Odlok o razglasitvi kulturnih in zgodovinskih spomenikov na območju občine Celje (Uradni list SRS, št. 28/86, Uradni list RS, št. 15/90 – popravek in 1/92 – popravek).

OBČINA: 022 – DOL PRI LJUBLJANI
Vinje – Spomenik na Judeževi domačiji (EŠD 976)
Odlok o spominskem parku revolucionarnih tradicij občine Domžale (Uradni vestnik Občine Domžale, št. 8/84 in 4/85 – popravek).

OBČINA: 023 – DOMŽALE
Češenik – Park gradu Češenik (EŠD 8770)
Odločba o zavarovanju grajskega drevesnega in gozdnega parka v Češeniku (Uradni list LRS, št. 8/52).
Krumperk – Grajski hlevi (EŠD 5290)
Odlok o spominskem parku revolucionarnih tradicij občine Domžale (Uradni vestnik Občine Domžale, št. 8/84 in 4/85 – popravek).

OBČINA: 041 – JESENICE
Jesenice – Delavski dom Cesta železarjev 11 (EŠD 5355)
Odlok o razglasitvi kulturnih in zgodovinskih spomenikov v občini Jesenice (Uradni vestnik Gorenjske, št. 2/87 in Uradni list RS, št. 24/91).

Jesenice – Partizanska bolnišnica na Mežaklji (EŠD 5306)
Odlok o razglasitvi kulturnih in zgodovinskih spomenikov v občini Jesenice (Uradni vestnik Gorenjske, št. 1/85)

OBČINA: 045 – KIDRIČEVO
Kungota pri Ptuj – Grad Ravno polje (EŠD 612)
Odlok o razglasitvi nepremičnih kulturnih in zgodovinskih spomenikov na območju občine Ptuj (Uradni vestnik občin Ormož in Ptuj, št. 35/89).

OBČINA: 050 – KOPER
Gabrovica pri Črnem Kalu – Bunker partizanske tehnike Žena (EŠD 1322)
Odlok o razglasitvi posameznih nepremičnih kulturnih in zgodovinskih spomenikov v občini Koper (Uradne objave Primorske novice, št. 1/93 in 18/93 – popravek).

OBČINA: 052 – KRANJ
Kranj – Dom Simona Jenka (EŠD 5139)
Odlok o razglasitvi starega mestnega jedra Kranja za kulturni in zgodovinski spomenik (Uradni vestnik Gorenjske, št. 19/83).

OBČINA: 053 – KRANJSKA GORA
Kranjska gora – Grobišče Napoleonovih vojakov Morga (EŠD 5381)
Odlok o razglasitvi kulturnih in zgodovinskih spomenikov v občini Jesenice (Uradni vestnik Gorenjske, št. 2/87 in Uradni list RS, št. 24/91)

OBČINA: 063 – LJUTOMER
Železne Dveri – Vinogradniški dvorec Železne Dveri (EŠD 8750)
Odlok o razglasitvi nepremičnih kulturnih in zgodovinskih spomenikov na območju občine Ljutomer (Uradni list RS, št. 53/92)

OBČINA: 080 – MURSKA SOBOTA
Rakičan – Grad Rakičan (EŠD 6791)
Odlok o razglasitvi nepremičnih kulturnih in zgodovinskih spomenikov na območju občine Murska Sobota (Uradne objave, št. 8/91, 9/92 – popravek, 11/92 in 5/98)

OBČINA: 085 – NOVO MESTO
Luknja – Izvirna dolina (EŠD 8756)
Odlok o razglasitvi naravnih znamenitosti in nepremičnih kulturnih in zgodovinskih spomenikov v občini Novo mesto (Uradni list RS, št. 38/92)
Novo mesto – Germove štale (EŠD 8532)
Odlok o razglasitvi naravnih znamenitosti in nepremičnih kulturnih in zgodovinskih spomenikov v občini Novo mesto (Uradni list RS, št. 38/92)
Novo mesto – Rokodelski dom (EŠD 8531)
Odlok o razglasitvi naravnih znamenitosti in nepremičnih kulturnih in zgodovinskih spomenikov v občini Novo mesto (Uradni list RS, št. 38/92)

OBČINA: 096 – PTUJ
Ptuj – Grad Ristovec (EŠD 6517)
Odlok o razglasitvi nepremičnih kulturnih in zgodovinskih spomenikov na območju občine Ptuj (Uradni vestnik občin Ormož in Ptuj, št. 35/89)

OBČINA: 099 – RADEČE
Hotemež – Park gradu Dvor (EŠD 7918)
Odlok o razglasitvi kulturnih spomenikov in naravnih znamenitosti v Občini Radeče (Uradni list RS, št. 65/97 in 71/97 – popravek)

OBČINA: 101 – RADLJE OB DRAVI
Radlje ob Dravi – Dvorec Mahrenberg (EŠD 4824)
Odlok o razglasitvi nepremičnih kulturnih in zgodovinskih spomenikov na območju občine Radlje ob Dravi (Medobčinski uradni vestnik, št. 21/95)

Radlje ob Dravi – Samostan dominikank (EŠD 5021)
Odlok o razglasitvi nepremičnih kulturnih in zgodovinskih spomenikov na območju občine Radlje ob Dravi (Medobčinski uradni vestnik, št. 21/95)

OBČINA: 113 – SLOVENSKA BISTRICA
Zgornja Polskava – Graščina (EŠD 6916)
Odlok o razglasitvi naravnih znamenitosti in nepremičnih kulturnih ter zgodovinskih spomenikov na območju občine Slovenska Bistrica (Uradni list RS, št. 21/92)

OBČINA: 125 – ŠMARTNO OB PAKI
Šmartno ob Paki – Graščina Pakenštajn (EŠD 4332)
Odlok o razglasitvi kulturnih in zgodovinskih spomenikov na območju občine Velenje (Uradni vestnik občine Velenje, št. 10/83 in 5/84)

OBČINA: 139 – VOJNIK
Lindek – Grad (EŠD 4368)
Odlok o razglasitvi kulturnih in zgodovinskih spomenikov na območju občine Celje (Uradni list SRS, št. 28/86, Uradni list RS, št. 15/90 in 1/92)

OBČINA: 141 – VUZENICA
Vuzenica – Stari grad (EŠD 8141)
Odlok o razglasitvi nepremičnih kulturnih in zgodovinskih spomenikov na območju občine Radlje ob Dravi (Medobčinski uradni vestnik, št. 21/95)

OBČINA: 146 – ŽELEZNIKI
Železniki – Hiša Na Plavžu 55 (EŠD 5999)
Odlok o razglasitvi starega jedra Železnikov za urbanistični in kulturni spomenik (Uradni list RS, št. 20/90 in 25/90 – popravek)
Železniki – Plavž (EŠD 896)
Odlok o razglasitvi starega jedra Železnikov za urbanistični in kulturni spomenik (Uradni list RS, št. 20/90 in 25/90 – popravek).

4261. Zakon o najemu posojila pri Mednarodni banki za obnovo in razvoj (MBOR) za projekt posodobitve evidentiranja nepremičnin (ZNPPEN)

Na podlagi druge alineje prvega odstavka 107. člena in prvega odstavka 91. člena ustave Republike Slovenije izdajam

U K A Z
o razglasitvi zakona o najemu posojila pri Mednarodni banki za obnovo in razvoj (MBOR) za projekt posodobitve evidentiranja nepremičnin (ZNPPEN)

Razglašam zakon o najemu posojila pri Mednarodni banki za obnovo in razvoj (MBOR) za projekt posodobitve evidentiranja nepremičnin (ZNPPEN), ki ga je sprejel Državni zbor Republike Slovenije na seji 21. oktobra 1999.

Št. 001-22-151/99
Ljubljana, dne 29. oktobra 1999.

Predsednik
Republike Slovenije
Milan Kučan l. r.

Z A K O N
O NAJEMU POSOJILA PRI MEDNARODNI BANKI
ZA OBNOVO IN RAZVOJ (MBOR) ZA PROJEKT
POSODOBITVE EVIDENTIRANJA NEPREMIČNIN
(ZNPEN)

1. člen

Republika Slovenija z Mednarodno banko za obnovo in razvoj (v nadaljnjem besedilu: MBOR) sklepa posojilno pogodbo za projekt posodobitve evidentiranja nepremičnin v znesku 14,050.000 EUR pod naslednjimi pogoji:

- rok črpanja posojila je 30. junij 2005,
- valuta črpanja je EUR,
- rok odplačila je 9 let z vključenim 3-letnim odlogom za odplačilo glavnice z začetkom odplačevanja 15. oktobra 2003,
- valuta odplačila glavnice je EUR,
- obrestna mera je fiksna. Določila se bo ob koncu vsakega polletnega obdobja, pri čemer vsi črpani zneski v enem polletnem obdobju predstavljajo eno delno posojilo. Tako bo celotno posojilo sestavljeno iz enajstih delnih posojil, vsako delno posojilo pa ima svojo fiksno obrestno mero.

Fiksna obrestna mera je za vsako delno posojilo sestavljena iz:

1. tržno določene osnovne obrestne mere, izračunane kot ponderirano povprečje obrestnih mer, pri čemer je ponder dospelost posameznega obroka delnega posojila. Fiksna obrestna mera (znana kot amortizacijska swap obrestna mera) je določena glede na variabilno obrestno mero LIBOR in

2. fiksne celotne pribitke, ki je sestavljen iz:

- a) posojilne marže v višini tri četrte odstotka (0,75%),
- b) minus (ali plus) marže, po kateri se MBOR zadolžuje na finančnih trgih,
- c) pribitka MBOR na tveganje.

Od dneva posameznega črpanja do dneva določitve fiksne obrestne mere za posamezno delno posojilo pa se obresti plačujejo po obrestni meri, ki je sestavljena iz:

1. obrestne mere LIBOR za šestmesečne depozite v EUR in
2. celotnega pribitka za LIBOR, ki sestoji iz:
 - a) posojilne marže v višini 0,75%,
 - b) minus (ali plus) marže, po kateri se MBOR zadolžuje na finančnih trgih.

Plačilo obresti: obresti so plačljive na isti datum kot glavnica posojila, pri čemer se v prvih treh letih črpanja posojila odplačujejo samo obresti.

Stroški najema posojila znašajo 1% vrednosti posojila in bodo plačani direktno iz sredstev posojila.

Stroški nečrpanega dela posojila znašajo 0,75% letno. V skladu s splošnimi pogoji MBOR (člen 3.02) se marža za nečrpani del posojila začne obračunavati v 60 dneh po podpisu sporazuma o posojilu.

Razpisi za nakup blaga in storitev, ki se financirajo iz posojila MBOR se morajo izvajati v skladu s pravili za izvajanje javnih naročil za posojila MBOR in posojila Mednarodne agencije za razvoj, na podlagi odprtih mednarodnih razpisov in pod enakimi pogoji za udeležence iz vseh držav.

2. člen

Posojilno pogodbo s prilogami z MBOR v imenu in za račun Republike Slovenije podpiše minister, pristojen za finance ali njegov pooblaščenec. Ministrstvo, pristojno za

finance, skrbi za izvajanje tega zakona ter vseh pravic in obveznosti Republike Slovenije, ki iz njega izhajajo.

3. člen

Sredstva za izpolnitev pogodbenih obveznosti Republike Slovenije, ki izhajajo iz posojilne pogodbe, se zagotavljajo v proračunu Republike Slovenije.

4. člen

Ta zakon začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 440-03/99-93/1

Ljubljana, dne 21. oktobra 1999.

Predsednik
 Državnega zbora
 Republike Slovenije
Janez Podobnik, dr. med. l. r.

4262. Zakon o posebnih pogojih za vpis lastninske pravice na posameznih delih stavbe v zemljiško knjigo (ZPPLPS)

Na podlagi druge alineje prvega odstavka 107. člena in prvega odstavka 91. člena ustave Republike Slovenije izdajam

U K A Z

o razglasitvi zakona o posebnih pogojih za vpis lastninske pravice na posameznih delih stavbe v zemljiško knjigo (ZPPLPS)

Razlašam zakon o posebnih pogojih za vpis lastninske pravice na posameznih delih stavbe v zemljiško knjigo (ZPPLPS), ki ga je sprejel Državni zbor Republike Slovenije na seji 21. oktobra 1999.

Št. 001-22-152/99

Ljubljana, dne 29. oktobra 1999.

Predsednik
 Republike Slovenije
Milan Kučan l. r.

Z A K O N
O POSEBNIH POGOJIH ZA VPIS LASTNINSKE
PRAVICE NA POSAMEZNIH DELIH STAVBE
V ZEMLJIŠKO KNJIGO (ZPPLPS)

I. SPLOŠNI DOLOČBI

1. člen

(1) Ta zakon določa posebne pogoje in postopek za vpis lastninske pravice na posameznih delih večstanovniške hiše iz 7. člena stanovanjskega zakona (Uradni list RS, št. 18/91, 21/94, 23/96 – v nadaljevanju: SZ) in za vpis lastninske pravice na posameznih delih tistih stavb, za katere drug zakon določa, da so posamezni deli te stavbe v etažni lastnini (v nadaljnjem besedilu: stavbe).

(2) Ta zakon se ne uporablja za vpis lastninske pravice na posameznih delih tistih stavb, za katere so bili po uveljavitvi zakona o zemljiški knjigi (Uradni list RS, št. 33/95 – v nadaljnjem besedilu: ZJK) izpolnjeni pogoji iz drugega odstavka 74. člena ZJK.

2. člen

Šteje se, da so imeli z dnem uveljavitve zakona o lastnjenju nepremičnin v družbeni lastnini (Uradni list RS, št. 44/97 – v nadaljnjem besedilu: ZLN DL) na zemljišču, na katerem stoji stavba (v nadaljnjem besedilu: stavbišče) iz prvega člena tega zakona, pravico uporabe imetniki pravic na posameznih delih stavbe.

II. POSTOPEK ODMERE STAVBIŠČA

3. člen

(1) Če za stavbo, ki je v etažni lastnini, ni odmerjeno zemljišče, ki je neposredno namenjeno njeni redni rabi (funkcionalno zemljišče), se odmeri kot nova parcela le stavbišče.

(2) Postopek za odmero stavbišča se prične na zahtevo enega ali več imetnikov pravice na posameznih delih stavbe ali na zahtevo osebe, ki je v zemljiški knjigi vpisana kot imetnik pravice na zemljišču, na katerem stoji stavba. Za vložitev zahteve ni potrebno soglasje drugih imetnikov pravice na posameznih delih stavbe in osebe, ki je v zemljiški knjigi vpisana kot imetnik pravice na zemljišču, na katerem stoji stavba, če le-ta ni vlagatelj zahteve za odmero stavbišča. Za vložitev zahteve tudi ni potrebno soglasje ostalih imetnikov pravice, če je na posameznem delu stavbe več imetnikov pravice.

(3) V postopku odmere stavbišča se ne uporabljajo določbe zakona o zemljiškem katastru, ki se nanašajo na sodelovanje prizadetih lastnikov oziroma uporabnikov, njihova soglasja in na sestavo ugotovitvenega zapisnika in določba 47. in prvega odstavka 76.c člena zakona o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (Uradni list SRS, št. 18/84, 37/85 in 29/86 ter Uradni list RS, št. 26/90, 18/93, 47/93, 71/93 in 44/97) ter določba 49. člena zakona o stavbnih zemljiščih (Uradni list RS, št. 44/97).

(4) Odmero stavbišča izvede geodet ob smiselni uporabi določb zakona o zemljiškem katastru (Uradni list SRS, št. 16/74 in 42/86), ki določajo postopek parcelacije zemljišč. Za izvedbo odmere stavbišča ni obvezna predhodna dokončna ureditev obstoječih lastniških meja s parcelacijo zajetih parcel po določbah 14. do 17. člena zakona o zemljiškem katastru.

(5) Odmero stavbišča izvede geodet brez prisotnosti imetnikov pravice na posameznih delih stavbe oziroma osebe, ki je v zemljiški knjigi vpisana kot imetnik pravice na zemljišču, na katerem stoji stavba. Geodet izdelava elaborat odmere stavbišča, ki vsebuje skico zamejičenja in izmeritvene podatke.

(6) Odmera stavbišča se izvede ne glede na začete upravne ali sodne postopke v zvezi z zemljiščem, na katerem stoji stavba.

(7) Površina nove parcele, na kateri stoji stavba, je dokončna. Površina preostale parcele, ki se je delila, pa v primeru, če meje lastniških parcel niso urejene, ni dokončna in se izračuna na podlagi veljavnih podatkov zemljiškega katastra.

(8) Nova parcela, na kateri stoji stavba, se z mejami vpiše v zemljiški kataster na podlagi odločbe, ki se vroči vlagatelju zahteve za odmero stavbišča in osebi, ki je v zemljiški knjigi vpisana kot imetnik pravice na stavbišču.

(9) Pritožba zoper odločbo je dopustna samo glede nepravilne določitve meje stavbišča in glede izračuna površine stavbišča. Pritožba zoper odločbo ne zadrži izvedbe sprememb podatkov v zemljiškem katastru in v zemljiški knjigi. Tisti, ki mu je bil z odločbo prizadet pravni interes, lahko uveljavlja svoje pravice v pravdi.

(10) V postopku odmere stavbišča ni dovoljena vrnitev v prejšnje stanje in ne obnova postopka.

(11) Nova parcela, na kateri stoji stavba, se vpiše po uradni dolžnosti v zemljiški kataster in v zemljiško knjigo, ne glede na druge predlagane vpiše v zemljiški knjigi.

(12) V zemljiško knjigo se nova parcela, na kateri stoji stavba, vpiše bremen prosta.

III. ETAŽNI NAČRT IN POTRDITEV ETAŽNEGA NAČRTA

4. člen

(1) Za vpis posameznega dela stavbe v zemljiško knjigo se izdelava etažni načrt po določbah tega zakona.

(2) Etažni načrt izdelava po naročilu enega ali več imetnikov pravice na posameznih delih stavbe geodet, lahko pa ga izdelava tudi eden ali več imetnikov pravice na posameznih delih stavbe sam.

(3) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka, mora etažni načrt za del stavbe, ki je sestavljen iz več gradbeno ločenih delov, katerih površina ni razvidna iz listine, potrebne za vpis lastninske pravice na posameznem delu stavbe, izdelati geodet.

(4) Etažni načrt mora vsebovati:

- podatke o parceli, na kateri stoji stavba;
- naslov stavbe;
- lego posameznega dela stavbe v celotni stavbi;
- načrt ali skico in namembnost posameznega dela stavbe;
- podatke o površini posameznega dela stavbe;
- podatke o številu posameznih delov stavbe, ki predstavljajo stanovanja in o številu posameznih delov stavbe, ki predstavljajo poslovne prostore.

(5) Površina posameznega dela stavbe se privzame iz listine, potrebne za vpis lastninske pravice na posameznem delu stavbe. Če etažni načrt izdelava geodet, se privzame površina izračunana iz merskih podatkov.

(6) Etažni načrt se izdelava na obrazcih s predpisano vsebino in mora biti podpisan oziroma mora biti opremljen z žigom in podpisom odgovorne osebe, če je etažni načrt izdelal geodet.

(7) Natančnejše navodilo za izdelavo etažnega načrta ter vsebino in obliko obrazcev iz prejšnjega odstavka predpiše minister, pristojen za geodetske zadeve, v 30 dneh od dneva uveljavitve tega zakona.

(8) Zahtevo za potrditev etažnega načrta predloži eden ali več imetnikov pravice na posameznih delih stavbe geodetski upravi.

(9) Zahtevi mora biti priložen etažni načrt v dveh izvodih in kopija listine, potrebne za vpis lastninske pravice na posameznem delu stavbe, če etažnega načrta ni izdelal geodet.

(10) Nepopoln in pomanjkljiv etažni načrt geodetska uprava zavrže s sklepom, če v roku 30 dni pomanjkljivosti niso odpravljene oziroma etažni načrt ni dopolnjen v skladu z navodili, ki jih vlagatelju zahteve pošlje geodetska uprava.

(11) Etažni načrt potrjuje geodetska uprava. Na podlagi potrjenega etažnega načrta geodetska uprava po uradni dolžnosti določi posameznim delom stavbe, ki so označeni v etažnem načrtu in za katere so določeni podatki o legi in površini, identifikacijsko številko (številka posameznega dela stavbe) ter jo vpiše v etažni načrt.

(12) Če celotna stavba še nima določene identifikacijske številke stavbe (številka stavbe) ali če gre za prvi etažni načrt, geodetska uprava predhodno določi tudi številko stavbe.

(13) O določitvi identifikacijske številke stavbe in o določitvi identifikacijske številke ter površine posameznega dela stavbe izda geodetska uprava potrdilo. Potrdilo o določitvi številke stavbe vsebuje tudi podatke o parceli, na kateri stavba stoji ter podatke o načinu določitve površine posameznega dela stavbe.

(14) Potrdilo iz prejšnjega odstavka se vroči vlagatelju zahteve skupaj z enim izvodom potrjenega etažnega načrta.

(15) Vsakemu nadaljnjemu imetniku pravice na posameznem delu stavbe, ki naknadno vlaga zahtevo za potrditev etažnega načrta mora geodetska uprava na njegovo zahtevo v 15 dneh izdati potrdilo o identifikacijski številki stavbe ter izvod potrjenega etažnega načrta, če ga je izdelal geodet, ki se lahko dopolni z lego in površino nadaljnega posameznega dela stavbe.

(16) Geodetska uprava številke stavb in številke posameznih delov stavb evidentira v posebni evidenci, povezani s podatki zemljiškega katastra. Evidenca iz prejšnjega odstavka vsebuje:

- identifikacijsko številko stavbe;
- površino stavbišča in stavbe;
- identifikacijsko številko in površino posameznega dela stavbe;

- namembnost posameznega dela stavbe;
- ime, priimek, naslov in EMŠO fizične osebe oziroma firmo, sedež in matično številko pravne osebe, ki je imetnik pravice na posameznem delu stavbe;

- podatke o lastniku posameznega dela stavbe.

(17) Podatke o lastniku posameznega dela stavbe evidentira geodetska uprava v evidenco iz prejšnjega odstavka na podlagi pravnomočnega zemljiškoknjižnega sklepa.

(18) Podatke iz evidence iz prejšnjega odstavka imajo pravico pridobiti državni organi za namene izvajanja javnih pooblastil, druge fizične ali pravne osebe pa le, če izkažejo pravni interes oziroma, če so imetniki pravice na posameznih delih stavbe.

(19) Natančnejša navodila o postopku za potrditev etažnega načrta, o načinu določitve identifikacijske številke stavbe in posameznega dela stavbe ter o nastavitvi in vodenju evidence predpiše minister, pristojen za geodetske zadeve, v 30 dneh od dneva uveljavitve tega zakona.

IV. POSTOPEK IN POGOJI ZA VPIS PRAVICE NA POSAMEZNEM DELU STAVBE V ZEMLJIŠKO KNJIGO

5. člen

(1) Predlagatelj vpisa stavbe, lastninske pravice na posameznih delih stavbe in solastninske pravice na skupnih prostorih, delih in objektih stavbe (vpis etažne lastnine) je lahko eden ali več imetnikov pravice na posameznem delu stavbe. Če je na posameznem delu stavbe več imetnikov pravice, lahko predlaga vpis vsak od njih brez soglasja ostalih imetnikov.

(2) Za vložitev predlogov iz prejšnjega odstavka ni potrebno soglasje drugih imetnikov pravic na posameznih delih stavbe in osebe, ki je v zemljiški knjigi vpisana kot imetnik pravice na zemljišču, na katerem stoji stavba.

(3) Vpis stavbe se lahko opravi pri stavbišču, odmerjenem po tem zakonu. V tem primeru se lahko funkcionalno zemljišče pripiše v zemljiškoknjižni vložek kasneje kot nova parcela.

(4) Predlogom za vpis iz prvega odstavka tega člena mora predlagatelj priložiti:

- potrdilo geodetske uprave iz trinajstega odstavka prejšnjega člena;

- listine, ki so potrebne za vpis lastninske pravice na posameznem delu stavbe;

- pogodbo ali odločbo, s katero so med imetniki pravic na posameznih delih stavb določeni solastniški deleži na skupnih prostorih, delih in objektih stavbe.

(5) Dokler pogodba iz tretje alineje prejšnjega odstavka ni sklenjena, vpiše sodišče etažno lastnino iz prvega odstavka tega člena brez vpisa solastninske pravice lastnikov posameznih delov stavbe na skupnih prostorih, delih in objektih stavbe ter zemljišču.

(6) Za pogodbo iz tretje alineje četrtega odstavka tega člena se ne uporablja določba 22. člena ZZK.

6. člen

Ne glede na določbo 17. člena ZZK sodišče dovoli vpis lastninske pravice na posameznem delu stavbe na podlagi pogodbe o prodaji posameznega dela stavbe po določbah SZ in uredbe o izvedbi stanovanjskih hiš in stanovanj prevzetih od organa in organizacij bivše SFRJ in JLA (Uradni list RS, št. 61/92 - v nadaljnjem besedilu: uredba). V primeru prodaje posameznega dela stavbe po določbah SZ in uredbe se šteje, da je oseba iz prvega odstavka 17. člena ZZK prodajalec iz te pogodbe.

7. člen

Ne glede na določbe ZZK, ki urejajo podlago za vknjižbo, se šteje, da je za vknjižbo primerna listina pogodba med investitorjem gradnje stavbe in prvim kupcem, čeprav ni predložena v izvorniku ali v listini, ki nadomešča izvornik, oziroma podpis prodajalca na njej ni overjen.

8. člen

Postopki vpisa etažne lastnine v zemljiško knjigo po tem zakonu se štejejo za nujne skladno z zakonom, ki ureja sodišča.

9. člen

(1) Za prvi predlog za vknjižbo in za prvo vknjižbo lastninske pravice na stavbi, na posameznem delu stavbe v etažni lastnini in vknjižbo solastninske pravice na skupnih prostorih, delih in objektih stavbe se šteje predlog, s katerim se skupaj predlaga vpis na stavbi, posameznem delu stavbe in na skupnih prostorih, delih in objektih stavbe ter vknjižba na podlagi tega predloga.

(2) Za prvi predlog za vknjižbo in za prvo vknjižbo iz prejšnjega odstavka se štejejo tudi predlogi za vpis lastninske pravice na posameznem delu stavbe, ki so vloženi skupaj ali so vloženi posebej v enem letu od vložitve prvega predloga in vknjižbe na podlagi tega predloga.

(3) Za predlog za vpis in vknjižbo iz prvega in drugega odstavka tega člena se sodna taksa ne plača.

(4) Predlagatelj prve vknjižbe mora o vložitvi predloga brez odlašanja obvestiti upravnika stavbe, če tega ni, pa obvestilo o predlagani vknjižbi objavi na oglasni deski oziroma na drugem vidnem mestu v stavbi.

10. člen

(1) Do preteka roka iz 135. člena ZZK lahko vpis po določbah tega zakona predlagajo tudi investitorji gradnje stavbe oziroma njihovi pravni nasledniki.

(2) Po preteku roka iz 135. člena ZZK lahko do prenehanja veljavnosti tega zakona predlaga vpis iz prvega odstavka tega člena vsak imetnik pravice na posameznem delu stavbe in zahteva povrnitev plačanih stroškov od investitorja.

11. člen

Za izvedbo vpisov pravic po tem zakonu je mogoče predlog za vpis iz prvega in drugega odstavka 136. člena ZZK vložiti še do prenehanja veljavnosti tega zakona.

V. PREHODNI IN KONČNA DOLOČBA

12. člen

(1) Z dnem prenehanja veljavnosti tega zakona se preneha uporabljati določba 254. člena zakona o izvršbi in zavarovanju (Uradni list RS, št. 51/98) za posamezne dele stavb.

(2) Za izvajanje tega zakona se preneha uporabljati določba 49. člena pravilnika o vodenju zemljiške knjige (Uradni list RS, št. 77/95).

13. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije in preneha veljati po petih letih od uveljavitve.

Št. 720-02/99-2/1

Ljubljana, dne 21. oktobra 1999.

Predsednik
Državnega zbora
Republike Slovenije
Janez Podobnik, dr. med. l. r.

4263. Zakon o poroštvu Republike Slovenije za obveznosti DARS d.d. iz pogodbe o najetju kredita pri banki Kreditanstalt für Wiederaufbau v višini 85 mio EUR (KfW II) (ZPNKKW)

Na podlagi druge alineje prvega odstavka 107. člena in prvega odstavka 91. člena ustave Republike Slovenije izdajam

U K A Z

o razglasitvi zakona o poroštvu Republike Slovenije za obveznosti DARS d.d. iz pogodbe o najetju kredita pri banki Kreditanstalt für Wiederaufbau v višini 85 mio EUR (KfW II) (ZPNKKW)

Razglašam zakon o poroštvu Republike Slovenije za obveznosti DARS d.d. iz pogodbe o najetju kredita pri banki Kreditanstalt für Wiederaufbau v višini 85 mio EUR (KfW II) (ZPNKKW), ki ga je sprejel Državni zbor Republike Slovenije na seji 21. oktobra 1999.

Št. 001-22-153/99

Ljubljana, dne 29. oktobra 1999.

Predsednik
Republike Slovenije
Milan Kučan l. r.

Z A K O N

**O POROŠTVU REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA OBVEZNOSTI DARS d.d. IZ POGODBE
O NAJETJU KREDITA PRI BANKI
KREDITANSTALT FÜR WIEDERAUFBAU
V VIŠINI 85 mio EUR (KfW II) (ZPNKKW)**

1. člen

Republika Slovenija daje porošstvo za obveznosti Družbe za avtoceste v Republiki Sloveniji d.d. (v nadaljnjem besedilu: DARS d.d.) iz naslova kredita, ki ga ta najame pri banki Kreditanstalt für Wiederaufbau za realizacijo gradnje avtocestnih odsekov iz nacionalnega programa izgradnje avtocest v Republiki Sloveniji, in sicer avtocestnih odsekov Vransko-Blagovica, Blagovica-Šentjakob, Pesnica-Slivenica, obvoznica Lendava, Kozina-Klanec in Višnja Gora-Bič, v višini 85 mio EUR glavnice s pripadajočimi obrestmi in stroški kredita pod naslednjimi pogoji:

- znesek kredita se lahko črpa v več delih, do vključno 30. 6. 2001,
 - valuta črpanja je EUR,
 - rok odplačila je 18 let, z vključenim sedemletnim moratorijem na vračilo glavnice od dneva podpisa pogodbe,
 - glavnica se odplačuje v 22 polletnih obrokih, s prvim obrokom 30. 12. 2006,
 - obresti so plačljive polletno na enake datume kot glavnica, in sicer vsakega 30. 6. in 30. 12. v letu,
 - obresti se obračunavajo v višini EURIBOR, povečane za obrestno maržo, ki je odvisna od kreditnega tveganja Republike Slovenije in trenutno znaša 0,575 odstotnih točk letno,
 - vsi stroški povezani s pripravo in odobritvijo kredita ne presegajo 0,5% vrednosti kredita,
 - strošek nadomestila za rezervacijo sredstev kredita znaša 0,2% letno od nečrpanega zneska kredita in se začne obračunavati tri mesece od dneva podpisa pogodbe, plačuje pa se kvartalno za nazaj,
 - zamudne obresti za zapadle in neodplačane zneske kredita se obračunajo po višini obrestnih mer, sestavljenih iz:
 - vsote EURIBOR, obrestne marže iz šeste alineje in 2% ali
 - vsote stroškov financiranja, ki ga ima banka za neodplačan znesek kredita, obrestne marže iz šeste alineje in 2%, za čas od dneva zapadlosti do dneva dejanskega plačila zapadlega zneska kredita.
- V primeru, ko DARS d.d. zaradi svoje plačilne nesposobnosti ne bo poravnala svojih dospelih obveznosti po kreditni pogodbi iz prejšnjega odstavka, bo Republika Slovenija na poseben poziv banke Kreditanstalt für Wiederaufbau plačala te obveznosti namesto DARS d.d.

2. člen

Poroštveno pogodbo sklene s kreditodajalcem minister, pristojen za finance, ali oseba, ki jo za to pooblasti vlada.

3. člen

V primeru, ko Republika Slovenija plača obveznosti iz kreditne pogodbe namesto DARS d.d., pridobi Republika Slovenija v razmerju do DARS d.d. pravico do regresiranja plačanih zneskov in vseh stroškov, ki so v zvezi s tem nastali.

4. člen

Republika Slovenija uresniči pravico do regresiranja z nalogom, ki ga izda minister, pristojen za finance, v breme

sredstev, zbranih na podlagi zakona o zagotovitvi namenskih sredstev za graditev državnih cest, določenih v nacionalnem programu izgradnje avtocest v Republiki Sloveniji (Uradni list RS, št. 57/98).

Ne glede na prejšnji odstavek ima Republika Slovenija pravico izvesti regresiranje v breme kateregakoli vira sredstev ali prihodkov DARS d.d., določenih v 5. členu zakona o Družbi za avtoceste v Republiki Sloveniji (Uradni list RS, št. 57/93) in predvidenih virov v nacionalnem programu izgradnje avtocest v Republiki Sloveniji (Uradni list RS, št. 13/96, 41/98) ter zahtevati prenos sredstev iz posameznih virov v dobro proračuna Republike Slovenije.

V roku 30 dni po podpisu poroštvene pogodbe iz 2. člena tega zakona skleneta ministrstvo, pristojno za finance in DARS d.d. pogodbo, s katero podrobneje uredita medsebojna razmerja v zvezi z izvajanjem določb tega zakona.

5. člen

Ta zakon začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 440-03/99-95/1

Ljubljana, dne 21. oktobra 1999.

Predsednik
Državnega zbora
Republike Slovenije
Janez Podobnik, dr. med. l. r.

4264. Zakon o spremembah zakona o poroštvu Republike Slovenije za obveznosti Slovenskih železnic, d.d., iz naslova posojil, najetih za financiranje določenih del za posodobitev in razvoj slovenske železniške infrastrukture (ZPFRZI)

Na podlagi druge alineje prvega odstavka 107. člena in prvega odstavka 91. člena ustave Republike Slovenije izdajam

U K A Z

o razglasitvi zakona o spremembah zakona o poroštvu Republike Slovenije za obveznosti Slovenskih železnic, d.d., iz naslova posojil, najetih za financiranje določenih del za posodobitev in razvoj slovenske železniške infrastrukture (ZPFRZI)

Razglašam zakon o spremembah zakona o poroštvu Republike Slovenije za obveznosti Slovenskih železnic, d.d., iz naslova posojil, najetih za financiranje določenih del za posodobitev in razvoj slovenske železniške infrastrukture (ZPFRZI), ki ga je sprejel Državni zbor Republike Slovenije na seji 21. oktobra 1999.

Št. 001-22-154/99

Ljubljana, dne 29. oktobra 1999.

Predsednik
Republike Slovenije
Milan Kučan l. r.

Z A K O N

O SPREMEMBAH ZAKONA O POROŠTVU REPUBLIKE SLOVENIJE ZA OBVEZNOSTI SLOVENSkih ŽELEZNIC, D.D., IZ NASLOVA POSOJIL, NAJETIH ZA FINANCIRANJE DOLOČENIH DEL ZA POSODOBITEV IN RAZVOJ SLOVENSKE ŽELEZNIŠKE INFRASTRUKTURE (ZPFRZI)

1. člen

V zakonu o poroštvu Republike Slovenije za obveznosti Slovenskih železnic, d.d., iz naslova posojil najetih za financiranje določenih del za posodobitev in razvoj slovenske železniške infrastrukture (Uradni list RS, št. 31/99), se prvi in drugi odstavek 1. člena spremenita tako, da se glasila:

“Republika Slovenija daje poroštvo za obveznosti Slovenskih železnic, d.d., iz naslova posojil najetih pri domačih ali tujih bankah do skupne višine glavnice 9.290.744.400 tolarjev, oziroma v protivrednosti katerekoli druge valute, preračunano po srednjem tečaju Banke Slovenije na dan 30. 9. 1999, s pripadajočimi obrestmi in stroški posojil, za financiranje določenih del pri obnovi in dograditvi obstoječih prog, ki se bodo začela izvajati v letu 1999, skladno z nacionalnim programom razvoja slovenske železniške infrastrukture.

Republika Slovenija daje poroštvo iz prejšnjega odstavka pod naslednjimi pogoji:

- rok odplačila posameznega posojila je največ 10 let z vključenim triletnim moratorijem na odplačilo glavnice,
- posojilne pogodbe morajo biti sklenjene najkasneje do 31. 12. 1999,
- obrestna mera posojil ne sme presegati TOM + 6%, če gre za kredit tuje institucije pa ne EURIBOR + 0,70%,
- glavnice posojil se po preteku moratorija odplačujejo v enakih polletnih obrokih,
- vsi stroški, povezani s pripravo in odobritvijo posameznega posojila, ne smejo presegati 0,3% vrednosti glavnice posojila,
- stroški rezervacije sredstev posojil ne smejo presegati 0,5 % od nečrpanega zneska posojila.”

2. člen

Ta zakon začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 440-03/99-87/2

Ljubljana, dne 21. oktobra 1999.

Predsednik
Državnega zbora
Republike Slovenije
Janez Podobnik, dr. med. l. r.

4265. Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o društvih (ZDru-A)

Na podlagi druge alineje prvega odstavka 107. člena in prvega odstavka 91. člena ustave Republike Slovenije izdajam

U K A Z

o razglasitvi zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o društvih (ZDru-A)

Razglašam zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o društvih (ZDru-A), ki ga je sprejel Državni zbor Republike Slovenije na seji 22. oktobra 1999.

Št. 001-22-155/99

Ljubljana, dne 2. novembra 1999.

Predsednik
Republike Slovenije
Milan Kučan l. r.

Z A K O N O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O DRUŠTVIH (ZDru-A)

1. člen

V zakonu o društvih (Uradni list RS, št. 60/95 in 49/98 – odločba US) se drugi odstavek 5. člena spremeni tako, da se glasi:

“Če se v društvo včlani mladoletnik do dopolnjenega 7. leta starosti, podpiše pristopno izjavo njegov zakoniti zastopnik, od mladoletnikovega 7. leta do dopolnjenega 15. leta starosti pa mora zakoniti zastopnik pred njegovim vstopom v društvo podati pisno soglasje.”

2. člen

V 6. členu se doda nov prvi odstavek, ki se glasi:

“Po določbah tega zakona lahko društva ustanovljajo tudi tujci, ki imajo v Republiki Sloveniji stalno prebivališče ali začasno prebivališče več kot eno leto.”

Dosedanje besedilo člena postane drugi odstavek.

3. člen

Drugi odstavek 7. člena se spremeni tako, da se glasi:

“Podatki, vpisani v register društev in evidence iz 13. in 14. člena tega zakona, so javni.”

Dodata se tretji in četrti odstavek, ki se glasita:

“V registru društev se obdelujejo naslednji osebni podatki:

- osebno ime zastopnika društva (registrska knjiga),
- osebno ime, rojstni datum, državljanstvo in naslov stalnega prebivališča ustanoviteljev društva (zbirka listin).

V evidencah iz 13. in 14. člena zakona se obdelujejo osebni podatki o osebnem imenu zastopnika mednarodnega društva ali zveze mednarodnih društev v Republiki Sloveniji.”

4. člen

8. člen zakona se spremeni tako, da se glasi:

“Društvo lahko ustanovijo osebe, ki so dopolnile 18 let.

Ustanovitelji na ustanovnem zboru sprejmejo sklep o ustanovitvi in temeljni akt društva.”

5. člen

V 9. členu se v prvem odstavku besede: “organe društva, njihovo delovno področje in njihova medsebojna razmerja; sestavo organov, način volitev članov organov ter njihovo mandatno dobo oziroma imenovanja in razrešitve” nadomestijo z besedami: “način upravljanja društva”, za besedama “dolžnosti članov” se črtajo besede “ter organov društva”, namesto besede: “ter” se postavi podpičje, na koncu stavka pa se doda besedilo: “in način sprejemanja sprememb in dopolnitev temeljnega akta.”

Drugi odstavek se črta.

6. člen

Doda se nov 10. člen, ki se glasi:

“10. člen

Društvo se lahko spoji z drugimi društvi oziroma pripoji k drugemu društvu.

Društvo, ki je nastalo s spojitvijo, oziroma društvo, h kateremu se je drugo društvo pripojilo, je pravni naslednik spojenih oziroma pripojenih društev.”

7. člen

V prvem odstavku 16. člena se na koncu pred piko doda besedilo “(v nadaljevanju: pristojni organ)”.

8. člen

V 18. členu se doda nov četrti odstavek, ki se glasi:

“Kadar je odločitev pristojnega organa o registraciji odvisna od rešitve predhodnega vprašanja, ki je med udeleženci v postopku registracije sporno, pristojni organ postopek registracije društva prekine in napoti udeleženca postopka, ki ugovarja registraciji, da v primernem roku začne pravdni oziroma drug ustrezen postopek za odločitev o predhodnem vprašanju.”

9. člen

V drugem odstavku 20. člena se besede “seje najvišjega organa, na kateri” nadomestijo z besedami: “sestanka, na katerem”.

10. člen

Doda se nov 20.a člen, ki se glasi:

“20.a člen

Zahtevo za registracijo društva, ki je nastalo s spojitvijo, oziroma registracijo pripojitve društva, je društvo oziroma njegov pravni naslednik dolžan vložiti v roku 30 dni po sprejetih statusnih spremembah.

Vlogi za registracijo društva, ki je nastalo s spojitvijo dveh ali več društev, je potrebno priložiti sklepe vseh društev z odločitvijo o spojitvi, zapisnik ustanovnega zbora društva, ki je nastalo s spojitvijo, iz katerega je razvidno, da je društvo sprejelo nov temeljni akt in izvolilo zastopnika društva, ter temeljni akt novega društva v dveh izvodih. Vlogi za registracijo pripojitve društva je potrebno priložiti sklepe vseh društev z odločitvijo o pripojitvi.

Za registracijo društva, ki je nastalo s spojitvijo, ali registracijo pripojitve društva se smiselno uporabljajo določbe 18. člena zakona.

Društvo, ki je zaradi spojitve ali pripojitve prenehalo, se iz registra društev izbriše na podlagi odločbe o registraciji novega društva oziroma odločbe o registraciji pripojitve društva.”

11. člen

V 25. členu se besede “najvišji organ društva” nadomestijo z besedo “društvo”.

Dodata se nov drugi in tretji odstavek:

“Letno poročilo o poslovanju mora društvo predložiti organizaciji, pooblaščenim za obdelovanje in objavljanje podatkov, do zadnjega dne v mesecu februarju tekočega leta.

Pooblaščenca organizacija ravna s podatki skladno s predpisi o računovodstvu.”

12. člen

V 27. členu se za besedo “članov” doda vejica in besede: “s spojitvijo z drugimi društvi, s pripojitvijo k drugemu društvu”.

13. člen

V prvem odstavku 28. člena se besede "najvišji organ društva" nadomestijo z besedo "društvo".

V drugem odstavku se za prvim stavkom doda stavek: "Če takega društva ni, se premoženje prenese na lokalno skupnost."

V tretjem odstavku se besedi "najvišjega organa" nadomestijo z besedo "društva", na koncu pa se doda stavek: "Sklepu mora priložiti poročilo o razpolaganju s sredstvi društva, iz katerega je razviden obseg sredstev, način poravnave obveznosti društva, višina javnih sredstev ter njihova vrnitev proračunu ter prenos premoženja društva na drugo društvo ali lokalno skupnost."

14. člen

Za 28. členom se doda nov 28.a člen, ki se glasi:

"28.a člen

Pristojni organ objavi sklep o prenehanju društva na oglasni deski organa. V objavi mora biti navedeno, da lahko upniki obvestijo pristojni organ o svojih terjatvah, ki jih imajo do društva, v roku 30 dni od dneva objave, sicer bo upravni organ izdal odločbo o izbrisu društva iz registra društev.

V primeru, da upniki obvestijo pristojni organ o svojih terjatvah, ta prekine postopek, upnikom pa s sklepom naloži, da pred pristojnim sodiščem v roku 30 dni predlagajo uvedbo postopka iz 31. člena tega zakona in mu o tem predložijo dokazilo."

15. člen

V 29. členu se besede: "deluje v nasprotju s pravnim redom Republike Slovenije" nadomestijo z besedami: "s svojim delovanjem meri na protipravno rušenje ustavne ureditve, na izvrševanje kaznivih dejanj ali spodbuja k narodni, rasni, verski ali drugi neenakopravnosti ter razpihuje narodno, rasno, versko ali drugo sovraštvo in nestrpnost oziroma spodbuja k nasilju in vojni."

Dodajo se nov drugi, tretji in četrti odstavek:

"Prenehanje društva po prejšnjem odstavku ugotovi pristojni organ z odločbo.

Za pravnomočno odločbo iz prejšnjega odstavka smiselno veljajo določbe prvega odstavka 28.a člena.

Če upniki obvestijo pristojni organ o svojih terjatvah, ta pa nima podatkov o tem, da bi društvo imelo premoženje, morajo v nadaljnjih 30 dneh pristojnemu organu predložiti dokazilo, da so predlagali uvedbo postopka iz 31. člena tega zakona, v nasprotnem primeru pristojni organ izda odločbo o izbrisu društva iz registra društev."

16. člen

V 31. členu se prvi stavek spremeni tako, da se glasi:

"Če društvo ne ravna po drugem odstavku 28. člena in v primerih iz drugega odstavka 28.a člena ter v primerih prenehanja društva po 29. členu tega zakona, odloči o prenosu premoženja društva pristojno sodišče, skladno s predpisi o likvidaciji."

Doda se nov drugi odstavek:

"Kadar pristojni organ razpolaga s podatki o premoženju društva, pa postopka ne predlagajo upniki, ga predlaga sodišču pristojni organ."

17. člen

V prvem odstavku 32. člena se beseda in število: "najmanj 50.000" nadomestita s številom: "100.000". V 6. točki se pred oklepajem doda besedilo: "oziroma poročila o poslovanju v roku ne predloži organizaciji, pooblaš-

čeni za obdelovanje in objavljanje podatkov". Doda se nova 7. točka, ki se glasi:

"7. v roku 30 dni po sprejetih statusnih spremembah pri registrskem organu ne vloži zahteve za registracijo društva, ki je nastalo s spojitvijo, oziroma registracijo pripojitve društva, (20.a člen)."

V drugem odstavku se beseda in število: "najmanj 10.000" nadomestita s številom: "20.000".

18. člen

V 36. členu se besede: "Agencija Republike Slovenije za plačilni promet, nadziranje in informiranje" nadomestijo z besedami: "Agencija za revidiranje lastninskega preoblikovanja podjetij."

19. člen

V 38. členu se za tretjim odstavkom doda nov četrti odstavek, ki se glasi:

"O podelitvi, podaljšanju oziroma odvzemu statusa društva, ki deluje v javnem interesu, mora pristojno ministrstvo v 8 dneh obvestiti pristojni organ."

Dosedanji četrti odstavek postane peti odstavek.

20. člen

Z dnem, ko začne veljati ta zakon, preneha veljati določba petega odstavka 58. člena zakona o varstvu, gojitvi in lovu divjadi ter o upravljanju lovišč (Uradni list SRS, št. 25/76 in 29/86) in določba petega odstavka 37. člena zakona o sladkovodnem ribištvu (Uradni list SRS, št. 25/76 in 42/86).

21. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 022-01/90-7/22

Ljubljana, dne 22. oktobra 1999.

Predsednik
Državnega zbora
Republike Slovenije

Janez Podobnik, dr. med. l. r.

4266. Odlok o potrditvi finančnega načrta Banke Slovenije za leto 1999 (OdFNBS99)

Na podlagi 152. člena ustave Republike Slovenije, prvega odstavka 82. člena in prvega odstavka 83. člena zakona o Banki Slovenije (Uradni list RS, št. 1/91) ter na podlagi 229. člena poslovnika Državnega zbora Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 40/93) je Državni zbor Republike Slovenije na seji dne 28. 10. 1999 sprejel

O D L O K

o potrditvi finančnega načrta Banke Slovenije za leto 1999 (OdFNBS99)

Potrdi se finančni načrt Banke Slovenije za leto 1999, ki ga je sprejel Svet Banke Slovenije na svoji 179. seji, dne 30. 3. 1999. Finančni načrt izkazuje:

	(v 000 tolarjih)
1. Prihodke	25.007,266
2. Odhodke	24.095,596
3. Presežek prihodkov nad odhodki	911,670
4. Prenos v splošne rezerve	
Banke Slovenije	654,557
5. Sredstva za proračun Republike Slovenije	257,113

Št. 450-03/89-2/20

Ljubljana, dne 28. oktobra 1999.

Predsednik
Državnega zbora
Republike Slovenije
Janez Podobnik, dr. med. l. r.

4267. Odlok o potrditvi letnega obračuna Banke Slovenije za leto 1998 in o razporeditvi presežka prihodkov nad odhodki (OdLOBS98)

Na podlagi 152. člena ustave Republike Slovenije, prvega odstavka 82. člena in prvega odstavka 83. člena zakona o Banki Slovenije (Uradni list RS, št. 1/91) ter na podlagi 229. člena poslovnika Državnega zbora Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 40/93) je Državni zbor Republike Slovenije na seji dne 28. 10. 1999 sprejel

O D L O K
o potrditvi letnega obračuna Banke Slovenije za leto 1998 in o razporeditvi presežka prihodkov nad odhodki (OdLOBS98)

Potrdi se letni obračun Banke Slovenije za leto 1998, ki ga je sprejel Svet Banke Slovenije na svoji 179. seji, dne 30. 3. 1999 in ki izkazuje:

A) Bilanca stanja na dan 31. 12. 1998:

	(v 000 tolarjih)
Aktiva	
Finančna sredstva	614.040,090
Osnovna sredstva	2.371,916
Skupna aktiva	616.412,006
Pasiva	
Skupne obveznosti	567.537,875
Rezerve	48.874,131
Skupna pasiva	616.412,006

B) Izkaz uspeha za obdobje od 1. 1. do 31. 12. 1998:

	(v 000 tolarjih)
Prihodki	30.487,344
Odhodki	28.223,181
Neto tečajne razlike	-4.753,204
Primanjkljaj prihodkov nad odhodki	-2.489,042
Črpanje rezerv za tečajne razlike	-4.753,204
Finančni izid po kritju tečajnih razlik	2.264,162

Presežek prihodkov nad odhodki za leto 1998 se po kritju tečajnih razlik razporedi za:

	(v 000 tolarjih)
Prenos na račun posebnih rezerv (splošnih rezerv)	1.456,669
Sredstva za proračun Republike Slovenije	807,493
Skupna razdelitev	2.264,162

Št. 450-03/89-2/20

Ljubljana, dne 28. oktobra 1999.

Predsednik
Državnega zbora
Republike Slovenije
Janez Podobnik, dr. med. l. r.

4268. Odlok o izvolitvi v sodniško funkcijo

Na podlagi 130. člena ustave Republike Slovenije, prvega odstavka 28. člena zakona o sodiščih (Uradni list RS, št. 19/94 in 45/95), osme alineje drugega odstavka 48. člena in 172. člena poslovnika Državnega zbora Republike Slovenije, je Državni zbor Republike Slovenije na seji dne 28. 10. 1999 sprejel

O D L O K
o izvolitvi v sodniško funkcijo

V sodniško funkcijo se izvoli:
Drago Škerget, na sodniško mesto okrožnega sodnika na Okrožnem sodišču v Ljubljani.

Št. 700-04/90-15/3

Ljubljana, dne 28. oktobra 1999.

Predsednik
Državnega zbora
Republike Slovenije
Janez Podobnik, dr. med. l. r.

4269. Odlok o ustanovitvi, nalogah, sestavi in izvolitvi Komisije Državnega zbora Republike Slovenije za volilni sistem in ustavne spremembe

Na podlagi četrte alineje drugega odstavka 48. člena, 124. člena in 172. člena poslovnika Državnega zbora (Uradni list RS, št. 40/93, 80/94, 28/96 in 27/97), je Državni zbor Republike Slovenije na seji dne 28. 10. 1999 sprejel

O D L O K
o ustanovitvi, nalogah, sestavi in izvolitvi Komisije Državnega zbora Republike Slovenije za volilni sistem in ustavne spremembe

I
Ustanovi se Komisija Državnega zbora Republike Slovenije za volilni sistem in ustavne spremembe.

II
Komisija Državnega zbora Republike Slovenije za volilni sistem in ustavne spremembe:

a) obravnava predloge zakonov s področja volilnega sistema oziroma ob konsenzu parlamentarnih strank pripravi besedilo predloga zakona o volitvah v Državni zbor in besedilo predloga zakona o določitvi volilnih enot ali okrajev za volitve poslancev v Državni zbor, ob upoštevanju rezultatov referenduma in odločbe ustavnega sodišča;

b) obravnava predloge za začetek postopka za spremembo ustave Republike Slovenije.

III

Komisija Državnega zbora Republike Slovenije za volilni sistem in ustavne spremembe ima predsednika, podpredsednika in osemnajst članov, ki se izvolijo izmed poslancev Državnega zbora Republike Slovenije.

V Komisiji Državnega zbora Republike Slovenije za volilni sistem in ustavne spremembe ima:

Poslanska skupina Liberalne demokracije Slovenije pet članov;

Poslanska skupina Slovenske ljudske stranke štiri člane;

Poslanska skupina Socialdemokratske stranke Slovenije štiri člane;

Poslanska skupina Slovenskih krščanskih demokratov dva člana;

Poslanska skupina Združene liste socialnih demokratov dva člana;

Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije enega člana;

Poslanska skupina Slovenske nacionalne stranke enega člana;

Poslanca italijanske in madžarske narodne skupnosti enega člana.

IV

V Komisijo Državnega zbora Republike Slovenije za volilni sistem in ustavne spremembe se izvolijo:

za predsednika:

Janez Podobnik, dr. med., Poslanska skupina Slovenske ljudske stranke

za podpredsednika:

Borut Pahor, Poslanska skupina Združene liste socialnih demokratov

za člane:

Anton Anderlič, Poslanska skupina Liberalne demokracije Slovenije

Richard Beuermann, Poslanska skupina Liberalne demokracije Slovenije

Jelko Kacin, Poslanska skupina Liberalne demokracije Slovenije

Maksimiljan Lavrinc, Poslanska skupina Liberalne demokracije Slovenije

Darja Lavtižar Bebler, Poslanska skupina Liberalne demokracije Slovenije

Josip Bajc, Poslanska skupina Slovenske ljudske stranke

Franc Potočnik, Poslanska skupina Slovenske ljudske stranke

dr. Franc Zagožen, Poslanska skupina Slovenske ljudske stranke

Janez Janša, Poslanska skupina Socialdemokratske stranke Slovenije

Rudolf Petan, Poslanska skupina Socialdemokratske stranke Slovenije

Bogomir Špiletič, Poslanska skupina Socialdemokratske stranke Slovenije

dr. Jože Zagožen, Poslanska skupina Socialdemokratske stranke Slovenije

Alojz Peterle, Poslanska skupina Slovenskih krščanskih demokratov

mag. Marijan Schiffrer, Poslanska skupina Slovenskih krščanskih demokratov

dr. Ciril Ribičič, Poslanska skupina Združene liste socialnih demokratov

Anton Delak, Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije

Zmago Jelinčič, Poslanska skupina Slovenske nacionalne stranke

Roberto Battelli, poslanec italijanske narodne skupnosti.

V

Komisija Državnega zbora Republike Slovenije za volilni sistem in ustavne spremembe imenuje skupino strokovnjakov za področje volilnih sistemov, ki bo sodelovala pri pripravi besedila predloga zakona o volitvah v Državni zbor in besedilo predloga zakona o določitvi volilnih enot ali okrajev za volitve poslancev v Državni zbor.

VI

Ta odlok začne veljati z dnem, ko ga sprejme Državni zbor Republike Slovenije in preneha veljati z dnem, ko Državni zbor ugotovi, da so naloge, zaradi katerih je bila ustanovljena, uresničene.

Št. 020-02/92-28/79

Ljubljana, dne 28. oktobra 1999.

Predsednik
Državnega zbora
Republike Slovenije
Janez Podobnik, dr. med. l. r.

PRESEDNIK REPUBLIKE

4270. Ukaz o imenovanju izredne in pooblaščne veleposlanice Republike Slovenije v Velikem vojvodstvu Luksemburgu

Na podlagi četrte alineje prvega odstavka 107. člena ustave Republike Slovenije in prvega odstavka 21. člena zakona o zunanjih zadevah (Uradni list RS, št. 1/91-I) izdajam

U K A Z
o imenovanju izredne in pooblaščne veleposlanice Republike Slovenije v Velikem vojvodstvu Luksemburgu

Za izredno in pooblaščeno veleposlanico Republike Slovenije v Velikem vojvodstvu Luksemburgu s sedežem v Bruslju imenujem Marijo Adanja.

Št. 001-09-15/99

Ljubljana, dne 28. oktobra 1999.

Predsednik
Republike Slovenije
Milan Kučan l. r.

VLADA**4271. Sklep o spremembi sklepa o nalogah Urada vlade za informiranje**

Na podlagi 26. in 33. člena zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 4/93, 71/94, 23/96, 47/97 in 23/99) je Vlada Republike Slovenije na 130. seji 21. oktobra 1999 sprejela

S K L E P
o spremembi sklepa o nalogah Urada vlade za informiranje

1. člen

V sklepu o nalogah Urada vlade za informiranje (Uradni list RS, št. 82/94) se črta četrta alineja 1. člena.

2. člen

Črta se 5. člen.

3. člen

Ta sklep začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 023-06/98-3

Ljubljana, dne 21. oktobra 1999.

Vlada Republike Slovenije

dr. Janez Drnovšek l. r.
Predsednik

MINISTRSTVA**4272. Odredba o podaljšanju veljavnosti izobraževalnih programov poklicnega usposabljanja in izpopolnjevanja**

Na podlagi 15. člena zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (Uradni list RS, št. 12/96 in 23/96) minister za delo, družino in socialne zadeve izdaja

O D R E D B O
o podaljšanju veljavnosti izobraževalnih programov poklicnega usposabljanja in izpopolnjevanja

1. člen

S to odredbo se do 31. 8. 2001 podaljša veljavnost naslednjih izobraževalnih programov poklicnega usposabljanja:

- komercialist,
- varuh-negovalec za osebe z motnjami v duševnem in telesnem razvoju,
- petje,
- in poklicnega izpopolnjevanja:
- bolničar-maser,
- pediker,
- restavratorska dela,
- cestni preglednik,

- skupinovodja elektromonterjev/elektromonter električnega omrežja,
- dispečer/dispečerka v centru vodenja,
- stikalničar/stikalničarka v elektroenergetiki.

2. člen

Izobraževalni programi iz 1. člena te odredbe so javno veljavni. Objavijo se v posebni publikaciji Ministrstva za šolstvo in šport.

3. člen

Izvajalci izobraževalnih programov iz 1. člena te odredbe morajo izpolnjevati pogoje iz 13. člena zakona o izobraževanju odraslih (Uradni list RS, št. 12/96).

Izvajalci izobraževalnih programov iz 1. člena te odredbe morajo biti vpisani v razvid, ki ga vodi Ministrstvo za šolstvo in šport.

4. člen

Sklep o razmestitvi programov poklicnega usposabljanja in izpopolnjevanja se objavi skupaj z razpisom za vpis, ki ga objavi Ministrstvo za šolstvo in šport in Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve v skladu z zakonom o izobraževanju odraslih.

5. člen

Ta odredba začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 017-02-012/99-003

Ljubljana, dne 27. oktobra 1999.

mag. Anton Rop l. r.
Minister

za delo, družino in socialne
zadeve

4273. Odredba o sprejemu letnega gozdnogospodarskega načrta za del gozdov v gozdnogospodarski enoti Borovnica (k.o. Kožljek)

Na podlagi drugega odstavka 94. člena zakona o gozdovih (Uradni list RS, št. 30/93, 13/98 – odl. US in 56/99) izdaja minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano

O D R E D B O
o sprejemu letnega gozdnogospodarskega načrta za del gozdov v gozdnogospodarski enoti Borovnica (k.o. Kožljek)

1. člen

Sprejme se letni gozdnogospodarski načrt za del gozdov v gozdnogospodarski enoti Borovnica (k.o. Kožljek), št. 05-32/00 z dne 17. 9. 1999, ki ga je izdelal Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Postojna, za obdobje od 1. 1. 2000 do 31. 12. 2000.

Usmeritve in ukrepi, ki so določeni v letnem gozdnogospodarskem načrtu za del gozdov v gozdnogospodarski enoti Borovnica (k.o. Kožljek) na ravneh odsekov, so sestavni del te odredbe.

2. člen

Letni gozdnogospodarski načrt za del gozdov v gozdnogospodarski enoti Borovnica (k.o. Kožljek) je izdelan v treh izvodih za 158,89 hektarjev gozdov, ki ležijo v gozdnogospodarskem območju Postojna, v Občini Cerknica oziroma v katastrski občini Kožljek.

3. člen

Po en izvod letnega dela gozdnogospodarskega načrta za del gozdov v gozdnogospodarski enoti Borovnica (k.o. Kožljek) je na vpogled na sedežu Zavoda za gozdove Slovenije, Območne enote Postojna, Vojkova 9, Postojna, na sedežu Zavoda za gozdove Slovenije, Območne enote Postojna, Krajevne enote Cerknica, Čabranska 1, Cerknica, in na Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Republike Slovenije, Ljubljana, Dunajska 56, 58, kjer se hrani tudi dokumentacija v zvezi s postopkom sprejemanja letnega gozdnogospodarskega načrta za del gozdov v gozdnogospodarski enoti Borovnica (k.o. Kožljek).

4. člen

Ta odredba začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 322-01-5/39-99

Ljubljana, dne 14. oktobra 1999.

Minister
za kmetijstvo, gozdarstvo in
prehrano
Ciril Smrkolj l. r.

4274. Odredba o sprejemu letnega gozdnogospodarskega načrta za del gozdov v gozdnogospodarski enoti Borovnica (k.o. Kožljek)

Na podlagi drugega odstavka 94. člena zakona o gozdovih (Uradni list RS, št. 30/93, 13/98 – odl. US in 56/99) izdaja minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano

O D R E D B O

o sprejemu letnega gozdnogospodarskega načrta za del gozdov v gozdnogospodarski enoti Borovnica (k.o. Kožljek)

1. člen

Sprejme se letni gozdnogospodarski načrt za del gozdov v gozdnogospodarski enoti Borovnica (k.o. Kožljek), št. 05-32/01 z dne 17. 9. 1999, ki ga je izdelal Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Postojna, za obdobje od 1. 1. 2001 do 31. 12. 2001.

Usmeritve in ukrepi, ki so določeni v letnem gozdnogospodarskem načrtu za del gozdov v gozdnogospodarski enoti Borovnica (k.o. Kožljek) na ravneh odsekov, so sestavni del te odredbe.

2. člen

Letni gozdnogospodarski načrt za del gozdov v gozdnogospodarski enoti Borovnica (k.o. Kožljek) je izdelan v treh izvodih za 158,89 hektarjev gozdov, ki ležijo v gozdnogospodarskem območju Postojna, v Občini Cerknica oziroma v katastrski občini Kožljek.

3. člen

Po en izvod letnega dela gozdnogospodarskega načrta za del gozdov v gozdnogospodarski enoti Borovnica (k.o. Kožljek) je na vpogled na sedežu Zavoda za gozdove Slovenije, Območne enote Postojna, Vojkova 9, Postojna, na sedežu Zavoda za gozdove Slovenije, Območne enote Postojna, Krajevne enote Cerknica, Čabranska 1, Cerknica, in na Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Republike Slovenije, Ljubljana, Dunajska 56, 58, kjer se hrani tudi dokumentacija v zvezi s postopkom sprejemanja letnega gozdnogospodarskega načrta za del gozdov v gozdnogospodarski enoti Borovnica (k.o. Kožljek).

4. člen

Ta odredba začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 322-01-5/40-99

Ljubljana, dne 14. oktobra 1999.

Minister
za kmetijstvo, gozdarstvo in
prehrano
Ciril Smrkolj l. r.

4275. Odredba o sprejemu letnega gozdnogospodarskega načrta za del gozdov v gozdnogospodarski enoti Borovnica (k.o. Bezuljak)

Na podlagi drugega odstavka 94. člena zakona o gozdovih (Uradni list RS, št. 30/93, 13/98 – odl. US in 56/99) izdaja minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano

O D R E D B O

o sprejemu letnega gozdnogospodarskega načrta za del gozdov v gozdnogospodarski enoti Borovnica (k.o. Bezuljak)

1. člen

Sprejme se letni gozdnogospodarski načrt za del gozdov v gozdnogospodarski enoti Borovnica (k.o. Bezuljak), št. 05-31/00 z dne 17. 9. 1999, ki ga je izdelal Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Postojna, za obdobje od 1. 1. 2000 do 31. 12. 2000.

Usmeritve in ukrepi, ki so določeni v letnem gozdnogospodarskem načrtu za del gozdov v gozdnogospodarski enoti Borovnica (k.o. Bezuljak) na ravneh odsekov, so sestavni del te odredbe.

2. člen

Letni gozdnogospodarski načrt za del gozdov v gozdnogospodarski enoti Borovnica (k.o. Bezuljak) je izdelan v treh izvodih za 169,10 hektarjev gozdov, ki ležijo v gozdnogospodarskem območju Postojna, v Občini Cerknica oziroma v katastrski občini Bezuljak.

3. člen

Po en izvod letnega gozdnogospodarskega načrta za del gozdov v gozdnogospodarski enoti Borovnica (k.o. Bezuljak) je na vpogled na sedežu Zavoda za gozdove Slovenije, Območne enote Postojna, Vojkova 9, Postojna, na sedežu Zavoda za gozdove Slovenije, Območne enote Postojna,

Krajevne enote Cerknica, Čabranska 1, Cerknica, in na Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Republike Slovenije, Ljubljana, Dunajska 56, 58, kjer se hrani tudi dokumentacija v zvezi s postopkom sprejemanja letnega gozdnogospodarskega načrta za del gozdov v gozdnogospodarski enoti Borovnica (k.o. Bezuljak).

4. člen

Ta odredba začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 322-01-5/38-99

Ljubljana, dne 14. oktobra 1999.

Minister
za kmetijstvo, gozdarstvo in
prehrano
Ciril Smrkolj l. r.

4276. Odredba o sprejemu splošnega dela gozdnogospodarskega načrta gozdnogospodarske enote Vzhodne Haloze

Na podlagi sedmega odstavka 14. člena zakona o gozdovih (Uradni list RS, št. 30/93, 13/98 – odl. US in 56/99) izdaja minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano

O D R E D B O
o sprejemu splošnega dela gozdnogospodarskega načrta gozdnogospodarske enote Vzhodne Haloze

1. člen

Sprejme se splošni del gozdnogospodarskega načrta gozdnogospodarske enote Vzhodne Haloze, št. 12-32/95 z dne 26. 7. 1999, ki ga je izdelal Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Maribor, za obdobje od 1. 1. 1995 do 31. 12. 2004.

Cilji, usmeritve in ukrepi, ki so določeni v splošnem delu gozdnogospodarskega načrta gozdnogospodarske enote Vzhodne Haloze na ravneh celotne gozdnogospodarske enote, gospodarskih razredov in odsekov, so sestavni del te odredbe.

2. člen

Splošni del gozdnogospodarskega načrta gozdnogospodarske enote Vzhodne Haloze je izdelan v treh izvodih za 4292,08 hektarjev gozdov, ki ležijo v gozdnogospodarskem območju Maribor, v občinah Videm pri Ptujju, Gorišnica in Zavrč, oziroma v katastrskih občinah Belavšek, Belski vrh, Brezovec, Cirkulane, Dolane, Dravci, Dravinjski vrh, Drenovci, Gorenjski vrh, Goričak, Gradišča, Gradišče, Gruškovec, Gruškovje, Hrastovec, Korenjak, Ljubstava, Ložina, Majski vrh, Mala Varnica, Mali Okič, Medribnik, Meje, Paradiž, Pestike, Podlehnik, Pohorje, Pristava, Repišče, Sedlašek, Skorišnjak, Slatina, Spodnji Leskovec, Trdobjojci, Turški vrh, Vareja, Veliki Okoč, Velika Varnica, Veliki Vrh, Zavrč, Zgornji Leskovec.

3. člen

Po en izvod splošnega dela gozdnogospodarskega načrta gozdnogospodarske enote Vzhodne Haloze je na vpogled na sedežu Zavoda za gozdove Slovenije, Območne enote Maribor, Tyrševa 15, Maribor, na sedežu Zavoda za

gozdove Slovenije, Krajevne enote Ptuj, Zoisova 5, Ptuj, in na Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Republike Slovenije, Ljubljana, Dunajska 58, kjer se hrani tudi dokumentacija v zvezi s postopkom sprejemanja splošnega dela gozdnogospodarskega načrta gozdnogospodarske enote Vzhodne Haloze.

4. člen

Ta odredba začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 322-01-12/12-98

Ljubljana, dne 14. oktobra 1999.

Minister
za kmetijstvo, gozdarstvo in
prehrano
Ciril Smrkolj l. r.

4277. Pravilnik o eruka kislini

Na podlagi 6. člena zakona o standardizaciji (Uradni list RS, št. 1/95) v povezavi z 21. členom zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti (Uradni list RS, št. 59/99) izdaja minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano

P R A V I L N I K
o eruka kislini

1. člen

Ta pravilnik določa analizno metodo za določanje vsebnosti eruka kisline v oljih, maščobah in njihovih mešanica ter v živilih, ki so jim dodana olja in maščobe (v nadaljnjem besedilu: izdelki), in najvišjo vsebnost eruka kisline v teh izdelkih.

2. člen

Vsebnost eruka kisline v izdelkih iz prejšnjega člena ne sme presegati 5% glede na celotno vsebnost maščobnih kislin v maščobi.

3. člen

Po tem pravilniku se določa skupna vsebnost eruka kisline (dokozenojske kisline) v izdelkih po metodi III iz priloge tega pravilnika, ki je sestavni del tega pravilnika.

Skupna vsebnost cis-dokozenojske kisline v izdelkih se določa po metodi III iz priloge tega pravilnika s plinsko-tekočinsko kromatografijo pri pogojih, pri katerih se ločita cis- in trans- izomeri dokozenojske kisline.

Stacionarni fazi, primerni za ta namen, sta cianopropil-polisiloksani ali tekoči kristali.

4. člen

Če skupna vsebnost dokozenojske kisline ali cis-dokozenojske kisline, določene po metodi iz 3. člena tega pravilnika, ne presega 5%, računano na skupno vsebnost maščobnih kislin v maščobi, ni potrebno nadaljnje določanje. V nasprotnem primeru se vsebnost eruka kisline določi po metodi IV iz priloge tega pravilnika.

5. člen

Ta pravilnik začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 324-01-12/99

Ljubljana, dne 11. oktobra 1999.

Ciril Smrkolj l. r.
Minister za kmetijstvo,
gozdarstvo in prehrano

PRILOGA

METODA KEMIJSKE ANALIZE

I. SPLOŠNO

1. Priprava vzorca
 - 1.1 Splošno
Masa v laboratorij dostavljenega vzorca za analizo mora biti 50 g, razen če ni zahtevana večja količina.
 - 1.2 Priprava vzorca v laboratoriju
Pred pričetkom analize se mora vzorec homogenizirati.
 - 1.3 Posode
Tako pripravljen vzorec se mora hraniti v za zrak in vlago nepropustnih posodah (v hermetično zaprtih posodah).
2. Reagenti
 - 2.1 Voda
 - 2.1.1 Za raztapljanje, razredčevanje ali izpiranje se mora uporabljati destilirana ali najmanj enako čista demineralizirana voda.
 - 2.1.2 Če reagent ni posebej določen, pomeni »raztopina« ali »razredčevanje« vodno raztopino oziroma razredčenje z vodo.
 - 2.2 Kemikalije
Vse uporabljene kemikalije morajo biti, razen če ni določeno drugače, priznane analitske čistosti.
3. Oprema
 - 3.1 Seznam opreme
Ta seznam vsebuje samo tisto opremo, ki je namenjena posebni uporabi in za katero obstaja specifikacija.
 - 3.2 Analitska tehnica
»Analitska tehnica« pomeni tehniko z občutljivostjo 0,1 mg ali več.
4. Podajanje rezultatov
 - 4.1 Rezultati
Rezultati, ki se podajajo v uradnem poročilu o analizi, morajo biti srednje vrednosti najmanj dveh določitev, katerih ponovljivost je zadovoljiva.
 - 4.2 Izračun odstotkov
Če ni določeno drugače, se rezultati izrazijo kot odstotki (m/m) skupnih maščobnih kislin v vzorcu, kot je bil dostavljen v laboratorij.
 - 4.3 Število značilnih (signifikantnih) števil
Število značilnih (signifikantnih) števil je odvisno od natančnosti metode.

II. PRIPRAVA METIL ESTROV MAŠČOBNIH KISLIN

1. Splošno
Namen te metode je pretvorba olj in maščob živalskega ali rastlinskega izvora, ali maščobnih kislin kakršnegakoli izvora, v metil estre maščobnih kislin. Tako dobljeni metil estri se lahko uporabijo pri vsaki metodi, ki zahteva takšno obliko, vključno s plinsko kromatografijo, tankoplastno kromatografijo in infra-rdečo spektrofotometrijo.

2. Področje uporabe
Opisana metoda se uporablja za olja in maščobe živalskega ali rastlinskega izvora. Metoda, opisana pod 3, se uporablja za pripravo metil estrov maščobnih kislin, ki vsebujejo šest ali več ogljikovih atomov. Pri uporabi splošne metode, opisane pod 3.1, obstaja možnost napak pri rezultatih v prisotnosti:
– spojin s sekundarnimi kisikovimi skupinami (hidroksi, hidroperoksi, keto ali epoksi skupine);
– spojin s ciklopropanskimi ali ciklopropenski skupinami;
– konjugiranih poli nenasičenih spojin in acetilenskih spojin;
– voskov.
V takih primerih se priporoča uporaba ene izmed alternativnih metod, opisanih pod 3.2.
Fosfolipidi se lahko analizirajo po saponifikaciji in esterifikaciji maščobnih kislin.
Snovi, ki se ne saponificirajo, se ne odstranijo in, če so prisotne v kakršnikoli znatnejši količini, lahko motijo pri nadaljnji analizi (Opomba 1).
3. Priprava metil estrov maščobnih kislin s šest ali več ogljikovimi atomi
Splošna metoda priprave metil estrov z uporabo bor trifluorida, kot je opisana pod 3.1 naj bi imela prednost pred ostalimi. Če njena uporaba ni možna, se lahko uporabi alternativna metoda, opisana pod 3.2.
- 3.1 Splošna metoda z uporabo bor trifluorida
- 3.1.1 Princip
Saponifikacija gliceridov, sprostitvev in esterifikacija maščobnih kislin v prisotnosti bor trifluorida.
- 3.1.2 Pribor
- 3.1.2.1 Bučke, 50 in 100 ml, z brušenimi vratovi;
- 3.1.2.2 Povratni hladilnik, dolžine 20 do 30 cm, z brušenim nastavkom za bučke;
- 3.1.2.3 Vrelni kamenčki;
- 3.1.2.4 Cevke za prepihanje z dušikom;
- 3.1.2.5 Graduirane pipete, 10 ml ali več, s pileusovo žogico, ali avtomatske pipete;
- 3.1.2.6 Epruvete z brušenim grlom in brušenim zamaškom;
- 3.1.2.7 Lij ločnik, 250 ml.
- 3.1.3 Reagenti
- 3.1.3.1 Natrijev hidroksid, metanolna raztopina, približno 0,5 N: 2 g natrijevega hidroksida raztopimo v metanolu, ki vsebuje manj kot 0,5% (m/m) vode. Če se raztopina hrani dalj časa, se pojavi v njej nekoliko natrijevaga karbonata v obliki bele oborine, kar ne vpliva na pripravo metil estrov.
- 3.1.3.2 Bor trifluorid, metanolna raztopina 12 do 15% (m/m). (Komerzialno so na voljo 14% in 50% raztopine) Opomba 2);
- Opozorilo: Bor trifluorid je strupen, zato se ne priporoča, da ga uporabnik pripravlja sam iz bor trifluorida in metanola (Opomba 3).
- 3.1.3.3 Heptan, za kromatografijo (Opomba 2, Opomba 4);
- 3.1.3.4 Petrol eter, redestiliran (vrelišče 40–60 °C), z bromnim številom nižjim od 1, brez heksana, ali heksan (Opomba 2);
- 3.1.3.5 Natrijev sulfat, brezvodni;
- 3.1.3.6 Natrijev klorid, nasičena raztopina;
- 3.1.3.7 Metil rdeče, 0,1% (m/v) raztopina v 60% (v/v) etanolu;
- 3.1.3.8 Dušik, ki vsebuje manj kot 5 mg kisika/kg plina.
- 3.1.4 Postopek.

Glede na toksičnost bor trifluorida, se morajo vsi nadaljnji postopki analize izvajati v digestoriju. Stekljeni pribor se mora oprati takoj po uporabi.

Če olja ali maščobne kisline vsebujejo več kot dve dvojni vezi, se priporoča odstranitev zraka iz metanola in bučke z nekaj minutnim prepihanjem z dušikom. Vzorec pripravimo v skladu z I, 1.2. Točno tehtanje ni potrebno. Velikost vzorca za analizo mora biti znana le glede na pravilno izbiro bučke in količine reagentov v skladu s podatki iz tabele:

Količina vzorca	Bučka (3.1.2.1)	0,5 N NaOH (3.1.3.1)	Raztopina BF ₃ v metanolu (3.1.3.2)	Heptan (3.1.3.3)
(mg)	(ml)	(ml)	(ml)	(ml)
100–250	50	4	5	1 do 3
250–500	50	6	7	2 do 5
500–750	100	8	9	4 do 8
750–1000	100	10	12	7 do 10

Primerna količina vzorca za plinsko kromatografsko analizo metil estra je 350 mg. Če je ta količina manjša, je reprezentativnost vzorca vprašljiva (Opomba 5).

3.1.4.1 Maščobe in olja

V bučko prenesemo primerno količino vzorca za analizo. Dodamo pravilno izbrano količino raztopine natrijevega hidroksida in vrelni kamenčke. Bučko spojimo s povratnim hladilnikom. Segrejemo do vrenja in pustimo vreti, dokler ne izginejo kapljice olja ali maščobe (ta del postopka traja 5 do 10 minut, v izjemnih primerih je čas lahko tudi daljši).

Z graduirano pipeto, opremljeno s pileusovo žogico, ali z avtomatsko pipeto, dodamo v vrelo raztopino z vrha povratnega hladilnika pravilno izbrano količino metanolne raztopine bor trifluorida. Nadaljujemo z vrenjem 2 minuti. V vrelo raztopino dodamo z vrha povratnega hladilnika 2 do 5 ml heptana (Opomba 4); (količina heptana ne vpliva na reakcijo) in nadaljujemo z vrenjem 1 minuto. Odmaknemo toplotni izvor in odstranimo povratni hladilnik. Dodamo nekoliko ml nasičene raztopine natrijevega klorida (3.1.3.6) in s počasnim krožnim mešanjem premešamo vsebino v bučki.

V bučko dodajamo nasičeno raztopino natrijevega klorida, dokler raztopina ne seže do grla bučke. Približno 1 ml zgornjega sloja (raztopina heptana) prenesemo v epruveto z brušenim grlom. Dodamo toliko brezvodnega natrijevega sulfata, da odstranimo sledove vode. Če je bila količina vzorca za analizo 350 mg, dobljena raztopina vsebuje približno 5 do 10% metil estrov in se lahko neposredno vbrizga v kolono plinskega kromatografa. Če to ni tako, razredčimo raztopino heptana tako, da dobimo 5 do 10% koncentracijo metil estrov (Opomba 6).

Celotno količino estrov v suhi obliki dobimo tako, da prenesemo raztopino soli skupaj s heptansko fazo v 250 ml lij ločnik in raztopini ločimo. Raztopino soli ekstrahiramo s 50 ml petrol etra (vrelišče 40 do 60 °C) ali heksana.

Ekstrakcijo ponovimo. Heptansko fazo in ekstrakte združimo ter spiramo s po 20 ml porcijami vode do negativne kisle reakcije (indikator metil rdeče). Osušimo z natrijevim sulfatom in uparimo topilo na vodni kopeli v toku dušika (Opombi 6 in 7). Če je bila količina vzorca za analizo manjša od 500 mg, se priporoča proporcionalno zmanjšanje volumnov topila in vode.

3.2 Alternativna metoda brez uporabe bor trifluorida

3.2.1 Nevtralna olja in maščobe (kislinsko število < 2)

3.2.1.1 Princip

Metanoliza gliceridov v alkalni sredini

3.2.1.2 Oprema

3.2.1.2.1 Mešalec z veliko hitrostjo in primernim grelcem (npr. magnetni mešalec z grelcem);

3.2.1.2.2 Bučka s konusnim ali okroglim dnom, 100 ml, z brušenim grlom;

3.2.1.2.3 Cev za prepihanje z dušikom;

3.2.1.2.4 Povratni hladilnik, ki se ujema z bučko s konusnim ali okroglim dnom;

3.2.1.2.5 Vrelni kamenčki;

3.2.1.2.6 Lij ločnik, 125 ml;

3.2.1.2.7 Konusna bučka z ozkim vratom (erlenmajerica).

3.2.1.3 Reagenti

3.2.1.3.1 Metanol z manj kot 0,5% (m/m) vode;

3.2.1.3.2 Kalijev hidroksid, metanolna raztopina, približno 1 N: 5,6 g kalijevega hidroksida raztopimo v 100 ml metanola, ki vsebuje manj kot 0,5% vode;

3.2.1.3.3 Heptan, za kromatografijo (Opombi 2 in 4);

3.2.1.3.4 Natrijev sulfat, brezvodni;

3.2.1.3.5 Dušik, ki vsebuje manj kot 5 mg kisika/kg plina.

3.2.1.4 Postopek.

Če olje vsebuje kisline, ki imajo več kot dve dvojni vezi, se priporoča odstranitev zraka iz metanola in bučke s prepihanjem z dušikom.

Priprava vzorca.

V 100 ml konusno bučko ali bučko z okroglim dnom prenesemo približno 4 g (Opomba 4) pripravljenega olja ali maščobe.

Dodamo približno 40 ml metanola (3.2.1.3.1), 0,5 ml metanolne raztopine kalijevega hidroksida (3.2.1.3.2) in vrelni kamenčke. Spojimo s povratnim hladilnikom, mešamo in segrejemo do vrenja. Raztopina mora postati bistra. Reakcija je običajno končana v 5 do 10 minutah. Pri oljih tipa ricinovo olje bistrast ni kriterij dokončanja reakcije (Opomba 8).

Ochladimo pod tekočo vodo in prenesemo v 125 ml lij ločnik. Konusno bučko ali bučko z okroglim dnom speremo z 20 ml heptana (Opomba 4), ki ga prelijemo v lij ločnik.

Dodamo približno 40 ml vode, pretresemo in pustimo, da se raztopini ločita. Estri se nahajajo v zgornjem heptanskem sloju. Vodni sloj ponovno ekstrahiramo z 20 ml heptana. Oba ekstrakta združimo in dvakrat speremo s po 20 ml vode. Ločimo, raztopino estrov osušimo z brezvodnim natrijevim sulfatom in filtriramo skozi bombažno vato v 50 ml erlenmajerico; če je potrebno, odparimo topilo do 20 ml pri temperaturi vrenja na vodni kopeli v toku dušika (Opombi 6 in 7).

3.2.2 Kisla olja in maščobe (kislinsko število >2) ter maščobne kisline.

3.2.2.1 Princip.

Nevtralizacija prostih maščobnih kislin, alkalna metanoliza gliceridov, ki ji v primeru kisljih olj in maščob sledi esterifikacija maščobnih kislin v kislem mediju.

3.2.2.2 Oprema

3.2.2.2.1 Mešalo z veliko hitrostjo in primernim gretjem (npr. magnetno mešalo z grelcem);

3.2.2.2.2 Konusne bučke ali bučke z okroglim dnom, 250 ml, z brušenim grlom;

3.2.2.2.3 Cevke za prepihanje z dušikom;

3.2.2.2.4 Povratni hladilnik z brušenim nastavkom, ki se ujema s konusno bučko ali bučko z okroglim dnom;

3.2.2.2.5 Vrelni kamenčki;

3.2.2.2.6 Lij ločnik, 250 ml;

3.2.2.2.7 Konusna bučka z ozkim grlom (erlenmajerica).

3.2.2.3 Reagenti.

3.2.2.3.1 Natrijev metilat, raztopina pripravljena z raztapljanjem 1g natrija v 100 ml metanola, z vsebnostjo manj kot 0,5% vode;

3.2.2.3.2 Vodikov klorid, približno 1N, brezvodna metanolna raztopina, (glej pripombo pod 3.2.2.5 (a) in (b));

3.2.2.3.3 Heptan, za kromatografijo (Opombi 2 in 4);

3.2.2.3.4 Natrijev sulfat, brezvodni;

3.2.2.3.5 Dušik z vsebnostjo kisika manj kot 5 mg/kg plina.

3.2.2.4 Postopek s kislimi olji in maščobami.

Če olja vsebujejo kisline, ki imajo več kot dve dvojni vezi, se priporoča odstranitev zraka iz metanola in bučke z nekaj minutnim prepihanjem z dušikom.

Vzorec pripravimo tako kot je opisano pod I, 1.2. 4 g (Opomba 5) pripravljenega olja ali maščobe prenesemo v 250 ml konusno bučko ali bučko z okroglim dnom.

Dodamo 40 ml raztopine natrijevega metilata (3.2.2.3.1), (glej pripombo 3.2.2.5 (c)). Spojimo s povratnim hladilnikom in segrejemo do vrenja. Raztopina se zbistri navadno po 10 minutah. Reakcija je praktično končana v 15 minutah.

Dodamo ne manj kot 50 ml raztopine vodikovega klorida (3.2.2.3.2) in nadaljujemo z vrenjem 10 minut. (glej pripombo po 3.2.2.5 (d)).

Ohladimo pod tekočo vodo, dodamo v bučko 100 ml vode, prenesemo raztopino v 250 ml lij ločnik in dodamo 30 ml heptana (Opomba 4). Dobro pretresemo in pustimo, da se sloja popolnoma ločita. Sloj heptana ločimo. Vodni sloj ponovno ekstrahiramo s 30 ml heptana. Združimo oba heptanska ekstrakta. Spiramo z vodo do nevtralne reakcije. Ločimo in osušimo nad brezvodnim natrijevim sulfatom. Filtriramo skozi bombažno vato v 100 ml erlenmajerico in, če je potrebno, odparimo topilo do 20 ml na vodni kopeli pri temperaturi vrenja v toku dušika (Opombi 6 in 7).

3.2.2.5 Pripombe

(a) V laboratoriju se lahko pripravijo majhne količine vodikovega klorida na ta način, da se ga izžene iz komercialne raztopine (1, 18) s postopnim dodajanjem koncentrirane žveplove kisline (npr. 1,84). Nastali plin se osuši na enostaven način s prevajanjem skozi žveplovo kislino. Ker ima metanol veliko afineteto do vodikovega klorida, se priporoča velika previdnost pri tej reakciji; na primer, plin se vodi skozi majhen obrnjen lijak, ki se rahlo dotika površine metanola. Priporočljivo je vnaprej pripraviti večje količine metanolne raztopine vodikovega klorida, ki je stabilen v posodah, zaprtih z brušenim zamaškom, če je hranjen v temi.

(b) Namesto metanolne raztopine vodikovega klorida se lahko uporablja približno 1N raztopina žveplove kisline, vendar pri tem esterifikacija traja najmanj 20 minut in oborjeni natrijev sulfat ovira vrenje. Poleg tega je potrebno filtriranje ali uporaba magnetnega mešalca.

(c) Lahko se pred vzorcem vlije 40 ml metanola in doda 0,4 g natrija in tako sproti pripravi natrijev metilat.

(d) Glede na relativno veliko količino natrijevega metilata se lahko v prisotnosti zelo kislih olj in maščob pojavi oborina natrijevega klorida, kar lahko povzroča neenakomerno vrenje. Oborina se sicer lahko odfiltrira, vendar ta operacija navadno ni potrebna zaradi kratkega časa, ki je predviden za segrevanje.

4. Opombe

1. Če snovi, ki se ne saponificirajo, kasneje motijo, raztopino po saponifikaciji razredčimo z vodo in te snovi ločimo na običajen način z ekstrakcijo z dietil etrom, heksanom ali petroletram.

Milnato vodno raztopino nakisamo in odfiltriramo maščobne kisline.

2. Določeni reagenti, posebno metanolna raztopina bor trifluorida, lahko pri plinsko-kromatografskem določanju metil estrov (v območju C_{20} – C_{22} iz metanolne raztopine bor trifluorida) povzročajo lažne vrhove. Zato se mora vsaka nova serija reagentov preveriti tako, da se pripravijo in kromatografirajo metil estri čiste oleinske kisline. Različni reagenti ne smejo povzročati vrhov, ki bi pri plinski kromatografiji interferirali z vrhovi metil estrov maščobnih kislin.

3. Če se metanolna raztopina bor trifluorida mora pripraviti iz bor trifluorida v plinski obliki, postopamo na sledeči način: Dvolitrsko bučko, v kateri se nahaja 1 liter metanola, ohladimo na kopeli iz ledu in vode. V bučko, ki se nahaja v kopeli v digestoriju, uvajamo skozi cekleno cev BF_3 iz jeklenke, dokler ni absorbirano 125 g plina. Da preprečimo vdor tekočine v regulator plina, tok BF_3 v cevi vzdržujemo pred potopitvijo v metanol in dokler cevi ne izvlečemo iz raztopine. Plin iz bučke ne sme izginiti prehitro, tako da bi nastale bele pare. Reagent je zelo obstojen, rok uporabe je dve leti.

4. Heptan (mešanica čistih C_7 izomer, preverjenih s plinsko kromatografijo) lahko nadomestimo s heksanom, če niso prisotne maščobne kisline z 20 ali več atomi ogljika.

5. Če zahtevane količine vzorca ni na voljo, lahko količino vzorca zmanjšamo na 10 mg ali manj, s tem da se zagotovi proporcionalno zmanjšanje volumnov reagentov in ustrezna velikost opreme.

6. Metil estri se morajo po možnosti analizirati čim prej je mogoče. Raztopina heptana, ki vsebuje metil estre se lahko, če je potrebno, hrani v hladilniku pod inertno atmosfero. Priporočljivo je, v primeru daljšega hranjenja, metil estre zaščititi pred avtooksidacijo z dodatkom inhibitorja, ki ne moti nadaljnje analize, npr. 0,005% (m/v) B.H.T. (di-ter-butil-2-6-metil-4-fenol). Suhi metil estri, brez topila, se lahko, če je potrebno, hranijo 24 ur v hladilniku pod inertno atmosfero, ali dalj časa v evakuirani zataljeni cevi v napravi za globoko zmrzovanje.

7. Obstaja nevarnost izgube nekaterih hlapnejših metil estrov, če je odparevanje topila predolgotrajno ali če je tok dušika premočan. Za infra-rdečo spektrofotometrijo mora biti topilo čim bolj odstranjeno. Za plinsko kromatografijo je bolje, da se topilo ne odstrani popolnoma.

8. Pri oljih tipa ricinusovo olje bistrrost ni kriterij reakcije.

III. PLINSKA KROMATOGRAFIJA METIL ESTROV MAŠČOBNIH KISLIN

1. Splošno

Namen te metode je podati osnovna vodila za plinsko kromatografsko določanje kvalitativne in kvantitativne sestave mešanic metil estrov, dobljenih iz maščobnih kislin, kot je opisano pod II. S to metodo se ne morejo analizirati polimerizirane maščobne kisline. Navodila so uporabna za običajni plinski kromatograf s polnjeno kolono in plamensko-ionizacijskim detektorjem (Opomba 1).

2. Oprema

2.1 Plinski kromatograf

Primeren je vsak inštrument, katerega zmogljivost in resolucija sta taka kot je opisano pod 4.1.2.

2.1.1 Injektor

Mrtev prostor injektorja mora biti čim manjši. Razen če lastnosti materiala tega ne omejujejo, naj bi bila njegova temperatura 25 do 50 °C višja od temperature kolone.

2.1.2 Peč

Peč mora omogočati segretje kolone do temperature najmanj 220°C in vzdrževanje te temperature znotraj 1°C.

Če se uporabljajo programirani pogoji, je priporočljivo izbrati dvojni (twin) inštrument.

2.1.3 Kolone

2.1.3.1 Cevi

Morajo biti iz materiala, ki je odporen na analizirane maščobe in olja, npr. steklene ali, če tega ni na voljo, iz nerjavečega jekla (Opomba 2). Dolžina 1 do 3 m; relativno kratke kolone se uporabljajo v prisotnosti kislin z dolgimi verigami (>C₂₀).

Pri določanju C₄ in C₆ kislin je priporočljivo uporabiti 2 m kolono.

Notranji premer 2 do 4 mm.

2.1.3.2 Polnilec

Nosilec: s kislino oprana in silanizirana diatomejska zemlja ali kakršen koli inertni polnilec z ozkim razponom velikosti delcev (25 μm med 125 in 200 μm), pri čemer je povprečna vrednost odvisna od notranjega premera in dolžine kolone.

Stacionarna faza: polarna poliesterska faza (npr. polisukcinat dietilenglikola, butan-di-ol poliadipat itd.) ali katerakoli faza, ki je v skladu z zahtevami, določenimi v nadaljevanju (npr. cianosilikoni itd.). Stopnja impregnacije med 5 in 20%. Za nekatere separacije je uporabna nepolarna faza.

2.1.3.3 Kondicioniranje

Kolono, če je možno, ločimo od detektorja, zvišamo temperaturo peči na 10 °C nad delovno temperaturo in pri tej temperaturi sveže pripravljeno kolono spiramo najmanj 16 ur s tokom inertnega plina s hitrostjo 20 do 60 ml/min, nato pa še dve uri pri 195 °C.

2.1.4 Detektor

Detektor mora delovati pri temperaturi, ki je višja od temperature peči.

Delovna navodila v tem postopku se nanašajo na plamensko-ionizacijski detektor. (Opomba 1).

2.2 Injekcijska brizgalka

Naj ne bo večja od 10 μl, s skalo 0,1 μl.

2.3 Rekorder

Če se za izračunavanje sestave analizirane mešanice uporablja rekorder, mora to biti visoko točna elektronska naprava, združljiva z uporabljeno opremo:

- hitrost odgovora (response) manj kot 1,56 sekunde ali, še boljše, 1 sekunda (hitrost odgovora je čas, ki ga pero rekorderja uporabi za pot od 0 do 90%, kadar je 100% signal dodan v trenutku);

- papir širine najmanj 25 cm;

- odvijanje papirja s hitrostjo 25 do 150 cm/h.

2.4 Integrator ali kalkulator (po posebni izbiri)

Če se uporablja elektronski integrator ali kalkulator, je izračunavanje hitro in točno. Integrator mora biti linearen, primerno občutljiv in korekcija odklona osnovne linije mora biti zadovoljiva.

3. Reagenti

3.1 Nosilni plin: Katerikoli inertni plin (dušik, helij, argon itd.), temeljito sušen, z vsebnostjo kisika manj kot 10 ppm;

3.2 Pomožni plin: vodik čistosti najmanj 99,9%, brez organskih primesi oziroma zrak ali kisik brez organskih primesi;

3.3 Snovi za standardizacijo: mešanice metil estrov ali metil estri iz olja znane sestave, podobnem, če je le mogoče, analiziranemu olju ali masti.

4. Postopek

4.1 Priprava inštrumenta

4.1.1 Določitev optimalnih delovnih pogojev

Za določitev optimalnih delovnih pogojev je potrebno upoštevati naslednje spremenljivke:

dolžina in premer kolon;

vrsta in količina stacionarne faze;

temperatura kolone;

hitrost pretoka nosilnega plina;

želena resolucija;

količina vzorca;

trajanje analize.

Količino vzorca moramo izbrati tako, da z detektojem in elektrometrom dobimo linearnost. Na splošno so vrednosti, s katerimi dobimo željene rezultate, to je število teoretičnih platojev v primeru metil stearata, enako ali ne manjše od 2000 in eluiranje končano v približno 15 minutah, naslednje:

Notranji premer kolone (mm)	Hitrost pretoka nosilnega plina (ml/min)
2	15-25
3	20-40
4	40-60
Koncentracija sekundarne faze (%)	Temperatura (°C)
5	175
10	180
15	185
20	185

Če inštrument to omogoča, mora imeti injektor temperaturo blizu 200 °C, detektor pa mora imeti enako ali višjo temperaturo kot peč.

Skozi plamensko-ionizacijski detektor teče vodik s polovično hitrostjo nosilnega plina in kisik 5- do 10- krat hitreje kot vodik.

4.1.2 Določitev učinkovitosti in ločljivosti

Analiziramo mešanico metil stearata in oleata v približno enakem razmerju (npr. metil ester iz kakovovega masla). Količina vzorca, temperatura kolone in hitrost pretoka nosilnega plina morajo biti izbrani tako, da se maksimum vrha metil stearata zabeleži v približno 15 minutah po vrhu topila in da je vrh, ki ga opazujemo, enak približno trem četrtinam celotne skale. Po naslednji formuli izračunamo

n , število teoretičnih platojev (učinkovitost):

$$n = 16 \left(\frac{dR_1}{\omega_1} \right)^2$$

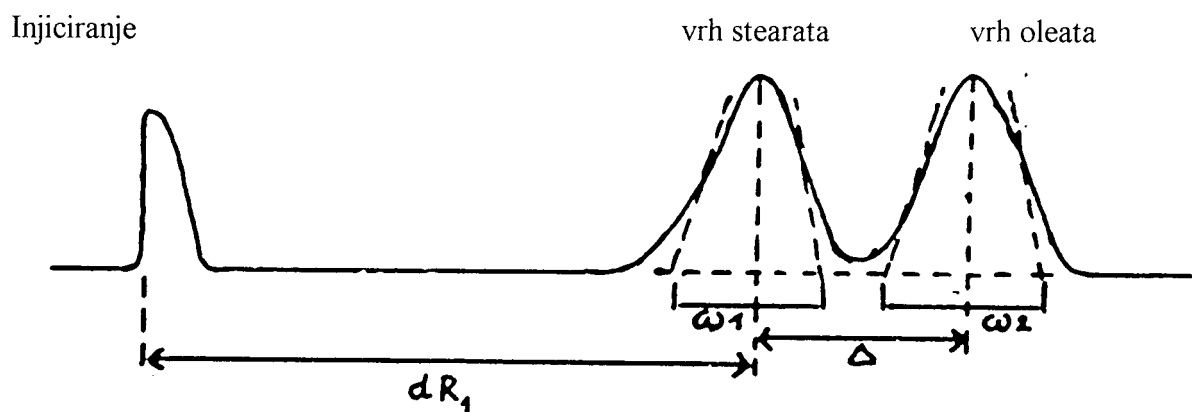
in R , ločljivost:

$$R = \frac{2\Delta}{\omega_1 + \omega_2}$$

kjer je:

dR_1 retenzijska razdalja od injiciranja do relativnega maksimuma vrha metil stearata, merjena v mm
 ω_1 in ω_2 sta širini vrhov metil starata in oleata, merjeni v mm med točkama, kjer tangenti na točkah prelomov krivulj sekajo osnovno črto.

Δ je razdalja med relativnima maksimuma vrhov metil starata in oleata.

Sprejeti delovni pogoji morajo biti takšni, da za metil stearat dobimo število, enako ali večje kot 2000 teoretičnih platojev in ločljivost, ki ni manjša od 1:2,5. Morajo tudi omogočiti ločevanje linolejske kisline (C_{18:3}) od arašidove (C_{20:0}) in gadoleinske kisline (C_{20:1}).

4.2 Analiza

Za analizo uporabimo 0,1 do 2 µl raztopine estrov v heptanu, dobljene po postopku, opisanem pod II. Če so estri neraztopljeni, pripravimo 10% raztopino v heptanu in injiciramo 0,1 do 1 µl te raztopine.

V nekaterih primerih lahko za analizo uporabimo tudi večjo količino vzorca (do 10-krat); pri tem moramo upoštevati pogoje za identifikacijo sestavin, prisotnih v sledovih, kot so opisani pod 4.1.1. Vendar je analizo mogoče izvajati pri nižjih temperaturah peči, kadar je potrebno določiti maščobne kisline pod C₁₂, ali pri višjih temperaturah, kadar je potrebno določiti maščobne kisline s številom ogljikovih atomov nad C₂₀.

V obeh primerih se lahko analiza izvaja s programiranimi temperaturami. Na primer, če vzorec vsebuje metil estre maščobnih kislin z manj kot 12 atomi ogljika, injiciramo vzorec pri 100 °C (ali pri 50 do 60 °C, če je prisotna maslena kislina) in takoj nato programiramo s 4 do 8 °C/min do optimalne temperature.

V nekaterih primerih je možno združiti oba procesa, to je nadaljujemo eluiranje pri stalni temperaturi po intervalu programiranja temperature, dokler niso vse sestavine eluirane. Če instrument ne more delovati s programom za temperaturo, se analiza izvaja pri dveh izbranih temperaturah med 100 in 195 °C.

Kjer je potrebno, je zaželeno izvajati analizo na dveh določenih fazah nasprotne polarosti, da bi se preverila odsotnost skritih vrhov, na primer pri ribjem olju ali če so istočasno prisotne konjugirane vezi C_{18:3} in C_{20:0} ali C_{18:3} in C_{18:2}.

5. Izražanje rezultatov

5.1 Kvalitativna analiza

Pri identičnih pogojih kot pri izvedbi analize, analiziramo referenčno mešanico in določimo retenzijske razdalje (ali retenzijske čase) za maščobne kisline, ki sestavljajo mešanico. Narišemo diagram logaritem retenzijske razdalje (ali retenzijskega časa) v odvisnosti od števila ogljikovih atomov. Diagrami, narisani pod izotermalnimi pogoji in za estre z ravnimi verigami ali določeno stopnjo nenasičenosti, morajo na semilogaritemskem papirju izgledati kot vzporedne linearne premice.

Kromatografske vrhove identificiramo tako, da jih primerjamo s premicami, ali če je potrebno z interpolacijo.

Nujno je, da izključno takšne pogoje izvedbe, da lahko obstajajo »maskirani vrhovi«, to je, da se dve sestavini ne moreta ločiti zaradi neprimerne ločljivosti.

5.2 Kvantitativna analiza

5.2.1 Določanje sestave

Uporabljamo (razen v izjemnih primerih) metodo internega standarda, to je predpostavljamo, da so vse sestavine, prisotne v vzorcu, zbrane v kromatogramu in da je vsota površin pod vrhovi enaka 100% vsebnosti (popolno eluiranje).

Če je instrument opremljen z integratorjem, uporabljamo tako dobljene rezultate. Če ni, določimo površino pod vsakim vrhom z metodo trikotnika tako, da množimo njegovo višino s širino na polovici višine in pri tem, če je potrebno, upoštevamo med beleženjem uporabljene atenuacije.

5.2.1.1 Splošni primer

Če pomembne komponente pod C₈ niso prisotne, izračunamo za vsako sestavino njeno vsebnost, kot odstotek metil estra, ki ga določimo tako, da je odstotek enak površini odgovarjajočega vrha deljeni z vsoto vseh površin vrhov:

$$\text{odstotek (m/m) spojine } i, \text{ izražene kot metil ester} = \frac{A_i}{\sum A_i} \times 100$$

kjer je:

A_i = površina vrha spojine i;

∑A_i = vsota površin vseh vrhov.

5.2.1.2 Uporaba korekcijskih faktorjev

Včasih je za preračun odstotka površine vrha v masni odstotek sestavine potrebno uporabiti korekcijske faktorje, posebno če so prisotne kisline pod C₈ ali kisline s sekundarnimi skupinami, ali pri uporabi detektorjev s toplotno prevodnostjo (katarometri).

Korekcijske faktorje izračunamo iz kromatograma, dobljenega z referenčno mešanico metil estrov točno znane koncentracije pri identičnih pogojih.

Za referenčno mešanico:

$$\text{odstotek (m/m) spojine } i = \frac{B_i}{\sum B_i} \times 100$$

kjer je:

B_i = masa spojine i v referenčni mešanici;

∑B_i = vsota mas različnih sestavin v referenčni mešanici.

Iz kromatograma, dobljenega z referenčno mešanico, lahko izračunamo:

$$\text{odstotek (površina/površina) spojine } i = \frac{C_i}{\sum C_i} \times 100$$

kjer je:

C_i = površina vrha, ki odgovarja spojini i ;

$\sum C_i$ = vsota površin vseh vrhov.

Iz tega sledi:

$$\text{korekcijski faktor } K_i = \frac{B_i \times \sum C_i}{C_i \times \sum B_i}$$

Običajno se korekcijski faktor izrazi kot $K_{16} = 1$ in relativni faktorji postanejo:

$$K'_i = \frac{K_i}{K_{16}}$$

Pri vzorcu se vsebnost vsake sestavine poda kot:

$$\text{odstotek (m/m) spojine } i = \frac{K'_i \times A_i}{\sum (K'_i \times A_i)} \times 100$$

izražene kot metil ester.

5.2.1.3 Uporaba internega standarda

V nekaterih primerih (posebno pri določanju kislin C_4 in C_6 in pri določanju kislin, pri katerih se ne eluirajo vse maščobne kisline) je potrebno uporabiti interni standard. V takem primeru določimo korekcijski faktor po formuli:

$$\text{odstotek (m/m) spojine } i = \frac{m_s \times K'_i \times A_i}{m \times K'_s \times A_s} \times 100$$

izražene kot metil ester,

kjer je:

m_s = masa internega standarda v mg;

m = masa vzorca v mg;

K'_s = korekcijski faktor internega standarda;

A_s = površina vrha internega standarda;

A_i = površina vrha spojine i .

5.2.2 Izražanje rezultatov

Rezultati se podajo na:

tri signifikantne (značilne) številke pri vsebnosti več kot 10%;

dve signifikantni številki pri vsebnosti med 1 in 10%;

eno signifikantno številko pri vsebnosti pod 1%;

pri čemer je ena številka mišljena za decimalno vejico.

5.2.3 Ponovljivost

Razlika med rezultatoma dveh določanj, izvedenih istega dne, na istem inštrumentu, z istim izvajalcem in z istim estrom, pri sestavini, prisotni z vsebnostjo nad 5%, ne sme presegati 3% relativno glede na določeno vrednost. Absolutna vrednost ne sme presegati 1%. V primeru sestavin, prisotnih pod 5%, ponovljivost s koncentracijo naglo pada.

5.2.4 Obnovljivost

Razlika med rezultatoma, dobljenima v dveh različnih laboratorijih pri sestavini, prisotni z vsebnostjo nad 5%, ne sme presegati 10% relativne vrednosti glede na določeno vrednost. Absolutna vrednost ne sme presegati 3%. V primeru sestavin, prisotnih pod 5%, ponovljivost s koncentracijo naglo pada.

6. Opombe

1. Lahko se uporablja tudi kromatograf z detektorjem na principu toplotne prevodnosti (katarometer). V takem primeru morajo biti opisani pogoji modificirani na sledeči način:

Kolona: dolžina dva do štiri metre, notranji premer 4 mm;

Nosilec: velikost delcev v območju od 160 do 200 μm ;

Stopnja impregnacije: 5 do 25%;

Nosilni plin: helij ali, če tega ni na voljo, vodik z najnižjo možno vsebnostjo kisika. Nobenega pomožnega plina;

Temperatura injektorja: 40 do 60 $^{\circ}\text{C}$ višja od temperature peči;

Temperatura kolone: v območju od 180 do 200 $^{\circ}\text{C}$;

Pretok nosilnega plina: običajno v območju 60 do 80 ml/min;

Injicirane količine: običajno v območju 0,5 do 2 µl.

Pri kvantitativni analizi moramo upoštevati korekcijske faktorje kot so opisani pod 5.2.1.2.

2. Če so prisotne sestavine z več kot tremi dvojnimi vezmi, se lahko zgodi, da cevi iz nerjavečega jekla povzročijo njihovo razgradnjo.

IV. DOLOČANJE ERUKA KISLINE PRI VSEBNOSTI NAD 5%

1. Namen in področje uporabe
S to metodo določamo vsebnost eruka kisline v:
(i) oljih in maščobah, ki vsebujejo katoleinsko kislino (posebna izomera cis-dokozenojske kisline, ki se pojavlja v ribjih oljih);
(ii) hidrogeniranih oljih in maščobah, ki vsebujejo trans in cis-izomere dokozenojske kisline.
2. Definicija
Vsebnost eruka kisline je: vsebnost eruka kisline, kot je določena z opisano metodo.
3. Princip
Metil estre maščobnih kislin iz olj ali maščob ločimo z nizkotemperaturno srebro-nitratno tankoplastno kromatografijo in jih kvantitativno določimo s plinsko-tekočinsko kromatografijo.
4. Reagenti
 - 4.1 Dietileter, brez peroksida, sveže destiliran;
 - 4.2 n-heksan;
 - 4.3 Silika gel G, za tankoplastno kromatografijo;
 - 4.4 Silika gel, za kolonsko kromatografijo;
 - 4.5 Srebrov nitrat, raztopina 200 g/l. 24 g srebrovega nitrata raztopimo v vodi in razredčimo z vodo do 120 ml;
 - 4.6 Metil erukat, raztopina 5 mg/ml. 50 g metil erukata raztopimo v nekaj ml n-heksana in razredčimo do 10 ml z n-heksanom;
 - 4.7 Metil tetrakozanoat, raztopina, interni standard, 0,25 mg/ml. 25 g metil tetrakozanoata raztopimo v nekaj ml n-heksana (kot 4.6) in razredčimo z n-heksanom do 100 ml;
 - 4.8 Topilo za razvijanje: toluen: n-heksan 90: 10 (v/v);
 - 4.9 2.7 diklorofluorescein, raztopina 0,5 g/l. Med segrevanjem in mešanjem raztopimo 50 mg 2,7 diklorofluoresceina v 100 ml 50% vodnega metanola.
5. Oprema
 - 5.1 Aparatura za tankoplastno kromatografijo, sestavljena iz:
 - 5.1.1 Naprave za globoko zmrzovanje, ki lahko vzdržuje posodo za razvijanje in vsebino pri temperaturi -20 do -25 °C;
 - 5.1.2 Steklene ploščice, 200 x 200 mm;
 - 5.1.3 Svetilka z ultravijoličnim svetlobnim izvorom;
 - 5.1.4 Steklene kolone, dolžine približno 200 mm, notranji premer približno 10 mm, s filtrom iz steklene volne ali sintranega stekla. Alternativno se lahko uporabijo majhni lijaki s filtri iz sintranega stekla;
 - 5.1.5 Aplikator, za nanašanje raztopine v obliki ozkega pasu ali proge na ploščice za tankoplastno kromatografijo.
 - 5.2 Plinsko-tekočinski kromatograf, z elektronskim integritorjem, kot je opisan v III, 3.1.
6. Postopek
 - 6.1 Priprava metil estrov maščobnih kislin
Približno 400 mg oljne ali maščobne komponente vzorca za analizo raztopimo po metodi, opisani v II.3 tako, da dobimo raztopino 20 do 50 mg/ml metil estra maščobne kisline v n-heksanu.
 - 6.2 Tankoplastna kromatografija
 - 6.2.1 Priprava ploščic
60 g silikagela (4.3) prenesemo v 500 ml bučko z okroglim dnom, dodamo 120 ml raztopine srebrovega nitrata (4.5) in stresamo eno minuto, da dobimo popolnoma homogeno suspenzijo. Suspenzijo nanesemo na običajen način na ploščice, debelina sloja naj bi bila približno 0,5 mm. S to količino suspenzije lahko pripravimo pet ploščic 200 x 200 mm.
Ploščice delno posušimo na zraku (najbolje v temi približno 30 minut). Nato jih popolnoma posušimo in aktiviramo v sušilniku pri 100 °C dve uri in 30 minut. Ploščice moramo po aktiviranju uporabiti čimprej, sicer pa jih moramo hraniti v temi in pred uporabo ponovno aktivirati. (Opomba: zadovoljivo aktiviranje dosežemo pri 110 °C pod pogojem, da pri tem ploščice ne potemni). Da med razvijanjem preprečimo učinko robov, pred uporabo napravimo na sloju zarezo, oddaljeno od stranskih robov in zgornjega roba 10 mm.

6.2.2 Nanašanje metil estrov

S pomočjo aplikatorja (5.1.5) nanesemo 50 µl raztopine metil estrov (6.1), pripravljenih iz vzorca, v obliki približno 50 mm dolgega ozkega traku, na razdalji najmanj 40 mm od stranskih robov in 10 mm od spodnjega roba ploščice. Na podoben način nanesemo 100 µl raztopine, pripravljene iz enakih volumskih delov raztopine metil estrov (6.1) in raztopine metil erukata (4.6). Med nanašanjem raztopin moramo biti posebno pozorni na krhko naravo sloja. (Opomba: kot pomoč pri identifikaciji traku metil erukata po razvijanju lahko nanesemo na ploščico 50 µl raztopine metil erukata (4.6) – glej sliko). Po nanosu metil estrov postavimo spodnji rob ploščice v dietileter, dokler eter ne doseže višine približno 5 mm nad nanosom vzorca. S tem se metil estri koncentrirajo v obliki ozkega traku.

6.2.3 Razvijanje ploščic

V posodo za razvijanje nalijemo topilo za razvijanje (4.8) do globine približno 5 mm in posodo, skupaj s pokrovom, postavimo v napravo za globoko zmrzovanje (5.1.1) v kateri je temperatura -25°C ali čim bližja tej. (V nekaterih primerih se priporoča nihanje posode za razvijanje). Po dveh urah previdno postavimo ploščico v posodo za razvijanje in počakamo, da se topilo dvigne do približno 1/2 do 2/3 višine ploščice. Ploščico odstranimo in topilo previdno uparimo v rahlem toku dušika. Ploščico ponovno postavimo v posodo za razvijanje in počakamo, da se topilo dvigne do višine ploščice. Ploščico odstranimo in ponovno posušimo v toku dušika, nato pa po njej previdno razpršimo raztopino 2,7 diklorfluoresceina (4.9).

Ploščico opazujemo pod ultravijolično svetlobo, lociramo trak, ki vsebuje metil erukat iz vzorca in ga primerjamo z intenziviranim trakom vzorca, ki mu je bil dodan metil erukat (glej sliko).

6.2.4 Ločevanje frakcij metil estrov

Sloj metil erukata, dobljenega iz vzorca, prenesemo v 50 ml čašo in pri tem pazimo, da ne nastanejo izgube. Na enak način prenesemo v drugo 50 ml čašo silikagel, ki se nahaja nad in pod slojem metil erukata. Ta sloj vsebuje vse frakcije ostalih metil estrov maščobnih kislin. V obe čaši dodamo po 1,0 ml standardne raztopine metil tetrakozanoata (4.7) in po 10 ml dietiletra (4.1). Premešamo in prenesemo vsebino iz čaš v kolone ali lijake (5.1.4), v katerih se nahaja približno 1 g silikagela (4.4); metil estre eluiramo s tremi ali štirimi 10 ml porcijami dietil etra. Filtrate zbiramo v majhnih bučkah. Oba filtrata uparimo do majhnega volumna v blagem toku dušika in prenesemo metil estre v majhne steklene epruvete s konusnim dnom. V rahlem toku dušika odstranimo topilo tako, da se metil estri skoncentrirajo na dnu epruвет. Metil estre raztopimo v približno 25 do 30 µl n-heksana (4.2).

6.3 Plinsko-tekočinska kromatografija

6.3.1 Po postopku, opisanem v III., 4 analiziramo 1 do 2 µl raztopine metil estrov, dobljenih iz (i) frakcije, ki vsebuje metil erukat in (ii) frakcije, ki vsebuje ostale metilirane maščobne kisline.

6.3.2 Iz elektronskega integratorja dobimo naslednja območja vrhov:

(i) iz kromatograma frakcije, ki vsebuje metil erukat:

(a) metil erukat (E)

(b) interni standard (L₁)

(c) celotna območja površin vrhov metil estrov brez internega standarda (EF)

(ii) iz kromatograma frakcij, ki vsebujejo estre ostalih maščobnih kislin:

(a) celotne območja površin vrhov metil estrov brez internega standarda (RF)

(b) interni standard (L₂).

7. Podajanje rezultatov

7.1 Metoda izračuna in formula

7.1.1 Vsebnost eruka kisline v vzorcu, izražena v obliki metil estra kot odstotek glede na skupno vsebnost metil estrov, pripravljenih iz vzorca, je podana z:

$$\frac{E}{L_1 \left(\frac{EF}{L_1} + \frac{RF}{L_2} \right)} \times 100$$

kjer so:

E, EF, RF, L₁ in L₂ površine vrhov iz 6.3.2, po potrebi korigirane s pomočjo kalibracijskih faktorjev.

V praksi je vrednost metil erukata, podana z zgoraj navedeno formulo, enaka vsebnosti eruka kisline, izražene kot odstotek glede na skupno vsebnost maščobnih kislin v vzorcu.

7.1.2 Če so površine vrhov dobljene v odstotkih, se vrednosti EF in RF lahko izračunajo po formuli:

$$EF = 100 - L_1$$

$$RF = 100 - L_2$$

7.1.3 Metoda izračuna (7.1.1) predpostavlja, da je vsebnost tetrakozanojske kisline v vzorcu zanemarljiva. Če se izkaže, da so v vzorcu prisotne značilne vsebnosti te kisline, se mora vrednost za tetrakozanojsko kislino (L₂), dobljena iz kromatograma frakcij, ki vsebujejo metil estre ostalih maščobnih kislin, zmanjšati na:

$$L_2 - T_2$$

kjer je:

$$T_2 = \frac{T_0 P_2}{P_0}$$

in:

T_2 = površina vrha metil tetrakozanoata, dobljenega iz vzorca, ki tvori del površine vrha, pripisane internemu standardu v kromatogramu frakcij metil estrov ostalih maščobnih kislin

P_2 = površina vrha metil palmitata, dobljenega iz kromatograma ostale frakcije

T_0 = površina vrha metil tetrakozanoata, dobljena iz kromatograma metil estrov skupnih maščobnih kislin

P_0 = površina vrha metil palmitata, dobljena iz kromatograma metil estrov maščobnih kislin, določenih po metodi iz III. 4.

7.1.4 Izpeljava formule

Delež maščobnih kislin v frakciji, ki vsebuje metil erukat, izražen kot odstotek skupnih maščobnih kislin v vzorcu, je podan z:

$$\frac{\frac{EF}{L_1}}{\frac{EF}{L_1} + \frac{RF}{L_2}} \times 100 \quad \text{ali} \quad \frac{EF}{L_1 \left(\frac{EF}{L_1} + \frac{RF}{L_2} \right)} \times 100$$

Delež eruka kisline v frakciji, ki vsebuje metil erukat, je podan z:

$$\frac{E}{EF}$$

Iz tega sledi, da je vsebnost eruka kisline v vzorcu, izražena kot odstotek glede na skupno vsebnost maščobnih kislin, podana z:

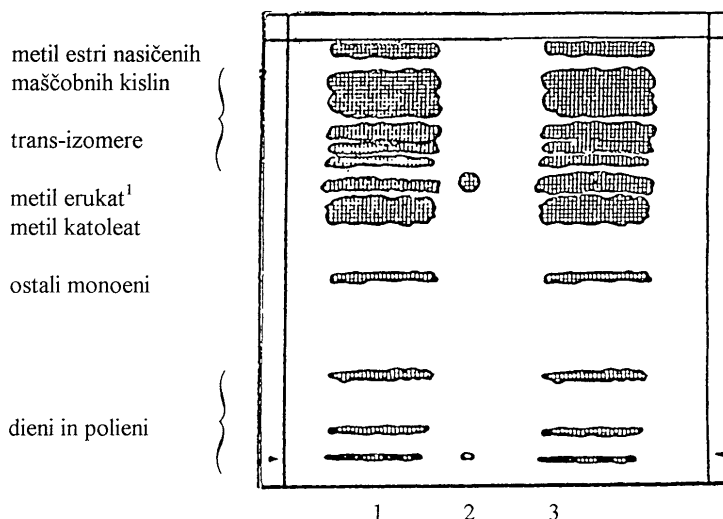
$$\frac{EF}{L_1 \left(\frac{EF}{L_1} + \frac{RF}{L_2} \right)} \times \frac{E}{EF} \times 100 \quad \text{ali} \quad \frac{E}{L_1 \left(\frac{EF}{L_1} + \frac{RF}{L_2} \right)} \times 100$$

7.1.5 Ponovljivost

Razlika med vrednostima dveh določanj, ki se izvajata istočasno ali drugo za drugim na istem vzorcu, z istim analitikom, pod enakimi pogoji, ne sme presegati 10% rezultata ali 0,5 g na 100 g vzorca, upoštevajoč večjo vrednost.

SLIKA

Značilen tankoplastni kromatogram, ki prikazuje ločevanje metil estrov eruka kisline, katoleinske kisline in trans-izomere dokozenojske kisline

1 vzorec

2 metil erukat

3 vzorec + metil erukat

¹ Metil erukat običajno vsebuje metilne estre drugih monoenskih kislin, vendar mora biti brez metil katoleata

4278. Pravilnik o varnosti in zdravju pri uporabi delovne opreme

Na podlagi tretjega odstavka 1. člena zakona o varnosti in zdravju pri delu (Uradni list RS, št. 56/99) izdaja minister za delo, družino in socialne zadeve

P R A V I L N I K
o varnosti in zdravju pri uporabi delovne opreme

I. SPLOŠNE DOLOČBE**1. člen**

Ta pravilnik določa obveznosti delodajalca in delavca v zvezi z delovno opremo, ki se uporablja pri delu.

2. člen

(1) Za uporabnike delovne opreme po tem pravilniku se štejejo delavci in samozaposlene osebe, ki uporabljajo delovno opremo pri delu.

(2) Uporabnik delovne opreme po prejšnjem odstavku tega člena se šteje za proizvajalca delovne opreme, če nepopolno delovno opremo sam sestavlja v kompleksno delovno opremo, ali če sam sestavlja ali predeluje delovno opremo tako, da ji bistveno spremeni funkcionalnost.

(3) Če uporabnik delovne opreme postane proizvajalec delovne opreme, veljajo zanj predpisi, ki veljajo za proizvajalce delovne opreme.

3. člen

Po tem pravilniku imajo posamezni izrazi naslednje pomen:

a) "delovna oprema" je vsak stroj, aparat, orodje, naprava in druga oprema, ki se uporablja pri delu;

b) "uporaba delovne opreme" je vsaka dejavnost, pri kateri se uporablja delovna oprema, kot npr. zagon, uporaba in ustavitve opreme, njen transport, popravilo, vzdrževanje, sprememba, ki ne spreminja funkcionalnih lastnosti delovne opreme, strežba, servisiranje ter čiščenje;

c) "nevarno območje" je vsako območje na delovni opremi in okoli nje, kjer je delavec izpostavljen nevarnosti za poškodbe in zdravstvene okvare;

d) "izpostavljeni delavec" je vsak delavec, ki se popolnoma ali deloma nahaja v nevarnem območju;

e) "upravljalec" je delavec in samozaposlena oseba (v nadaljnjem besedilu: delavec), ki mu je bila dana naloga uporabe delovne opreme;

f) "nevarno gibanje" je po tem pravilniku tisto gibanje delovne opreme ali njenega dela, zaradi katerega je lahko neko območje nevarno;

g) "nevarne snovi" so snovi, ki lahko zaradi fizikalnih, kemijskih in bioloških škodljivosti povzročajo poškodbe in/ali zdravstvene okvare delavcev (eksplozivne snovi, plini pod tlakom, vnetljive tekočine, vnetljive trdne snovi, samovnetljive snovi, snovi, ki razvijajo v stiku z vodo vnetljive pline, organski peroksidi, strupi, kužne, radioaktivne in jedke snovi ipd.);

h) "varovalo" je del delovne opreme, ki pomeni varovanje s fizično oviro (npr.: okrov, pokrov, zaslon, vrata, oklep itd.), pri čemer so varovala pritrjena, premična, nastavljiva, zaporna, zaporna z zaklepanjem varovala, krmilna itd.;

i) "varnostna naprava" je naprava, ki izniči ali zmanjša nevarnost sama ali v povezavi z varovalom (npr.: zaporna naprava, potrditvena krmilna naprava, zadrževalna krmilna naprava, dvoročna krmilna naprava, naprava, občutljiva na

približanje, mehanska zadrževalna naprava, omejevalna naprava, krmilna naprava za omejitev gibanja, oviralna naprava);

j) "proizvod" je rezultat aktivnosti ali postopkov, ki predstavljajo storitev, strojno opremo, predelane materiale, programsko opremo ali njihove kombinacije itd.

k) "pristojne osebe" so strokovnjaki, ki imajo dovoljenje za delo, ki ga v skladu s posebnimi predpisi izda minister za delo, oziroma jih določi delodajalec v skladu z 18. členom zakona o varnosti in zdravju pri delu.

II. SPLOŠNE OBVEZNOSTI DELODAJALCA V ZVEZI Z DELOVNO OPREMO**4. člen**

(1) Delodajalec mora zagotavljati delavcem brezhibno delovno opremo, ki ne ogroža varnosti in zdravja, varnosti njihovega imetja in naravnega okolja.

(2) Delodajalec mora, po opravljenem ocenjevanju tveganja, v skladu z izjavo o varnosti, z ukrepi organizacije dela preprečiti ali omejiti predvidene nevarnosti in škodljivosti, ki lahko nastanejo pri normalni uporabi delovne opreme, in predvideti ukrepe za uporabo v izrednih okoliščinah.

(3) Delovna oprema ob pravilni uporabi ne sme povzročati nepredvidenih nevarnosti in škodljivosti.

5. člen

(1) Delovna oprema, ki se uporablja, mora biti na vidnem mestu označena v skladu s posebnimi predpisi.

(2) Delodajalec mora pridobiti in hraniti tehnično dokumentacijo, iz katere je razvidno, da delovna oprema ustreza predpisanim varnostnim in zdravstvenim zahtevam.

6. člen

Če varnosti in zdravja pri delu v nevarnem območju ni mogoče zagotoviti s konstrukcijskimi rešitvami, ga mora delodajalec zagotoviti z drugimi tehničnimi rešitvami (z varnostnimi napravami, varovali ipd.), pri katerih ni potrebno, da se delavec med uporabo delovne opreme nahaja neposredno v nevarnem območju.

7. člen

(1) Če se je potrebno zaradi delovnega postopka z roko ali deli telesa približati nevarnemu območju ali držati obdelovani proizvod ali ga postavljati v nevarno območje ali jemati iz njega, mora delodajalec zagotoviti uporabo delovne opreme (pomožno ročno orodje ali mehanske naprave) za prijemanje oziroma vlaganje, obračanje, vodenje, metanje, jemanje ipd.

(2) Če se uporablja pomožno ročno orodje, mora delodajalec zagotoviti način dela, ki ne ogroža varnosti in zdravja pri delu.

8. člen

(1) Delodajalec mora zagotoviti, da delovna oprema, ki jo delavci uporabljajo, ustreza vrsti in načinu izvajanja delovnih nalog oziroma je za ta namen ustrezno prirejena, in njena uporaba ne ogroža varnosti in zdravja delavcev.

(2) Pri izbiri delovne opreme mora delodajalec upoštevati nevarnosti in škodljivosti na delovnem mestu oziroma druge nevarnosti in škodljivosti, ki obstajajo pri uporabi delovne opreme.

(3) V primeru, da ni mogoče v celoti zagotoviti uporabe delovne opreme brez nevarnosti za poškodbe in zdravstvene okvare delavcev, mora delodajalec izvesti vse potrebne ukrepe, da se nevarnost zniža na najmanjšo možno mero.

(4) Delodajalec mora zagotoviti, da je delovna oprema vzdrževana v skladu z navodili proizvajalca delovne opreme tako, da ves čas uporabe ustreza določilom tega pravilnika.

9. člen

(1) Delodajalec mora zagotoviti, da delovno opremo po namestitvi in pred prvim zagonom, ali po premestitvi na drugo delovno mesto, pregleda pristojna oseba, ki izda potrdilo, iz katerega je razvidno, da je delovna oprema pravilno nameščena in da deluje v skladu s predpisi.

(2) Delodajalec mora zagotoviti nadzor nad delovno opremo, katere uporaba je lahko nevarna ali škodljiva za delavce:

- z rednimi kontrolnimi pregledi in, kjer je potrebno, s preskusi, ki jih opravijo pristojne osebe v skladu s predpisi in
- s posebnimi pregledi, ki jih opravijo pristojne osebe, če pride do izjemnih okoliščin, ki lahko ogrozijo varnost delovanja delovne opreme (npr. sprememba načina dela, poškodba opreme pri delu, nevarni pojav ali daljše obdobje nedelovanja).

(3) Ugotovitve pregledov iz prejšnje točke tega člena morajo biti zabeležene in morajo biti ves čas uporabe delovne opreme na voljo inšpekciji dela.

(4) V primeru, ko delodajalec uporablja delovno opremo izven mesta, ki je namenjeno za opravljanje dela, jo mora opremiti z veljavnim pisnim dokazilom o opravljenem zadnjem kontrolnem pregledu.

10. člen

V primeru, da uporaba delovne opreme predstavlja nevarnost ali škodljivost za poškodbo ali zdravstveno okvaro delavcev, mora delodajalec izvesti ukrepe, s katerimi zagotovi:

- da tako delovno opremo uporabljajo samo delavci, ki so za njeno uporabo usposobljeni in
- da popravila, spremembe, ki ne spreminjajo funkcionalnih lastnosti delovne opreme, vzdrževanje ali servisiranje izvajajo posebej za to delo določeni in usposobljeni delavci.

11. člen

Zaradi zagotavljanja minimalnih varnostnih in zdravstvenih zahtev mora delodajalec upoštevati ergonomske zahteve, ki upoštevajo položaj in držo delavcev med uporabo delovne opreme.

12. člen

(1) Delodajalec mora delavce usposobiti za pravilno in varno uporabo delovne opreme s teoretičnim in praktičnim usposabljanjem ter seznanjanjem z nevarnostmi, ki se lahko pojavijo pri uporabi takšne opreme.

(2) Ustna in pisna navodila delodajalca se nanašajo na:

- pogoje, pod katerimi se delovna oprema varno uporablja,

- predvidene izredne okoliščine, ki lahko nastopijo pri uporabi delovne opreme in
- zaključke, dobljene na podlagi praktičnih izkušenj, pridobljenih pri uporabi delovne opreme.

(3) Delodajalec mora pred začetkom dela delavce opozoriti na nevarnosti, ki so lahko posledica delovanja druge delovne opreme v njihovem neposrednem delovnem območju, ki jo delavci neposredno ne uporabljajo.

(4) Delodajalec mora zagotoviti ustna, in kjer je to primerno, pisna navodila o delovni opremi, ki se uporablja pri delu. Navodila morajo biti delavcem lahko razumljiva.

(5) Delodajalec mora za delavce, na katere se nanaša 10. člen tega pravilnika, zagotoviti posebno usposabljanje.

13. člen

Delodajalec se mora posvetovati z delavci in njihovimi zastopniki o nameranih spremembah, preureditvah in razširitvah uporabnosti delovne opreme, ki bistveno spremenijo obstoječo oceno tveganja za varnost in zdravje ter jim omogočiti, da sodelujejo pri obravnavi vseh vprašanj v zvezi z zagotavljanjem njihove varnosti in zdravja pri uporabi delovne opreme.

III. SPLOŠNE OBVEZNOSTI DELAVCEV V ZVEZI Z DELOVNO OPREMO

14. člen

(1) Delavec mora v skladu s svojo usposobljenostjo in navodili, ki jih je dobil od delodajalca:

- pravilno uporabljati delovno opremo,
- delovno opremo vzdrževati v skladu z navodili,
- od delodajalca zahtevati popravilo poškodovane ali zamenjavo izrabljene delovne opreme, če ta predstavlja nevarnost za poškodbe ali zdravstvene okvare delavca ali delavcev, ki to delovno opremo uporabljajo, in drugih oseb, ki lahko pridejo v nevarno območje delovne opreme,
- od delodajalca zahtevati dodelitev osebne varovalne opreme, če se med delom, kljub pravilni uporabi delovne opreme, pojavi nevarnost za poškodbe ali zdravstvene okvare.

(2) Delavec mora delovno opremo uporabljati na tak način, da se pri njeni uporabi izogne nevarnostim za poškodbe in zdravstvene okvare, in da pri delu ne ogroža varnosti in zdravja drugih oseb, ki se nahajajo v nevarnem območju delovne opreme.

15. člen

(1) Delavec mora delodajalca obvestiti o vseh okoliščinah, za katere utemeljeno meni, da predstavljajo resno in neposredno nevarnost za poškodbe in zdravstvene okvare, kakor tudi o vseh pomanjkljivostih delovne opreme in varnostnih naprav oziroma varoval.

(2) Delavec mora sodelovati z delodajalcem pri izvedbi ukrepov, ki jih delodajalcu naloži inšpekcija dela, in delodajalcu omogočiti, da tako vzpostavi varno delovno okolje in delovne razmere.

IV. ZAHTEVE DELODAJALCEV IN DELAVCEV ZA UPORABO DELOVNE OPREME

16. člen

(1) Delodajalec mora zagotoviti, da so naprave za krmljenje delovne opreme dobro vidne, prepoznavne in označene v skladu s predpisi.

(2) Delodajalec mora zagotoviti, da so krmilne naprave nameščene zunaj nevarnih območij na tak način, da njihovo delovanje ne povzroča dodatnih nevarnosti, pri čemer ne sme obstajati možnost, da bi krmilne naprave povzročile nevarnost, ki bi bila posledica njihovega nehotenega vklopa.

(3) Delodajalec mora zagotoviti delavcu, ki uporablja delovno opremo, da lahko z mesta upravljanja ugotavlja, ali se v nevarnih območjih nahaja kakšna oseba. V primeru, da to ni mogoče, se mora avtomatsko sprožiti zvočni oziroma svetlobni opozorilni signal preden začne delovna oprema delovati. Delavec oziroma druga oseba mora imeti dovolj časa, da se pravočasno izogne nevarnosti, ki jo povzroča zagon oziroma ustavitev delovne opreme.

(4) Delodajalec mora zagotoviti varne krmilne sisteme, ki morajo biti izbrani ob upoštevanju možnosti, da lahko

pride do napak, odpovedi in omejitev pri predvidenih okoliščinah uporabe delovne opreme.

17. člen

(1) Delodajalec mora zagotoviti, da je zagon delovne opreme možen le z vključitvijo krmilja, ki je temu namenjeno, brez nevarnosti za poškodbo delavcev.

(2) Zahteva iz prejšnjega odstavka tega člena velja tudi za:

- ponovni zagon po ustavitvi zaradi kakršnegakoli vzroka in
- krmiljenje, ki povzroči bistvene spremembe parametrov delovnega postopka (npr. sprememba hitrosti, tlaka itd.) razen, kadar takšen ponovni zagon ali sprememba ne ogroža varnosti in zdravja delavca.

(3) Ta zahteva ne velja za ponovni zagon ali spremembo parametrov delovnega postopka, ki je posledica normalnega delovnega cikla delovne opreme.

18. člen

(1) Delodajalec mora zagotoviti, da je vsa delovna oprema opremljena s krmiljem za popolno in varno ustavitev.

(2) Delodajalec mora zagotoviti, da je vsako delovno mesto, upošteva vrsto nevarnosti za poškodbo delavca ali drugih oseb v bližini, opremljeno s krmiljem za ustavitev določenega dela ali celotne delovne opreme.

(3) Krmilna naprava za ustavitev delovne opreme mora imeti prednost pred krmilnimi napravami za zagon.

(4) Po ustavitvi delovne opreme ali njenih nevarnih delov je potrebno pogonskim delom izklopiti dovod energije.

19. člen

Delodajalec mora zagotoviti, da je delovna oprema, če njeno delovanje in njen normalni čas za ustavitev predstavlja nevarnost za poškodbe delavca in drugih oseb v bližini, opremljena s krmilno napravo za izklop v sili.

20. člen

(1) Delodajalec mora zagotoviti, da je delovna oprema, ki predstavlja nevarnost za poškodbe delavca in drugih oseb v bližini zaradi padanja predmetov ali delov, ki segajo iz nje, opremljena z varnostnimi napravami, ki preprečijo tako nevarnost.

(2) Delodajalec mora zagotoviti, da je delovna oprema, ki predstavlja nevarnost za poškodbe in zdravstvene okvare delavca in drugih oseb v njeni bližini zaradi oddajanja plina, hlapov, kapljevine ali prahu, opremljena z varnostnimi napravami za primere zadrževanja v bližini te delovne opreme.

21. člen

Delodajalec mora zagotoviti, da so delovna oprema in njeni deli, kjer je to potrebno za varnost in zdravje delavcev, pritrjena/i s sponami ali drugimi sredstvi na trdno podlago.

22. člen

Kjer obstaja nevarnost, da deli delovne opreme, ki se polomijo ali razpadejo, poškodujejo delavca ali druge osebe v bližini, mora delodajalec izvesti varovalne ukrepe (npr. uporaba varoval), s katerimi se taka nevarnost odpravi, če tega ni storil že proizvajalec delovne opreme.

23. člen

(1) Kjer obstaja nevarnost, da pride do mehničnega stika z gibljivimi deli delovne opreme, mora delodajalec zagotoviti, da se ti deli zavarujejo z varovali ali z napravami, ki preprečujejo dostop do nevarnih območij ali zagotavljajo

ustavitev gibanja nevarnih delov, preden je doseženo nevarno območje.

(2) Varnostne naprave in varovala:

- morajo biti dovolj trdna in odporna,
- ne smejo povzročati dodatnih nevarnosti,
- morajo biti takšna, da jih ni mogoče zlahka odstraniti ali onemogočiti njihovo delovanje,
- morajo biti nameščena v takšni razdalji od nevarnega območja, da oseba ne more doseči nevarnega območja delovne opreme,
- ne smejo omejevati pogleda na delovni ciklus opreme,
- morajo omogočati aktivnosti, ki so potrebne za pritržitev ali zamenjavo delov in vzdrževanje ter morajo omejevati dostop do območja, kjer poteka delo, ne da bi bilo potrebno odstraniti varovalo ali varnostno napravo.

24. člen

Delodajalec mora zagotoviti, da so območja in mesta na delovni opremi, na katerih je potrebno delati oziroma izvajati vzdrževanje, osvetljena v skladu s predpisi.

25. člen

Delodajalec mora zagotoviti, da je delovna oprema ali njeni deli z visoko ali nizko temperaturo toplotno izolirani oziroma zavarovani pred dotikom v skladu s predpisi.

26. člen

Delodajalec mora zagotoviti, da so, v skladu s predpisi, opozorilne naprave na delovni opremi nedvoumne, lahko zaznavne ter razumljive.

27. člen

(1) Delodajalec mora zagotoviti, da se vzdrževalna dela izvajajo samo takrat, ko je delovna oprema izključena. Če to ni mogoče, mora delodajalec zagotoviti, da takšna dela ne predstavljajo nevarnost za poškodbo ali zdravstveno okvaro delavca.

(2) Delodajalec mora redno voditi evidenco vzdrževanja delovne opreme.

28. člen

(1) Delodajalec mora zagotoviti opremljenost vse delovne opreme z jasno razpoznavnimi sredstvi, s katerimi jo je mogoče izolirati pred vsemi viri energije.

(2) Delodajalec mora zagotoviti, da ponovna priključitev na vire energije ne predstavlja nevarnosti za poškodbe ali zdravstvene okvare delavca.

29. člen

Delodajalec mora zagotoviti, da so na delovni opremi nameščena opozorila in oznake, ki so potrebne za zagotovitev varnosti in zdravja delavcev.

30. člen

Delodajalec mora delavcem zagotoviti varen dostop in zadrževanje na vseh območjih, kjer je to potrebno za proizvodnjo, nastavitve in za vzdrževalna dela na delovni opremi.

31. člen

Delodajalec mora zagotoviti, da je vsa delovna oprema takšna, da varuje delavce pred nevarnostjo vžiga ali pregretjem, pred plini, prahom, kapljevini, hlapi ali drugimi snovmi, ki nastajajo, se uporabljajo ali shranjujejo v delovni opremi.

32. člen

(1) Delodajalec mora zagotoviti, da je vsa delovna oprema takšna, da preprečuje eksplozije zaradi snovi, ki nastajajo, se uporabljajo ali shranjujejo v delovni opremi.

(2) V primeru, da ni mogoče z gotovostjo preprečiti eksplozij v delovni opremi (npr. reaktor, silos), mora delodajalec zagotoviti, da eksplozija ne ogrozi varnosti delavcev in drugih oseb v bližini, npr. s trdno gradnjo, ventili ali z razbremenjevalnimi površinami.

33. člen

Delodajalec mora zagotoviti, da je vsa delovna oprema takšna, da varuje izpostavljene delavce in druge osebe v bližini pred nevarnostjo neposrednega ali posrednega stika z električnim tokom.

34. člen

Delodajalec mora zagotoviti, da se delovna oprema namesti, vgradi in uporablja tako, da ni nevarnosti za poškodbe delavcev in drugih oseb v bližini, na primer z zagotovitvijo zadostnega prostora med premičnimi in pritrjenimi deli delovne opreme ali premičnimi deli v njeni okolici, in tako, da je možno vse oblike energije in snovi, ki se uporabljajo ali se proizvajajo ali nastajajo kot stranski proizvod, dovajati oziroma odstraniti tako, da pri tem nista ogrožena varnost in zdravje delavcev in drugih oseb v bližini.

35. člen

Delodajalec mora zagotoviti, da se pri montaži in demontaži delovne opreme upoštevajo navodila proizvajalca delovne opreme.

36. člen

Delodajalec mora zagotoviti, da je delovna oprema, katero lahko med uporabo zadane strela, opremljena z napravami za zaščito pred njenim škodljivim učinkom (npr. prenapetostna zaščita).

37. člen

Pred začetkom dela mora delavec vizualno in z vklpom posameznih krmilnih naprav preveriti brezhibnost delovanja delovne opreme ter nameščenost in brezhibnost varnostnih naprav in varoval.

38. člen

(1) Delavci, ki uporabljajo delovno opremo, ki povzroča nevarna gibanja, morajo na delovnem mestu nositi obleko, ki se prilega k telesu, brez posameznih ohlapnih in izstopajočih delov ter šalov.

(2) V bližini premičnih delov delovne opreme morajo imeti delavci z dolgimi lasmi le-te zvite ob glavi in pokrite z ruto ali kapo, tako da se prepreči neposreden kontakt gibajočega se dela z lasmi.

39. člen

(1) Delavec, ki uporablja delovno opremo, mora svoje delo opravljati tako, da zaradi nastanka nevarnih gibanj ali drugih nevarnih dejanj ne ogroža sebe ali drugih oseb v bližini.

(2) Če delavec med delom opazi nepravilnost na delovni opremi, mora delovno opremo takoj ustaviti in nepravilnost prijaviti neposrednemu vodji.

40. člen

(1) Delavec sme pognati delovno opremo, če so na njej vse varnostne naprave in varovala in če vse deluje brezhibno.

(2) Delavec, ki uporablja delovno opremo, ne sme odstraniti varnostne naprave in varovala ali naprave za blokiranje oziroma povzročiti, da ta ne deluje.

41. člen

Delodajalec mora zagotoviti, da je delavec, ki uporablja delovno opremo in pri tem dela z nevarnimi snovmi, seznanjen z lastnostmi nevarnih snovi in varnim načinom dela.

42. člen

V primeru, da delovno opremo sočasno uporabljata dva ali več delavcev, mora delodajalec zagotoviti, da je za delo s tako delovno opremo in za koordinacijo delavcev pri delu odgovoren eden izmed njih.

43. člen

(1) Delodajalec mora zagotoviti periodične preglede in preskuse delovne opreme v rokih, ki jih je določil proizvajalec.

(2) V primeru, da proizvajalec ne določi roke za periodične preglede, mora delodajalec zagotoviti periodične preglede in preskuse v rokih, ki ne smejo biti daljši od 36 mesecev.

44. člen

V primeru, ko je ob delovni opremi tudi pripadajoča naprava za dviganje tovora ali delovnih predmetov, mora delodajalec zagotoviti, da je delavec, ki to delovno opremo uporablja, teoretično in praktično usposobljen za varno delo z napravo za dviganje tovora in delovnih predmetov.

V. DODATNE ZAHTEVE ZA UPORABO DELOVNE OPREME

1. Namestitev delovne opreme

45. člen

(1) Delodajalec mora zagotoviti tako namestitev delovne opreme, da premična delovna oprema ali njeni deli ne predstavljajo nevarnih območij.

(2) Če delovne opreme ni možno namestiti v skladu s prvim odstavkom tega člena, mora delodajalec postaviti varovala oziroma varnostne naprave (npr.: zasloni, ograje, pokrovi).

(3) Če namestitev delovne opreme in postavitve varoval ali varnostnih naprav ni mogoča, mora delodajalec postaviti varnostni znak za prepoved prehoda v skladu s predpisi.

46. člen

(1) Pri nameščanju delovne opreme mora delodajalec predvideti proste površine za uporabo delovne opreme in površine za odlaganje proizvodov, dovoz materiala itd.

(2) Za čiščenje, mazanje in vzdrževanje delovne opreme mora delodajalec zagotoviti ustrezne proste prehode in dostope do opreme s tistih strani, kjer ta dela potekajo, ter zadostno osvetlitev.

(3) Širina dostopa do delovne opreme, pri kateri delavec opravlja dela iz drugega odstavka tega člena, mora biti v skladu z delovnimi potrebami in položajem telesa delavca pri opravljanju teh del.

47. člen

Delodajalec mora zagotoviti, da je delovna oprema nameščena tako, da delavci, ki delovno opremo uporabljajo, in delavci, ki delajo v njeni neposredni bližini ter druge

osebe v bližini, niso ogroženi zaradi morebitnih mehanskih poškodb (npr. s padajočimi ali letečimi deli), ali zdravju škodljivih učinkov (npr. strupene in agresivne snovi, seva, bleščeča svetloba), pri tem pa mora upoštevati tudi navodila proizvajalca delovne opreme.

48. člen

Delodajalec mora zagotoviti, da je delovna oprema v prostoru ali na prostem nameščena tako, da ima delavec, ki jo uporablja, dober pregled nad delovnim področjem in vsi deli delovne opreme. Če to ni mogoče, je potrebno izvesti varnostne ukrepe, s katerimi se nevarnost zaradi slabega pregleda odpravi.

49. člen

Delodajalec mora zagotoviti, da je stabilna delovna oprema postavljena na trdno podlago, po potrebi pa tudi pritrjena na podlago ali druge temeljne opore (npr. s konzolami, okvirji idr.), tako da se pri uporabi ne more spremeniti njen položaj.

50. člen

(1) Delodajalec mora zagotoviti, da delovna oprema, ki pri delu povzroča močnejše udarce oziroma tresljaje, ni postavljena v nadstropjih objektov ali na zvišane opore, če bi se lahko zaradi udarcev in tresljajev poškodovala konstrukcija objekta ali opore.

(2) Če na delovni opremi, postavljeni v nadstropjih ali na zvišanih oporah, nastajajo udarci in tresljaji, mora delodajalec predhodno izvesti varnostne ukrepe, da se prepreči prenos hrupa in tresljajev na konstrukcijo stavbe (npr. elastični temelji, plavajoči podi).

2. Napisi in navodila

51. člen

(1) Če obstaja pri uporabi delovne opreme nevarnost za poškodbe ali zdravstvene okvare, mora delodajalec zagotoviti, da so v neposredni bližini delovne opreme ali na njej trajno nameščena opozorila oziroma navodila.

(2) V primeru, ko je delovna oprema iz prvega odstavka tega člena postavljena v posebnem gradbenem objektu ali posebni stavbi ali prostoru, mora delodajalec zagotoviti, da je na vratih te stavbe ali prostora ali na vidnem mestu na steni ob vhodnih vratih nameščeno opozorilo.

(3) Opozorila ali navodila morajo kratko in jasno opozarjati na obvezno ali prepovedano ravnanje in na nevarnosti za poškodbe in zdravstvene okvare delavcev in drugih oseb v bližini.

3. Zahteve v zvezi s pogonsko energijo

52. člen

Pri uporabi delovne opreme, ki jo poganja motor z notranjim zgorevanjem (s tekočim ali plinastim gorivom), mora delodajalec zagotoviti:

- da je delovna oprema v posebnem prostoru, če je postavljena na stalno delovno mesto;
- poseben način temeljenja, če pri uporabi delovne opreme nastajajo tresljaji, ki se prenašajo na gradbeni objekt, v katerem delajo delavci;
- odvajanje izpušnih plinov iz objekta oziroma delovne cone delavcev in dovajanje svežega zraka;
- dovajanje pogonskega goriva iz rezervoarja po neprepustnem in varno položenem cevovodu, pripadajočih armaturah in drugih sestavnih delih.

53. člen

Če se lahko na ceveh, priključenih cevovodih in spojnih mestih za hidravlično, parno ter pnevmatsko delovno opremo zviša tlak nad dovoljeno mejo, mora delodajalec zagotoviti varnostne naprave, ki znižajo tlak na dovoljeno mejo.

54. člen

Pri delovni opremi, pri kateri se uporabljajo plinasta, tekoča ali trdna goriva, mora delodajalec zagotoviti obstoj in pravilno delovanje varnostnih naprav, ki preprečujejo izpušanje goriva in nastajanje požarno-eksplozivnih zmesi ali zmesi, nevarnih za varnost in zdravje delavcev.

55. člen

Pri delovni opremi, ki jo sestavlja tlačna posoda, mora delodajalec zagotoviti varnostne naprave za zagotavljanje varnosti pred povečanjem tlaka (npr. membrane).

56. člen

V primeru, ko zaradi motenj, prekinitve dovoda energije in njenega ponovnega dovoda lahko pride do nevarnega delovanja zaostale ali povratne energije, mora delodajalec zagotoviti, da so na delovni opremi ali v njeni neposredni bližini postavljena vidna opozorila v skladu s predpisi.

4. Krmiljenje

57. člen

Če ima delovna oprema več pogonskih mehanizmov za različne delovne operacije oziroma gibe, ki po navodilu proizvajalca delovne opreme zaradi zagotavljanja varnosti in zdravja pri delu ne smejo potekati sočasno, mora delodajalec zagotoviti vgradnjo varnostne naprave, ki preprečuje sočasno vključitev krmilnih mehanizmov oziroma sočasno izvedbo različnih operacij.

58. člen

Delodajalec mora zagotoviti, da se varnostne naprave za prekinitve dovoda katerekoli vrste energije aktivirajo:

- pred začetkom čiščenja delovne opreme;
- pred začetkom vzdrževalnih del in popravil;
- kadar je potrebno izključiti delovno opremo;
- po končanem dnevnem delu.

59. člen

Delodajalec mora zagotoviti, da v bližini krmilnih naprav ni ovir, ki bi delavcu preprečevale, da upravlja celotni hod krmilne naprave.

5. Varnostne naprave in varovala

60. člen

(1) Če je potrebno varnostne naprave zaradi tehniških razlogov občasno sneti ali odpreti zaradi pregleda, navedenega, zamenjave orodja, popravila, čiščenja idr., mora delodajalec zagotoviti izključitev delovne opreme od vira energije, dokler varnostna naprava ali varovalo ni ponovno na svojem mestu.

(2) Začasna odstranitev varnostnih naprav med razstavljanjem delovne opreme za prikaz delovanja se ne šteje za kršitev prve točke tega člena, če je poskrbljeno za varnost in zdravje oseb.

61. člen

(1) Delodajalec mora preprečiti uporabo delovne opreme, ki nima predvidenih varnostnih naprav.

(2) Delavec, ki uporablja delovno opremo, ne sme izključiti predvidenih varnostnih naprav ali zmanjšati njihovo funkcijo.

(3) Delodajalec mora zagotoviti, da varnostna naprava na delovni opremi, ki jo delavec uporablja, ni izključena.

62. člen

(1) Delodajalec mora zagotoviti, da so varnostne naprave in varovala postavljene tako, da ne motijo normalne uporabe delovne opreme.

(2) V primeru, ko delovni postopek zahteva nadzorovanje ali kontrolo delovne opreme med delom, mora delodajalec zagotoviti možnost opazovanja delovnega postopka (npr. skozi odprtino, na zaslonu).

63. člen

(1) Delodajalec mora zagotoviti, da so navpične, poševne in vodoravne jermenske in druge transmisije ne glede na njihovo širino in hitrost, zaslonjene ali ograjene do višine 2 m od poda, na katerem stoji delavec.

(2) Delodajalec mora zagotoviti, da so jermenske in druge transmisije, ki so več kot 2 m nad podom, zaslonjene ali ograjene vsaj od spodaj.

(3) V primeru, ko zaradi objektivnih in tehničnih razlogov varnostne ograje za transmisije do višine 2 m od poda ni mogoče postaviti neposredno ob jermenu ali drugem transmisijskem sredstvu, mora delodajalec zagotoviti, da se varovalo postavi v določeni razdalji od jermena ali drugega transmisijskega sredstva in je lahko nižja od 2 m, če je ta razdalja tolikšna, da se delavec ne more z iztegnjeno roko dotakniti transmisije v pogonu, če stoji na podu.

64. člen

Delodajalec mora za prestavitev jermena z ene jermenice na drugo med pogonom transmisije zagotoviti uporabo mehanične prestavljalne naprave.

65. člen

Delodajalec mora zagotoviti, da so premični deli prenosnikov moči (npr. osi, jermenice, jermeni), ki so nad podom prostora, galerije ali ploščadi, na prehodih nad njimi premoščeni in ograjeni s trdimi polnimi ali mrežastimi varnostnimi ograjami.

66. člen

(1) V primeru, da se za varnost in zdravje delavcev na delovni opremi uporablja varnostna naprava za dvoročni vklop, mora delodajalec zagotoviti dve napravi za aktiviranje (npr. tasterja, ročici), na kateri mora delavec sočasno delovati, dokler traja nevarna delovna operacija.

(2) Na delovni opremi, na kateri poteka delo z napravo za dvoročni vklop, mora biti onemogočeno sočasno delati z nožnim pedalom ali kakršnokoli drugo napravo za vklop.

67. člen

(1) Delodajalec mora zagotoviti, da ima delovna naprava za daljinsko krmiljenje v primerih:

– ko gre za uporabo delovne opreme s toplotnim sevanjem;

– ko gre za uporabo delovne opreme z nevarnim sevanjem (npr.: rentgenski aparati);

– ko gre za uporabo delovne opreme, ki povzroča hrup nad dovoljeno ravnijo;

– ko gre za uporabo delovne opreme, pri kateri se sproščajo različne, za življenje ali za zdravje delavcev škodljive snovi (plini, hlapi, aerosoli idr.);

– ko gre za uporabo specialne delovne opreme, pri kateri se z daljinskim krmiljenjem lahko doseže boljša preglednost dela, s tem pa tudi večja varnost pri delu.

(2) Prvi odstavek tega člena ne velja v primeru, ko delavec samo občasno med delovno izmeno nadzoruje in krmili delovni postopek v bližini delovne opreme in pri tem uporablja ustrezno osebno varovalno opremo.

6. Kontrolni instrumenti in signalne naprave

68. člen

(1) Delodajalec mora zagotoviti, da so kontrolni in merilni instrumenti (termometri, manometri, pirometri, brzinoometri, anemometri, indikatorji ravni tekočine in drugi kontrolni instrumenti) in signalne naprave (signalne svetilke, zvočne signalne naprave za alarmiranje in drugi signalizatorji), postavljeni v vseh primerih, ko se z njimi zagotavlja nadzorstvo nad varnim in zdravim delom delavcev ter, da brezhibno delujejo med uporabo delovne opreme.

(2) Delavci, ki uporabljajo delovno opremo, morajo vizualno kontrolirati brezhibnost kontrolnih instrumentov in signalnih naprav pred začetkom dela in med delovanjem delovne opreme.

(3) Delodajalec mora zagotoviti, da se kontrolni instrumenti pregledujejo in preskušajo v predpisanih rokih.

69. člen

Delodajalec mora zagotoviti, da so kontrolni instrumenti in optične signalne naprave na delovni opremi ali v njeni neposredni bližini postavljeni tako, da so zlahka vidne in da je mogoče rezultate o kakovosti in količini ter signale odčitati ali opaziti z delovnega mesta delavca.

70. člen

(1) Delodajalec mora zagotoviti, da se na delovno opremo velikih dimenzij, pri kateri je medsebojno sporazumevanje dveh ali več delavcev otežkočeno, le-to pa je zaradi zagotovitve varnosti pri delu potrebno, postavijo naprave z zvočnimi ali optičnimi signali ali druge naprave za opozarjanje na nastalo nevarnost oziroma za dogovarjanje.

(2) Delodajalec mora zagotoviti, da se zvočni signali ali druga opozorila iz prejšnjega odstavka tega člena vnaprej določijo in da so delavci z njimi seznanjeni.

(3) Če je dajanje zvočnega signala ali opozorila povezano z zagonom delovne opreme, mora delodajalec zagotoviti, da je čas med signalom in zagonom delovne opreme določen tako, da imajo delavci dovolj časa, da zapustijo nevarno območje ali se umaknejo na varno ali da se pripravijo za delovno operacijo, ki jo bodo opravljali.

7. Delovna oprema, pri kateri nastaja statična elektrina

71. člen

(1) Delodajalec mora zagotoviti, da se na delovni opremi, pri kateri nastaja statična elektrina, izvedejo varnostni ukrepi, če lahko nastanek statične elektrine ogrozi varnost in zdravje delavca oziroma povzroči požar ali eksplozijo.

(2) Pri izbiri ukrepov za varnost in zdravje delavcev in drugih oseb v bližini pred statično elektrino mora delodajalec upoštevati stopnje nevarnosti, vrsto tehnološkega postopka in delovne opreme ter razmere v prostoru (ozemlji-
tev, vzdrževanje ustrezne vlage v zraku, antistatična prepara-

cija, odvajanje statične elektrine z influenco, povečanje prevodnosti slabo prevodnih materialov in ionizacije zraka ali kombinacije teh varnostnih ukrepov).

8. Delovna oprema, pri kateri nastaja in se izloča prah

72. člen

(1) Delodajalec mora zagotoviti, da ima delovna oprema v delovnih prostorih in na prostem, katere uporaba povzroča na delovnem mestu zapašenost nad največjo dovoljeno koncentracijo, napravo za odvajanje prahu.

(2) V primeru, ko vsega prahu ni mogoče zbrati in odstraniti z napravami za odvajanje, mora delodajalec zagotoviti, da se delovna oprema hermetično zapre ali da se postavi v poseben prostor in zagotovi daljinsko vodenje.

(3) Delodajalec mora zagotoviti, da so naprave za odvajanje prahu postavljene tako, da se lahko delovno opremo varno uporablja in da se lahko naprave za odvajanje prahu snamejo samo zaradi čiščenja in popravila.

9. Delovna oprema z nevarnimi snovmi

73. člen

Pri uporabi delovne opreme z nevarnimi snovmi se poleg ukrepov za varnost in zdravje pri delu, predpisanih s tem pravilnikom, uporabljajo tudi ukrepi, predpisani s posebnimi predpisi glede ravnanja, označevanja in hranjenja nevarnih snovi.

74. člen

Delodajalec mora zagotoviti, da je delovna oprema, pri uporabi katere se izločajo nevarne snovi (npr. plini, hlapi, prah), nameščena tako, da je škodljivo delovanje teh snovi na delavca in drugih oseb v bližini v okviru dovoljenih meja, ki so določene s posebnimi predpisi.

75. člen

(1) Delodajalec mora zagotoviti, da je delovna oprema, ki se uporablja za proizvodnjo oziroma predelavo strupenih snovi (npr.: proizvodnja in predelava strupov I. in II. skupine), nameščena v posebnih prostorih oziroma boksih.

(2) Delodajalec mora zagotoviti, da se tehnološki postopek, ki se opravlja z delovno opremo iz prvega odstavka tega člena, krmili iz posebnega prostora, v katerega se mora dovajati toliko čistega zraka, da je v njem ves čas nadtlak glede na prostor ali boks, v katerem je nameščena delovna oprema.

(3) Če je potrebno pri tehnološkem postopku jemati vzorce nevarnih snovi iz prvega odstavka tega člena, ki so pod tlakom, mora delodajalec zagotoviti, da se vzorci jemljejo z varnostno napravo, ki preprečuje prehod nevarnih snovi v delovni prostor.

76. člen

(1) Delodajalec mora zagotoviti, da tehnološki postopki, pri katerih se uporabljajo ali izločajo strupene snovi, potekajo v hermetično zaprtih posodah ali prostorih.

(2) Snov je potrebno vlagati v hermetično zaprte posode ali prostore delovne opreme iz prvega odstavka tega člena ali jo jemati iz njih tako, da je onemogočeno delovanje strupenih snovi na delavca.

(3) Delodajalec mora zagotoviti, da ima delovna oprema, ki se odpira, da bi se napolnila z materialom oziroma vzel material iz nje, pri tem pa obstaja možnost, da iz nje uidejo strupene snovi, varnostne naprave in naprave za od-

vajanje, odsesavanje ali nevtralizacijo, ki preprečujejo uhajanje teh snovi iz delovne opreme v delovni prostor.

(4) Delodajalec mora zagotoviti, da ima delovna oprema, na kateri se izločajo strupene snovi in ki jo zaradi tehnoloških razlogov ni mogoče zapreti (hermetizirati), naprave za odvajanje, odsesavanje ali nevtralizacijo.

(5) Delodajalec mora določiti in zagotoviti izvajanje ukrepov v zvezi z delovno higieno za delavce, ki uporabljajo delovno opremo za predelavo, obdelavo ipd. strupenih snovi, ter zagotoviti uporabo osebne varovalne opreme.

77. člen

(1) Delovna oprema z eksplozivnimi in lahkovnetljivimi snovmi se mora postaviti in vzdrževati tako:

- da se maže s sredstvi in na način, ki ne more biti vir požara ali eksplozije;

- da električni prevodniki niso preobremenjeni in da se električna instalacija strokovno vzdržuje;

- da se v prostoru ali v bližini delovne opreme ne uporabljajo sredstva, ki so lahko vir ognja in iskenja, ali v prostoru, kjer so razžarjeni predmeti.

(2) Delodajalec mora zagotoviti, da osebna varovalna oprema za delavce, ki uporabljajo delovno opremo z eksplozivnimi ali lahko vnetljivimi snovmi, ustreza delovnim razmeram in ne povzroča iskenja.

(3) Naprave za krmiljenje delovne opreme iz prvega odstavka tega člena je potrebno postaviti v poseben prostor, ločen od prostora z delovno opremo.

78. člen

(1) Delodajalec mora zagotoviti, da se delovna oprema s plinskimi gorilniki uporablja in vzdržuje po navodilih proizvajalca ali projektanta delovne opreme in v skladu s predpisi.

(2) Vsa dela v zvezi z vzdrževanjem plinskih gorilnikov sme izvajati samo za to usposobljena oseba ali servisna služba, pooblaščenca za ta dela.

79. člen

(1) Delodajalec mora zagotoviti, da se pregledi in prekušanje delovne opreme, s katero se jedke snovi (korozivne, agresivne) obdelujejo, predelujejo ali uporabljajo v druge namene, opravljajo v rokih, ki ne smejo biti daljši od 24 mesecev.

(2) Delodajalec mora delavcem pri uporabi delovne opreme iz prejšnje točke tega člena zagotoviti osebno varovalno opremo za varovanje pred jedkimi snovmi in določiti ter zagotoviti izvajanje ukrepov v zvezi z delovno higieno.

80. člen

(1) Delodajalec mora zagotoviti, da je delovna oprema za predelavo kužnih in gabljivih snovi (živalski odpadki, kože, kosti, rogovi, parklji idr.) postavljena tako, da se zlahka čisti, pomiva in dezinficira, in da nima vgrajenih delov, ki vpijajo tekočino ali vonj.

(2) Delodajalec mora delavcem, ki uporabljajo delovno opremo iz prejšnje točke tega člena, zagotoviti osebno varovalno opremo za varovanje pred kužnimi in gabljivimi snovmi, in določiti ter zagotoviti izvajanje ukrepov v zvezi z delovno higieno.

81. člen

V primeru, ko se nevarne snovi ne smejo izpuščati v ozračje, mora delodajalec zagotoviti, da se izstopne odprtne cevi speljejo v posebno napravo za absorpcijo, nevtralizacijo ali usedanje ali pa je potrebno te snovi sežigati.

82. člen

(1) Delodajalec mora zagotoviti, da se prenosne in pre-mične posode, v katerih se hranijo nevarne snovi, čistijo in pomivajo v za to s strani delodajalca posebej določenih in opremljenih delovnih prostorih.

(2) Čiščenje in pomivanje posod mora biti, če je možno, mehanizirano, tako da delavcem ni potrebno vanje vstopati in se v njih zadrževati.

(3) Delodajalec mora zagotoviti, da imajo vgrajene posode (podzemeljske in nadzemeljske) za skladiščenje nevarnih snovi, ki jih je treba občasno npr. čistiti, pomivati, razmastiti, priključke za paro in vodo oziroma druga sredstva, s katerimi se opravljajo ta dela, in odvode za otekanje umazane vode ali drugega sredstva na ustrezno mesto, pri čemer mora biti zagotovljena para in voda oziroma druga sredstva v zadostnih količinah.

(4) Če del v posodah iz drugega odstavka tega člena ni mogoče opraviti, ne da bi delavci vstopili vanje in se v njih zadrževali, mora delodajalec izvesti ukrepe za varnost in zdravje delavcev (npr. merjenje koncentracije škodljivih plinov in hlapov v posodi, uporaba maske za dovodom svežega zraka ali izolacijskega aparata, uporaba ustrezne obleke in obutve in varnostnega pasu z vrvo, koordinirano delo dveh ali več delavcev) v skladu s predpisanim postopkom in navodili za opravljanje takih del.

83. člen

(1) Pri delovni opremi z večjo količino odpadnih snovi v plinastem, tekočem ali trdnem stanju, mora delodajalec zagotoviti, da ne pride do onesnaževanja delovnega okolja.

(2) Za varnost pred izpušnimi plini, hlapi in prahom iz dimnikov in drugih izpustov iz delovne opreme mora delodajalec uporabiti tehnične rešitve v skladu s predpisi (npr. sežiganje, absorpcija, adsorpcija, odstranjevanje prahu in hlapov iz odpadnih plinov).

10. Delovna oprema, pri kateri nastajajo visoke ali nizke temperature

84. člen

(1) Delodajalec mora zagotoviti, da je polnjenje in praznjenje delovne opreme, pri kateri nastajajo visoke temperature, ter odpiranje oziroma zapiranje njenih vrat in pokrovov, mehanizirano.

(2) Pri polnjenju, praznjenju in drugih podobnih delih pri električnih pečeh z upori v odprtih žlebih mora delodajalec predvideti ukrepe za varovanje pred udarom električnega toka z napravami za izklop oziroma blokiranje, če se delo opravlja s kovinskim ročnim orodjem.

85. člen

Delodajalec mora zagotoviti, da imajo vrata ali pokrovi na delovni opremi z visoko temperaturo (na pečeh za taljenje, segrevanje, žarjenje idr.) ustrezno toplotno izolacijo, če se ne hladijo z vodo ali drugim sredstvom.

86. člen

(1) Notranji prostor sušilnic za sušenje proizvodov in surovin mora biti med sušenjem zaprt proti delovnemu prostoru.

(2) Delodajalec mora zagotoviti, da so iz sušilnice, preden se odpre, da bi delavec vstopil vanjo, da jo izprazni in ponovno napolni, odstranjeni plini s posebno napravo za odsesavanje plinov, njena notranjost pa ohlajena tako, da

temperatura v njej ne presega 313 K (40 °C), če ni možnosti za toplotno prilagoditev delavca pred vstopom v sušilnico.

(3) Izpuščanje toplih plinov iz sušilnice v delovni prostor ni dovoljeno.

(4) Delodajalec mora zagotoviti, da so vhodna vrata v sušilnico izvedena tako, da se varno in zlahka odprejo tudi od znotraj, čeprav so zaklenjena.

87. člen

(1) V prostorih s hladilno delovno opremo z nizkimi temperaturami (približno 273 K (0 °C) in manj), v hladilnicah, ledenicah, hladilnih skladiščih in drugih prostorih, mora delodajalec zagotoviti, da je uporaba delovne opreme mehanizirana, avtomatizirana ali daljinsko krmiljena.

(2) V primeru, da to ni mogoče, mora delodajalec zagotoviti, da imajo delavci za delo v teh prostorih na razpolago osebno varovalno opremo v skladu s predpisi in da je zadrževanje delavcev v teh prostorih omejeno na krajši čas, pri tem pa delodajalec upošteva kriterije za delo v mrazu.

(3) V prostoru ali komori, v kateri se opravlja delo pri nizkih temperaturah, mora delodajalec zagotoviti, da se vhodna vrata zlahka in brez ključa odpirajo tudi od znotraj.

(4) Delodajalec mora zagotoviti, da so navodila za varno uporabo ter njihova postavitev v skladu s predpisi za hladilno delovno opremo.

(5) Navodilo za uporabo delovne opreme mora biti obešeno na steni v strojnici hladilne delovne opreme.

(6) Pred vstopom v prostore ali komore z nizkimi temperaturami mora delodajalec delavcem omogočiti toplotno prilagajanje, pri tem pa upošteva kriterije za delo v mrazu.

11. Delovna oprema, pri kateri nastaja hrup in tresljaji

88. člen

V primeru, da ni mogoče s tehničnimi rešitvami na delovni opremi hrup oziroma tresljaje zmanjšati do dovoljene meje, mora delodajalec izvesti ukrepe za varnost in zdravje delavcev pred hrupom, kot so zvočna izolacija delovne opreme ali njenih delov, oblaganje sten delovne opreme ali prostora z materialom, ki vpija zvok, postavitev delovne opreme v poseben prostor, ločitev delavcev v kabine s daljinskim vodenjem, zgraditev gradbenega objekta, zgraditev posebnega temelja, skrajšanje časa ekspozicije in drugi ukrepi.

89. člen

Delavcem, ki uporabljajo delovno opremo, ki povzroča pri delu hrup in tresenje, mora delodajalec zagotoviti osebno varovalno opremo v skladu s predpisi.

12. Delovna oprema z nevarnimi sevanji

90. člen

(1) Delodajalec mora zagotoviti, da se pri postavitvi delovne opreme z nevarnimi sevanji v prostoru in na prostem ter njene uporabe, pri izvajanju meritev izpostavljenosti nevarnim sevanjem, vodenju evidenc, načinu in rokih periodičnega preskušanja delovne opreme z nevarnimi sevanji, pri razporeditvi delavca na delo z delovno opremo z nevarnimi sevanji, upoštevajo posebni predpisi za nevarna sevanja.

(2) Delodajalec mora delavcem, ki uporabljajo delovno opremo z nevarnimi sevanji, zagotoviti osebno varovalno opremo v skladu s posebnimi predpisi za osebno varovalno opremo.

13. Ročna delovna oprema**91. člen**

Pri uporabi ročne delovne opreme na električni pogon v vlažnih prostorih, v prostorih z vlažnimi prstenimi ali kovinskimi podi in na prostem, ko dežuje, ko je megleno ali sneži oziroma v podobnih razmerah, ko je električna prevodnost večja oziroma električni upor telesa manjši, mora delodajalec izvesti ukrepe za varovanje pred udarom električnega toka (npr.: varnostna mala napetost, transformator za galvansko ločevanje) in dopolnilne varnostne ukrepe (npr.: gumijaste rokavice, gumijasti škornji, gumijaste preproge).

14. Odpravljanje motenj, vzdrževanje in transport delovne opreme**92. člen**

(1) Če odgovorna oseba, ki jo določi delodajalec, oceni, da v času delovanja obstaja nevarnost za poškodbe in zdravstvene okvare delavca, ki odpravlja motnje na delovni opremi, je potrebno delovanje delovne opreme prekiniti.

(2) Če del iz prvega odstavka tega člena zaradi tehnoloških ali drugih razlogov ni mogoče opraviti med mirovanjem delovne opreme, mora delodajalec za opravljanje teh del zagotoviti uporabo ustrezne varnostne naprave izvesti varnostne ukrepe, ki jih je z navodili predpisal proizvajalec.

93. člen

(1) Pred čiščenjem, popravili in dolgotrajnimi prekinitvami zaradi servisiranja delovne opreme na električni pogon mora delodajalec zagotoviti, da se dovod električnega toka predhodno izklopi na mestu priključitve na razdelilno omrežje, in sicer z napravo za prekinitev dovoda električnega toka (ločilnik, stikalo ali vtič).

(2) Delodajalec mora zagotoviti, da ima naprava za prekinitve dovoda električnega toka napravo, s katero jo je mogoče blokirati, kadar je izklopljena (npr. z žabico ali drugače). V nasprotnem primeru je napravo potrebno zapreti v okov ali drug zaprt prostor s ključem ali orodjem ali poleg nje ali nanjo postaviti ploščico ali tablico z napisom "Ne vklopljaj – popravilo".

(3) Ploščico ali tablico z napisom iz drugega odstavka tega člena sme sneti in napravo za prekinitev dovoda električnega toka postaviti v položaj "vklopljeno" samo pooblaščenca oseba, ki popravlja delovno opremo, potem ko ugotovi, da ni v nevarnem območju nobenega delavca in da so vse varnostne naprave brezhibno postavljene na svoje mesto.

(4) Dela v zvezi s popravili na delu delovne opreme v bližini napetosti in pod napetostjo se smejo opravljati samo v skladu s predpisi o varnosti pri delu pri uporabi električne energije.

94. člen

(1) Pri popravilu delovne opreme s priključki na drugo vrsto energije (npr.: para, voda ali druge hidravlične snovi, zrak ali plin) mora delodajalec zagotoviti, da se predhodno zapre dovod energije, izpusti snov iz cevovoda in po potrebi na mestu zapiranja postavi napis "Ne odpiraj – popravilo".

(2) V primeru, da se popravilo opravlja tudi na ceveh cevovoda za energijo iz prvega odstavka tega člena, mora delodajalec zagotoviti, da se cevi na ustreznih mestih zaprejo (blindirajo) ali drugače prekine dovod energije.

(3) Če so energenti nevarne snovi (npr. plini), mora delodajalec zagotoviti, da se najmanj enkrat na leto preskusi neprepustnost cevovoda z vsemi priključki in po potrebi zamenja tesnila ali odpravi druge pomanjkljivosti.

95. člen

(1) Če se popravilo, montaža in demontaža delovne opreme opravljajo v delovnem prostoru med tehnološkim postopkom, mora delodajalec zagotoviti, da sta na drugi delovni opremi in na drugih delovnih mestih zagotovljena varnost in zdravje delavcev in drugih oseb v bližini.

(2) Pri obsežnejših popravilih delovne opreme, v številni montažo in demontažo delov, zlasti če se opravljajo blizu prehoda za delavce, mora delodajalec zagotoviti, da so površine prostora za popravilo ločene ali ograjene in da so postavljeni opozorilni napisi v skladu s predpisi.

(3) Delodajalec mora zagotoviti, da se deli delovne opreme med popravilom transportirajo skozi posebne vhode in prehode, tako da ni ogrožena varnost delavcev in drugih oseb v bližini.

96. člen

(1) Pred začetkom popravila delovne opreme, pri kateri se uporabljajo vnetljive ali eksplozivne snovi ali so te snovi v posodah take delovne opreme, mora delodajalec s preventivnimi ukrepi zagotoviti varnost, predvsem če se delovna oprema popravila z varjenjem ali z drugimi vročimi postopki.

(2) Preventivno ukrepanje iz prvega odstavka tega člena mora obsegati:

- potrebna dela za odpravo motenj ali pomanjkljivosti z navedbo ukrepov za zagotovitev varnosti in zdravja pri delu;
- praznjenje delovne opreme oziroma posod s tekočinami, plini ali trdnimi snovmi;
- čiščenje in preskušanje delovne opreme oziroma posod glede preostalih tekočin, plinov ali trdnih snovi;
- polnjenje delovne opreme oziroma posod z vodo, vodno paro z nizkim tlakom, inertnim plinom ali potopitvijo posode, če je to potrebno;
- neposredno vodenje odgovorne osebe in koordiniranje dela;
- navzočnost usposobljenega delavca (gasilca ipd.) zaradi zavarovanja pred morebitnimi nevarnostmi in zagotavljanje ustrezne varovalne opreme in opreme za gašenje požara;
- druge ukrepe v skladu s posebnimi predpisi in pravili delodajalca.

97. člen

Popravila, ročno mazanje in čiščenje delovne opreme med delovanjem niso dovoljeni, razen če je delovna oprema take vrste, da so taka dela predvidena s strani proizvajalca in ne povzročajo nevarnosti za poškodbe ali zdravstvene okvare delavcev in drugih oseb v bližini.

98. člen

(1) Delodajalec mora zagotoviti, da so pri popravilih jermenov, trakov, vrvi in verig spojna mesta izvedena tako, da ne zmanjšujejo njihovih nominalnih trdnosti.

(2) V primeru, ko pripada jermen, trak, vrv ali veriga transmisijem pogonu, mora delodajalec zagotoviti, da popravljeno spojno mesto ne ustvarja dodatnih obremenitev ali povečanih napetosti teh elementov med prehodom prek jermenice, ob zahtevi, da ti elementi ne smejo padati z nje.

99. člen

(1) Za delo pri popravilu, montaži in demontaži delovne opreme, ki poteka v višini več kot 2 m od poda, mora delodajalec zagotoviti, da se postavijo ustrezne delovne ploščadi oziroma odri z lestvami, stopnicami ali drugimi dostopi.

(2) V primeru, da obstaja nevarnost za poškodbe, mora delodajalec delavcem pri delih iz prejšnjega odstavka tega člena zagotoviti opremo za varnost pred padcem z višine.

100. člen

Pri popravilu, montaži in demontaži delovne opreme, mora delodajalec zagotoviti, da se za dviganje, spuščanje in prenašanje delov delovne opreme ali sklopov, ki so zajetnejši oziroma je njihova masa večja od največje dovoljene mase, ki je določena s posebnimi predpisi o ročnem prenašanju bremen, uporabljajo ročne ali mehanizirane naprave za dviganje (npr.: škripci, vitli, dvigala).

101. člen

(1) Delovno opremo sme vzdrževati, popravljati in naravnati samo strokovna in pooblaščen oseba, ki mora upoštevati tehnična navodila proizvajalca delovne opreme.

(2) Delavec, ki vzdržuje, popravlja in naravnava delovno opremo, ne sme samovoljno menjati delov delovne opreme in ji tako spremeniti lastnosti in funkcije.

102. člen

(1) Delodajalec mora zagotoviti, da se pred začetkom prenosa oziroma transporta delovne opreme izvedejo naslednji varnostni preventivni ukrepi:

– pritrđiti je potrebno vse premične dele, ki bi se lahko med transportom premaknili in ogrožali varnost in zdravje delavcev;

– električno in drugo opremo je potrebno zavarovati pred poškodbami, zatikanjem, tresljaji, vplivom vlage, močnejšimi viri toplote in nizkimi temperaturami;

– ugotoviti je potrebno, ali obstajajo omejitve v zvezi s prehodnimi potmi, podi in drugimi mesti transporta, transportnimi sredstvi ipd. glede na maso in mere delovne opreme;

– če obstaja nevarnost, da se delovna oprema pri transportu premakne ali prevrne, jo je potrebno pritrđiti na transportno sredstvo.

(2) Pri manjših premikih in premestitvah delovne opreme je potrebno predhodno izklopiti vse energetske vode.

(3) Odgovorna oseba za transport delovne opreme mora upoštevati s strani proizvajalca določena navodila, sheme in pravila za dviganje.

15. Premična delovna oprema z ali brez lastnega pogona

103. člen

Delodajalec mora zagotoviti, da je delovna oprema, na kateri se delavci vozijo, opremljena tako, da je med premikanjem nevarnost za poškodbe delavcev zmanjšana do najmanjše možne mere in pri tem upoštevati tudi nevarnost, da bi delavci prišli v stik s kolesi ali gosenicami.

104. člen

(1) V primeru, da bi neustrezna spojitev oziroma trčenje pogonske enote in njenih dodatkov z vlečeno enoto med vleko lahko predstavljala določeno nevarnost, mora delodajalec zagotoviti, da se pri takšni delovni opremi zagotovi naprava, ki preprečuje blokiranje pogonskih enot.

(2) Kadar se takšni spojitvi oziroma trčenju ni mogoče izogniti, mora delodajalec zagotoviti, da se izvedejo ukrepi, s katerimi se prepreči ogrožanje varnosti in zdravja delavcev.

105. člen

Kadar se pogonske gredi za prenos energije med premičnimi deli delovne opreme lahko umažejo ali poškodujejo zaradi vleke po tleh, mora delodajalec zagotoviti njihovo čiščenje in popravilo.

106. člen

(1) Delodajalec mora zagotoviti, da je premična delovna oprema, na kateri se delavci vozijo, načrtovana in izvedena tako, da je do najmanjše možne mere zmanjšana nevarnost, ki nastane ob prevrnitvi delovne opreme, in to:

– z varovalno konstrukcijo, s katero se zagotovi, da se oprema ne prevrne za več kot četrtino obrata,

– s konstrukcijo, s katero se okrog vozečih se delavcev zagotovi dovolj prostora, če se prevračanje nadaljuje prek četrtine obrata ali

– s kakšno drugo napravo z enakim učinkom.

(2) Varovalne konstrukcije iz prejšnje točke tega člena so lahko sestavni del delovne opreme.

(3) Varovalne konstrukcije niso potrebne, kadar je delovna oprema med delovanjem fiksno pritrđena ali kadar oblika onemogoča prevrnitev.

(4) Kadar obstaja nevarnost prevrnitve delovne opreme in bi se pri tem delavec, ki se vozi na njej, znašel med deli delovne opreme in tlemi, mora delodajalec zagotoviti, da se vgradi poseben varovalni sistem, ki to prepreči.

107. člen

Delodajalec mora zagotoviti, da so viličarji, ki prevažajo enega ali več delavcev, prilagojeni ali opremljeni tako, da je nevarnost za delavca/e v primeru prevrnitve viličarja zmanjšana do najmanjše možne mere, in to:

– z vgraditvijo zaprtega prostora za voznika,

– s konstrukcijo, ki preprečuje prevrnitev viličarja,

– s konstrukcijo, ki zagotavlja, da v primeru prevrnitve viličarja med tlemi in deli viličarja ostane dovolj prostora za delavce, ki se prevažajo na njem,

– s konstrukcijo, ki zadrži delavce na sedežu, da se s tem prepreči, da bi deli prevrnjenega viličarja zmečkali delavce, ki se vozijo na njem.

108. člen

Delodajalec mora zagotoviti, da delovna oprema z lastnim pogonom, ki med gibanjem lahko ogroža varnost in zdravje delavcev, izpolnjuje naslednje pogoje:

– imeti mora sredstva za preprečevanje nepooblaščenega zagona;

– imeti mora ustrezne naprave za zmanjševanje posledic trčenja, kadar je sočasno v gibanju več kot en del z gosenicami opremljene delovne opreme;

– na voljo mora biti naprava za zaviranje in ustavitev opreme. Kadar to zahtevajo varnostne omejitve, morajo biti v primeru okvare glavne naprave na voljo naprave, ki se jih upravlja s hitro dostopnimi krmilji ali avtomatskimi sistemi za zaviranje ali zaustavitev opreme v sili;

– kadar voznikovo neposredno vidno polje ne zadošča za zagotovitev varnosti, mora imeti zagotovljene ustrezne pomožne naprave za izboljšanje vidljivosti;

– delovna oprema, načrtovana za uporabo ponoči ali v temačnih prostorih, mora biti opremljena s sredstvi za razsvetljavo, ki delavcem zagotavlja varno delo;

– delovna oprema, ki predstavlja nevarnost za požar bodisi sama po sebi bodisi zaradi tistega, kar vleče oziroma nosi, in ki bi lahko ogrožala varnost delavcev, mora biti opremljena z napravami za gašenje požara, kadar takšnih naprav ni v zadostni količini na voljo v bližini mesta uporabe;

– daljinsko vodena delovna oprema se mora avtomatsko zaustaviti takoj, ko zapusti območje nadzora;

– daljinsko vodena oprema, ki bi v normalnih razmerah lahko povzročila trčenje ali zadetje, mora imeti naprave, ki varujejo pred temi nevarnostmi, razen če ni na voljo drugih ustreznih naprav za nadzorovanje nevarnosti trčenja.

16. Uporaba delovne opreme z ali brez lastnega pogona

109. člen

Delodajalec mora zagotoviti, da opremo z lastnim pogonom vozijo samo delavci, ki so usposobljeni in izpolnjujejo druge predpisane pogoje za njeno uporabo oziroma vožnjo.

110. člen

Če se delovna oprema premika po delovnem območju, mora delodajalec za to območje pripraviti ustrezne prometne predpise, ki jih morajo upravljavci opreme dosledno spoštovati.

111. člen

(1) Delodajalec mora v primerih iz prejšnjega člena tega pravilnika sprejeti organizacijske in tehnične ukrepe, s katerimi se prepreči, da bi delavci peš prihajali v območje delovanja take delovne opreme.

(2) Če dela ni mogoče opraviti brez prisotnosti delavcev v območju delovanja delovne opreme, mora delodajalec zagotoviti, da varnost in zdravje teh delavcev nista ogrožena.

112. člen

(1) Prevažanje delavcev na premični delovni opremi z mehanskim pogonom je dovoljeno samo, kadar delodajalec zagotovi zadostno varovanje z varnostnimi napravami oziroma varovali.

(2) V primeru, ko je potrebno delo opraviti med premikanjem, je potrebno hitrost premikanja prilagoditi delu.

113. člen

Delodajalec mora zagotoviti, da se na delovnih območjih premična delovna oprema z motorjem na izgorevanje ne uporablja, razen če ni zagotovljena zadostna količina zraka na način, da zdravje in varnost delavcev nista ogrožena.

17. Delovna oprema za dviganje bremen

114. člen

V primeru, ko je delovna oprema za dviganje bremen trajno vgrajena, mora delodajalec zagotoviti njeno trdnost in stabilnost, pri čemer mora upoštevati zlasti bremena, ki jih je potrebno dvigovati, in obremenitve na točki postavitve ali pritrditve konstrukcij.

115. člen

(1) Delodajalec mora zagotoviti, da je na stroju za dviganje bremen jasno označena njihova nominalna obremenitev ter, kjer je to potrebno za varnost in zdravje delavcev, ustrezna tabela obremenitev, ki kaže nominalno obremenitev za vsak položaj stroja.

(2) Delodajalec mora zagotoviti, da so dodatni pripomočki za dviganje označeni tako, da so navodila za varno uporabo dovolj jasna.

(3) Delodajalec mora zagotoviti, da se na delovni opremi, ki ni namenjena za dvigovanje oseb, nedvoumno in jasno označi namembnost uporabe.

116. člen

Delodajalec mora zagotoviti, da je trajno vgrajena delovna oprema vgrajena tako, da je do najmanjše možne mere zmanjšana nevarnost, da bi breme:

- udarilo delavce,
- nevarno nihalo ali prosto padlo,
- se nenamenoma odvezalo ali odpelo.

117. člen

(1) Delodajalec mora v zvezi z delovno opremo za dviganje ali premikanje delavcev zagotoviti, da:

- se z ustreznimi napravami prepreči nevarnost, da bi se vozilo prevrnilo;

- se prepreči nevarnost, da bi delavec padel z vozila;

- se prepreči nevarnost, da bi uporabnika zmečkalo, ujelo ali udarilo, še zlasti pri nepazljivem stiku s predmeti;

- se zagotovi, da osebe, ki so ujele v vozilu v primeru nezgode, niso izpostavljene nevarnosti in jih je možno rešiti.

(2) Če se zaradi razlik v legi in višini ni mogoče izogniti v prvi alineji prejšnje točke tega člena omenjenim nevarnostim z drugimi varnostnimi ukrepi, mora delodajalec zagotoviti, da se vgradi zaščitna vrh s povečanim varnostnim količnikom v skladu s predpisi, in jo preverjati vsak delovni dan.

18. Uporaba delovne opreme za dviganje bremen

118. člen

Delodajalec mora zagotoviti stabilnost premične delovne opreme, ki jo je mogoče demontirati in je namenjena dviganju bremen v vseh predvidenih okoliščinah, pri tem pa mora upoštevati posebnosti tal.

119. člen

(1) Delodajalec mora zagotoviti, da se osebe dviguje samo z delovno opremo in pripomočki, ki so temu namenjeni.

(2) Delovna oprema, ki ni posebej namenjena za dviganje oseb, se lahko izjemoma uporablja v ta namen, če delodajalec predhodno poskrbi za zagotovitev varnosti in nadzora v skladu s predpisi.

(3) Kadar se na delovni opremi, namenjeni za dviganje bremen, nahajajo delavci, mora biti s strani delodajalca ves čas zagotovljeno nadzorstvo pristojne osebe.

(4) Osebe, ki se nahajajo na taki delovni opremi, morajo imeti med delom na razpolago komunikacijska sredstva in sredstva za evakuacijo v primeru nevarnosti.

120. člen

(1) Delodajalec mora zagotoviti, da pod visečimi bremenmi ni delavcev, razen če to ni nujno potrebno za izvedbo določenih del.

(2) Delodajalec mora zagotoviti, da se bremen ne prenaša nad nezavarovanimi delovnimi mesti, na katerih so delavci.

(3) Če tega zaradi narave dela ni moč zagotoviti, mora delodajalec poskrbeti za ustrezne varnostne ukrepe.

121. člen

(1) Dvižne pripomočke morajo delavci uporabljati glede na breme, njegove prijemalne točke, pritrditvene pripomočke in vremenske razmere ob hkratnem upoštevanju načina in položaja dviganja.

(2) Delodajalec mora zagotoviti, da je dodatna oprema za dviganje, ki je trajno pritrjena na delovno opremo za dviganje, ustrezno označena, tako da so uporabniki seznanjeni z njenimi značilnostmi.

122. člen

Delodajalec mora zagotoviti, da se dvizni pripomočki shranjujejo tako, da se ne poškodujejo.

19. Delovna oprema za dviganje nevedenih oziroma prosto visečih bremen

123. člen

Kadar je na delovišču vgrajenih ali postavljenih več enot delovne opreme za dviganje prosto visečih bremen tako, da se njihovi delovni dosegi prekrivajo, mora delodajalec zagotoviti varnostne ukrepe za preprečitev trčenja bremen oziroma posameznih delov delovne opreme.

124. člen

(1) Pri uporabi premične delovne opreme, namenjene za dviganje prosto visečih bremen, mora delodajalec zagotoviti varnostne ukrepe, ki preprečijo njeno nagibanje, prevrnitev, premik ali zdrs.

(2) Delodajalec mora zagotoviti tudi nadzorstvo nad izvajanjem teh ukrepov.

125. člen

(1) Če delavec, ki uporablja delovno opremo, namenjeno za dviganje prosto visečih bremen, ne more neposredno ali s pomočjo dodatne opreme opazovati celotne poti bremena, ga mora med delom voditi pristojna usposobljena oseba.

(2) Delodajalec mora poskrbeti za organizacijske ukrepe, s katerimi se prepreči trčenje bremena ob delavce ali okoliške predmete.

126. člen

Delodajalec mora delo organizirati tako, da lahko delavec breme varno ročno pritrdi ali sprost in pri tem ohrani neposreden ali posreden nadzor nad delovno opremo.

127. člen

(1) Delodajalec mora zagotoviti, da se vsaka aktivnost pri dviganju ustrezno načrtuje, primerno nadzira in izvaja tako, da se zagotovi varnost delavcev.

(2) Določilo prejšnjega odstavka tega člena velja tudi v tistih primerih, ko je potrebno breme sočasno dvigniti z dvema ali več deli delovne opreme za dviganje prosto visečih bremen, da se zagotovi potrebna usklajenost med delavci.

128. člen

(1) Če delovna oprema, namenjena za dviganje prosto visečih bremen, zaradi izpada električne energije bremena ne more zadržati, mora delodajalec zagotoviti ustrezne varnostne ukrepe, s katerimi se prepreči izpostavljenost delavcev vsaki nevarnosti, ki jo predstavlja viseče breme.

(2) Delodajalec mora zagotoviti stalen nadzor nad visečimi bremenami, razen v primeru, da je dostop do nevarnega območja onemogočen.

129. člen

(1) Delodajalec mora zagotoviti, da se uporaba delovne opreme, namenjene za dviganje prosto visečih bremen na prostem, prekine, če se vremenske razmere poslabšajo tako, da je onemogočena varna uporaba opreme, oziroma da so delavci izpostavljeni nevarnostim.

(2) Delodajalec mora izvesti ustrezne varnostne ukrepe, še posebej tiste, s katerimi se prepreči prevrnitev delovne opreme.

VI. PREHODNE DOLOČBE

130. člen

Delovna oprema, ki se prvič uporablja, spremeni ali rekonstruira po 31. 12. 1999, mora izpolnjevati zahteve za varnost in zdravje, ki so določene s tem pravilnikom.

131. člen

Obstoječo delovno opremo, ki je v uporabi na dan uveljavitve tega pravilnika, mora delodajalec prilagoditi zahtevam, ki so določene s tem pravilnikom, v roku dveh let od dneva njegove uveljavitve.

VII. KONČNI DOLOČBI

132. člen

Z dnem, ko začne veljati ta pravilnik, se preneha uporabljati pravilnik o ukrepih in normativih za varstvo pri delu z delovnimi pripravami (Uradni list SFRJ, št. 18/91).

133. člen

Ta pravilnik začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 017-01-0031/99

Ljubljana, dne 8. oktobra 1999.

mag. Anton Rop l. r.

Minister

za delo, družino in socialne zadeve

4279. Pravilnik o osebni varovalni opremi, ki jo delavci uporabljajo pri delu

Na podlagi tretjega odstavka 1. člena zakona o varnosti in zdravju pri delu (Uradni list RS, št. 56/99) izdaja minister za delo, družino in socialne zadeve

**P R A V I L N I K
o osebni varovalni opremi, ki jo delavci uporabljajo pri delu**

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

(1) Ta pravilnik določa splošne obveznosti delodajalca v zvezi z osebno varovalno opremo, ki jo delavci uporabljajo pri delu.

(2) Ta pravilnik določa tudi obveznosti delodajalca glede ocenjevanja osebne varovalne opreme ter obveščanja, posvetovanja in sodelovanja z delavci.

2. člen

(1) Osebna varovalna oprema v smislu tega pravilnika je vsaka oprema, ki jo delavec nosi, drži ali kako drugače uporablja pri delu, tako da ga varuje pred enim ali več istočasno nastopajočimi tveganji za njegovo varnost in zdravje.

(2) Za osebno varovalno opremo se šteje tudi vsak pripomoček ali dodatek, ki se uporablja za doseglo namena iz prvega odstavka tega člena.

3. člen

Za osebno varovalno opremo v smislu tega pravilnika se ne šteje:

- a) navadna delovna obleka ali uniforma, ki ni posebej namenjena varnosti in zdravju delavca pri delu;
- b) oprema, ki jo uporabljajo delavci reševalnih služb;
- c) osebna varovalna oprema za vojake, policiste in delavce podobnih državnih organov;
- d) osebna varovalna oprema za delavce cestnega transporta;
- e) športna oprema;
- f) oprema za samoobrambo in zastraševanje;
- g) prenosne naprave in aparati za odkrivanje in javljanje nevarnosti in motenj.

4. člen

Osebno varovalno opremo uporabljajo delavci pri delih, pri katerih se ni mogoče izogniti tveganjem za varnost in zdravje, ter v primerih, ko delodajalec ne more v zadostni meri omejiti tveganj s tehničnimi sredstvi kolektivnega varstva ali ustrezno organizacijo dela.

II. OBVEZNOSTI DELODAJALCA

1. Splošne obveznosti

5. člen

(1) Delodajalec določi osebno varovalno opremo na podlagi ocene tveganj za varnost in zdravje, ki so jim delavci izpostavljeni pri delu. Pri tem delodajalec upošteva temeljna načela varnosti in zdravja pri delu.

(2) Delodajalec pri izpolnjevanju obveznosti iz prvega odstavka tega člena upošteva priloge I, II in III k temu pravilniku.

6. člen

(1) Delodajalec zagotavlja delavcem osebno varovalno opremo, ki ustreza naslednjim zahtevam:

- a) oblikovana in izdelana mora biti v skladu s predpisi;
- b) izdelana mora biti namensko za varovanje pred pričakovanimi tveganji in sama ne sme povzročati večjih tveganj za varnost delavca;
- c) ustrezati mora dejanskim razmeram na delovnem mestu;
- d) ustrezati mora specifičnim ergonomske potrebam in zdravstvenemu stanju delavca;
- e) izdelana mora biti tako, da si jo lahko uporabnik pravilno prilagodi na enostaven način.

(2) Kadar delavec zaradi več istočasno nastopajočih tveganj uporablja več delov osebne varovalne opreme, mora delodajalec zagotoviti tako opremo, da je medsebojno združ-

ljiva, pri tem pa še vedno učinkovito varuje delavca pred tveganji, ki jim je izpostavljen pri delu.

7. člen

Delodajalec določi za vsakega delavca, upošteva rešnost tveganj, pogostnost izpostavljenosti tveganjem, značilnost delovnega mesta in izpolnjenost osebne varovalne opreme, razmere, čas in pogoje, v katerih jo mora delavec uporabljati.

8. člen

(1) Delodajalec upošteva pri dodeljevanju osebne varovalne opreme delavcem načelo, da je oprema namenjena za njihovo osebno rabo.

(2) Če okoliščine zahtevajo, da določeno osebno varovalno opremo nosi več oseb, mora delodajalec ukreniti vse potrebno, da takšna uporaba pri uporabnikih ne povzroča zdravstvenih ali higienskih težav.

9. člen

(1) Delodajalec mora delavcem osebno varovalno opremo zagotoviti brezplačno.

(2) Delodajalec mora zagotoviti brezhibno delovanje, ustrezne higienske razmere, potrebno vzdrževanje ter popravila in nadomestitev osebne varovalne opreme.

(3) Delodajalec mora zagotoviti, da so pri delu, kjer se uporablja osebna varovalna oprema, na razpolago ustrezni podatki o osebni varovalni opremi.

10. člen

(1) Delodajalec mora pravočasno in predhodno seznaniti delavce o tveganjih, pred katerimi jih varuje dodeljena osebna varovalna oprema.

(2) Delodajalec mora teoretično in praktično usposobiti delavce za pravilno uporabo osebne varovalne opreme, kar vključuje tudi demonstracijo njene uporabe.

(3) Delodajalec mora skrbeti, da delavci osebno varovalno opremo uporabljajo namensko in v skladu s prejetimi navodili, ki morajo biti delavcem razumljiva.

2. Ocena osebne varovalne opreme

11. člen

(1) Delodajalec mora pred določitvijo osebne varovalne opreme oceniti, če oprema, ki jo morajo delavci uporabljati pri delu, izpolnjuje zahteve iz 5. in 6. člena tega pravilnika. Ocena obsega:

- a) analizo in oceno tveganj, ki se jim ni mogoče izogniti z drugimi ukrepi;
- b) opredelitev lastnosti, ki jih mora imeti osebna varovalna oprema za učinkovito varovanje delavca, pri tem pa mora upoštevati tudi tveganja, ki jih lahko povzroča oprema sama;
- c) primerjavo lastnosti izbrane osebne varovalne opreme z lastnostmi, ki so določene v točki b).

(2) Delodajalec mora oceno iz prvega odstavka tega člena dopolniti, če se spremenijo podlage, na katerih je slonela prvotna ocena.

3. Obveščanje delavcev

12. člen

(1) Delodajalec mora delavcem ali njihovim predstavnikom zagotoviti vse informacije, ki se nanašajo na varnost in zdravje na delovnih mestih, predvsem pa o tveganjih za varnost in zdravje pri posameznih delih, kjer se uporablja osebna varovalna oprema.

(2) Delodajalec mora delavce ali njihove predstavnike obveščati o vseh ukrepih, ki jih uvaja v zvezi z uporabo osebne varovalne opreme za zagotovitev varnega in zdravega dela.

4. Posvetovanje in sodelovanje z delavci

13. člen

(1) Delavci in njihovi predstavniki imajo pravico sodelovati z delodajalcem pri obravnavi vseh vprašanj, ki se nanašajo na uporabo osebne varovalne opreme, od katere je odvisna njihova varnost in zdravje pri delu.

(2) Delavci in njihovi predstavniki imajo pravico vpogleda v dokumente, ki so strokovna podlaga za izbiro osebne varovalne opreme.

III. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

14. člen

Delodajalci morajo uskladiti svoje obveznosti z določbami tega pravilnika v roku dvanajst mesecev od dneva njegove uveljavitve.

15. člen

Priloge I do III so sestavni del tega pravilnika.

16. člen

Z dnem uveljavitve tega pravilnika se preneha uporabljati pravilnik o sredstvih za osebno varstvo pri delu in o osebni varstveni opremi (Uradni list SFRJ, št. 35/69).

17. člen

Ta pravilnik začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 017-01-0032/99

Ljubljana, dne 8. oktobra 1999.

mag. Anton Rop l. r.

Minister

za delo, družino in socialne
zadeve

Priloga I: PREGLEDNICA TVEGANJ PRI DELU, KI POGOJUJEJO UPORABO OSEBNE VAROVALNE OPREME

T V E G A N J A																	
F I Z I K A L N A					K E M I J S K A					B I O L O Š K A							
MEHANSKE			TOPLOTNE		ELEKTRICNE		SEVANJA		AEROSOLI			TEKOČINE		Plini, pare	Strupe- ne bakteri- virusi	Gljivi- ce	Nemik- robški biolo- ški antigeni
Pa- dec viši- ne	Vib- racije	Zdrs, pa- dec	Ubo- di, opra- ska- nine	Vro- čina, ogenj	Mrz	NE	Neioni- zima	Ioni- zima	Dim	Hlapi	Potop	Brizg					
Lobanja																	
Ušesa																	
Oči																	
Dihalne poti																	
Obraz																	
Cela glava																	
Dlan																	
Ostali deli																	
Stopalo																	
Ostali deli																	
Koža																	
Trebuh																	
Notranje poti																	
Celo telo																	
D E L I T E L E S A																	
R O K A N O G A O S T A L O																	
G L A V A																	

Priloga II: OKVIREN SEZNAM OSEBNE VAROVALNE OPREME

VAROVANJE GLAVE

- varovalna čelada za uporabo v industriji (rudniki, gradbišča, druga industrija)
- varovala lasišča (čepice, kape, mrežice za lase, z varovalom za oči ali brez)
- varovalna pokrivala (kape, mornarske kape z varovalom za tilnik, itd. iz tkanine, neprepustne tkanine itd.)

VAROVANJE SLUHA

- ušesni čepi
- popolnoma akustične čelade
- naušniki, ki se lahko pritrdijo na industrijske čelade
- varovala za ušesa z intercom opremo (za sprejem zvočnih navodil)

VAROVANJE OČI IN OBRAZA

- očala
- varovalna očala
- varovalna očala za rentgenske, laserske, ultravioletne, infrardeče žarke, za vidno sevanje
- varovala za obraz
- maske in čelade za obločno varjenje (varovala za roke, maske, ki se privežejo na glavo, ali maske, ki se lahko pritrdijo na čelado)

VAROVANJE DIHAL

- filtri za prah, filtri za plin, in filtri za radioaktivni prah
- izolacijske naprave za dovajanje zraka
- dihalne naprave z odstranljivo masko za varjenje
- potapljaška oprema
- potapljaške obleke

VAROVANJE ROK

- Rokavice za varovanje:
 - pri delu strojih (preboji, urezi, treslaji itd.)
 - pred kemikalijami
 - pred elektriko in vročino
- paličniki
- naprstniki za ranjene prste
- rokavniki
- varovala za zapestje pri težkem delu
- rokavice brez prstov
- varovalne rokavice

VAROVALA ZA NOGE

- nizki čevlji, gležnarji, polovični škornji, varovalni škornji
- čevlji, ki jih je mogoče hitro odvezati ali odpeti
- čevlji z dodatno varovalno kapico
- čevlji in vrhnji čevlji s podplati, odpornimi proti vročini
- proti vročini odporni čevlji, škornji in vrhnji škornji
- proti treslajem odporni čevlji, škornji in vrhnji škornji
- protistatični čevlji, škornji in vrhnji škornji
- izolacijski čevlji, škornji in vrhnji škornji
- varovalni čevlji za delo z veržno žago
- cokle
- varovala za kolena
- odstranljiva naticalna varovala
- gamaše

VAROVALA KOŽE

- kreme in mazila

VAROVALA TRUPA IN TREBUHA

- varovalni telovniki, jopiči in predpasniki za varovanje pri strojih (preboji, urezi, pljuski raztopljene kovine itd.)
- ogrevani telovniki
- rešilni jopiči
- varovalni predpasniki pri rentgenskem sevanju
- telesni pasovi

VAROVANJE CELEGA TELESA

- oprema namenjena za preprečevanje padcev
- oprema za preprečevanje padcev (popolna oprema z vsemi pomožnimi deli)
- zaviralna oprema, ki vsrka kinetično energijo (popolna oprema z vsemi pomožnimi deli)
- naprave za držanje telesa (jermenje)
- varovalna obleka
- varovalna delovna obleka (dvodelna in enodelna)
- varovalna obleka za delo pri strojih (preboji, urezi itd.)
- varovalna obleka pred kemikalijami
- varovalna obleka pri pljuskih stopljenih kovin in pri infrardečem sevanju
- obleka, odporna proti vročini
- toplotna obleka
- obleka za zavarovanje pred radioaktivnim onesnaževanjem
- neprepustna obleka za prah
- neprepustna obleka za plin
- fluorescenčna, svetlobno odbojna obleka in dodatki (ročni trakovi, rokavice)
- varnostna ogrinjala.

Priloga III: OKVIREN SPISEK DEL, KI ZAHTEVAJO UPORABO OSEBNE VAROVALNE OPREME

1. VAROVANJE GLAVE

Varovalne čelade

- gradbena dela, zlasti delo pod odri, ali v njihovi bližini in na dvignjenih delovnih mestih, postavljanje in odstranjevanje opažev, sestavljanje in postavljanje, delo na odrin in odiranje
- delo pri jeklenih mostovih, jeklenih konstrukcijah, drogovi, stolpih, plavžih, jeklnah in valjarnah, velikih kontejnerjih, velikih cevovodih, kotlarnah, energetske postajah
- delo v jamah, jarkih, jaških in predorih
- delo z zemljo in kamnom
- podzemeljska dela, kamnolomi, dnevni kopi, odstranjevanje premogovih ležišč
- delo z vrtnim orodjem
- miniranje
- delo v bližini dvigal, dvigalnih naprav, žerjavov in tekočimi trakovi
- delo v plavžih, obratih za reduciranje, jeklnah, valjarnah, kovinskopredelovalnih obratih, kovanje, utopno kovanje in odlivanje
- delo pri industrijskih pečeh, kontejnerjih, strojih, silosih, bunkerjih in cevovodih
- ladjedelništvo
- premikanje vagonov
- klavnice

2. VAROVANJE NOG

Varovalni čevlji z neprebojnimi podplati

- grobi zidovi, temelji in gradnja cest
- delo na odrih
- podiranje grobih zidov
- delo z betonskimi gradbenimi elementi, s postavljanjem in podiranjem opažev
- delo na deloviščih in v skladiščih izvajalca
- strešna dela

Varovalni čevlji brez neprebojnih podplatov

- delo pri jeklenih mostovih, jeklenih konstrukcijah, drogovi-
vih, stolpih, jeklenih zgradbah, plavžih, jeklarnah in valjar-
nah, velikih kontejnerjih, velikih cevovodih, žerjavih, kot-
larnah in energetskih postajah
 - gradnja peči, ogrevalnih in prezračevalnih inštalacij in se-
stavljanje kovinskih delov
 - preurejanje in vzdrževanje
 - delo v plavžih, obratih za reduciranje, jeklarnah, valjarnah,
kovinskopredelovalnih bratih, kovanje, utopno kovanje,
vroče stiskanje in vlačenje
 - delo v kamnolomih in dnevnih kopih, odstranjevanje sklada-
dov premoga
 - izdelava izdelkov iz ravnega stekla in steklenih posod,
obdelava in predelava
 - delo pri kalupih v keramični industriji
 - izdelava kalupov v industriji keramičnih izdelkov in pro-
izvodnji gradbenih materialov
 - transport in skladiščenje
 - delo z zmrznjenim mesom in pakiranjem konzervirane
hrane
 - ladjedelništvo
 - premikanje vagonov
- Varovalni čevlji s petami ali klini in neprebojnimi podplati
- strešna dela
- Varovalni čevlji z izoliranimi podplati
- delo z zelo vročimi ali z zelo mrzlimi materiali ali na njih
- Varovalni čevlji, ki jih je mogoče zlahka odstraniti
- kjer obstaja nevarnost predora raztopljenih snovi

3. VAROVANJE OČI ALI OBRAZA

Varovalna očala, varovala za obraz ali zasloni

- varjenje, brušenje, separiranje
- klesanje in vklesavanje
- obdelava in predelava kamna
- delo z vrtnimi orodji
- rezanje majhnih delov s stroji za odstranjevanje skladov
- utopno kovanje
- odstranjevanje in lomljenje delov
- razprševanje jedkih snovi
- delo s kislina in lužnimi raztopinami, dezinfekcijskimi
sredstvi in korozivnimi čistilnimi sredstvi
- delo s tekočimi razpršili
- delo z raztopljenimi snovmi in delo v njihovi bližini
- delo s sevajočo vročino
- delo z laserji

4. VAROVANJE DIHAL

Respiratorji in dihalni aparati

- delo v kontejnerjih, zaprtih prostorih in industrijskih pe-
čeh, kurjenih s plinom, kjer je lahko plin ali premalo kisika
- delo v bližini šarže plavža
- delo v bližini plinskih pretvornikov in plinskih cevi pri plav-
žih
- delo v bližini pip plavžev, kjer so lahko izpušni plini težkih
kovin

- delo pri oblaganju peči in zajemalk, kjer je lahko prah
- barvanje z brizganje, kjer je odzračevanje nezadovoljivo
- delo v jaških, kanalizaciji in drugih podzemnih področjih v
zvezi s kanalizacijo

5. VAROVANJE SLUHA

Varovala za ušesa

- delo s kovinskimi stiskalnicami
- delo s pnevmatskimi vrtniki
- delo letališnega osebja
- zabijanje pilotov
- lesna in tekstilna industrija

6. VAROVANJE TELESA IN ROK

Varovalna obleka

- delo s kislina, lužnimi raztopinami, dezinfekcijskimi sred-
stvi in korozivnimi čistilnimi sredstvi
 - delo z izdelki iz ravnega stekla
 - peskanje
 - delo v hladilnicah in zmrzovalnicah
- Ogrevana oblačila
- varjenje v zaprtih prostorih
- Neprebojni predpasniki
- izkoščevanje in rezanje kosti
 - rezanje z ročnimi noži, kjer je treba rezati proti sebi

Usnjeni predpasniki

- varjenje
- kovanje
- vlivanje

Zavarovanje podlakti

- izkoščevanje in rezanje kosti

Rokavice

- varjenje
 - prijemanje predmetov z ostrimi robovi, razen strojev, kjer
obstaja nevarnost, da se rokavice zataknejo
 - nezavarovano delo s kislina in lužnimi raztopinami
- Rokavice iz kovinske mreže
- izkoščevanje in rezanje kosti
 - rezanje z nožem v proizvodnji mesnih izdelkov in klavnicah
 - menjava nožev pri strojih za rezanje

7. NEPREMOČLJIVA OBLEKA

- delo na prostem v dežju in mrzlem vremenu

8. DOBRO VIDNA OBLEKA

- delo, pri katerem morajo biti delavci dobro vidni

9. VARNOSTNI PAS

- delo na odrih
- sestavljanje gradbenih elementov na višini
- delo na drogovi
- delo na strehah

10. VARNOSTNE VRVI

- delo v kabinah visokih žerjavov
- delo v kabinah za nakladanje in razkladanje v visokih skla-
diščih
- delo na visokih mestih vrtnih stolpov
- delo v jaških in kanalizaciji

11. VAROVANJE KOŽE

- predelava premazov
- strojenje kož

4280. Pravilnik o zahtevah za zagotavljanje varnosti in zdravja delavcev na delovnih mestih

Na podlagi tretjega odstavka 1. člena zakona o varnosti in zdravju pri delu (Uradni list RS, št. 56/99) izdaja minister za delo, družino in socialne zadeve

P R A V I L N I K
o zahtevah za zagotavljanje varnosti in zdravja delavcev na delovnih mestih

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

(1) Ta pravilnik določa zahteve za zagotavljanje varnosti in zdravja delavcev, ki jih mora delodajalec upoštevati pri načrtovanju, oblikovanju, opremljanju in vzdrževanju delovnih mest.

(2) Zahteve iz prvega odstavka tega člena se nanašajo na delovna mesta:

- v delovnih prostorih v objektih;
- v kmetijskih obratih, razen na poljih in površinah, ki pripadajo gozdarskim in kmetijskim obratom izven zazidljivih površin.

(3) Delodajalec mora določila pravilnika, ki se nanašajo na zahteve v zvezi z ureditvijo delovnih mest, upoštevati vedno, kadar to zahtevajo značilnosti delovnega mesta, narava dela in tveganja delavcev pri delu.

2. člen

(1) Delovno mesto po tem pravilniku je prostor v zgradbah delodajalca, ki je namenjen za izvajanje dela delavcev, in vsak drug prostor, do katerega ima delavec dostop v času dela.

- (2) K delovnim mestom po tem pravilniku sodijo tudi:
- osebni prehodi, prometne in evakuacijske poti;
 - skladišča, prostori za počitek in aktivni odmor, ter dežurne sobe;
 - garderobe, kopalnice, umivalnice in sanitarni prostori;
 - prostori za prvo pomoč, in
 - drugi prostori v smislu določb tega pravilnika.

3. člen

Določbe tega pravilnika ne veljajo za delovna mesta:

- a) na transportnih sredstvih, ki se uporabljajo zunaj podjetja;
- b) na začasnih ali premičnih gradbiščih;
- c) pri pridobivanju mineralov in nekovin v ekstraktivni industriji;
- d) na ribiških čolnih in
- e) na poljih, v gozdovih in na podobnih zemljiščih, ki tvorijo del kmetijskega ali gozdarskega podjetja, in ležijo stran od zgradb delodajalca.

II. ZAHTEVE V ZVEZI Z DELOVNIMI MESTI

A) Splošno o urejenosti delovnih mest

4. člen

(1) Delodajalec mora delovna mesta urediti tako, da ni ogrožena varnost in zdravje delavcev pri delu na takšnih delovnih mestih.

(2) Delodajalec mora z ustrežno organizacijo dela preprečiti ali omejiti tveganja, ki lahko nastopijo na delovnih mestih, in predvideti ukrepe za izredne okoliščine, ki se lahko pojavijo na delovnih mestih.

(3) Delovna mesta, na katerih delavci opravljajo delo, mora delodajalec urediti in vzdrževati tako, da sama po sebi ne predstavljajo tveganj za varnost in zdravje pri delu.

5. člen

(1) Delovna mesta morajo biti, če je to mogoče, urejena tako, da delavci opravljajo delo v sedečem položaju. Delovne operacije, ki jih delavci opravljajo v sedečem položaju, mora delodajalec čimbolj prilagoditi delavcem.

(2) Pri delovnih operacijah, pri katerih delodajalec delavcem ne more zagotoviti pretežno ali delno sedečega položaja, morajo imeti delavci v bližini delovnih mest na razpolago primerne sedeže.

6. člen

Delodajalec mora zaradi zagotavljanja varnosti in zdravja delavcev ter drugih oseb, ki se nahajajo v njegovih prostorih:

- skrbeti, da so zasilni izhodi in poti do njih vedno prosti;
- tekoče izvajati tehnično vzdrževanje delovnih mest in delovne opreme, ter sproti odpravljati vse ugotovljene pomanjkljivosti, ki lahko vplivajo na varnost in zdravje delavcev;
- redno čistiti delovna mesta, delovno opremo ter prezračevalne in klimatske naprave;
- redno vzdrževati, pregledovati in preskušati naprave, ki so namenjene javljanju, preprečevanju ali odstranjevanju nevarnosti.

7. člen

Delodajalec mora:

- na delovnih in pomožnih prostorih zagotoviti tako raven ropota in vibracij, ki ne presega mej določenih s posebnimi predpisi;
- z ustreznimi preventivnimi ukrepi preprečevati izpostavljenost delavcev statični elektriki;
- delovne prostore zgraditi ali pregraditi glede na delovno operacijo tako, da se prepreči širjenje smrada ali zatohlega zraka v sosednje prostore, pri čemer prezračevanje sanitarnih in podobnih prostorov ne sme potekati skozi sosednje prostore. Praviloma mora biti zračni tlak v takšnih prostorih nižji kot v sosednjih prostorih;
- zagotoviti, da so prostori, kjer se zadržujejo delavci, urejeni tako, da delavci pri delu niso izpostavljeni prepihu;
- delovne operacije, pri katerih nastaja toplotno sevanje, načrtovati in izvajati tako, da delavci pri delu niso izpostavljeni neposrednemu toplotnemu sevanju, ki jim lahko škoduje.

8. člen

(1) Delodajalec mora zagotoviti, da so delovna mesta in prometne poti, na katerih delavci lahko padejo v globino, in delovna mesta in prometne poti mejijo na območje, kjer obstaja možnost padca v globino, opremljene z napravami, ki preprečijo padce delavcev v globino, ali z napravami, ki jih oddaljijo od nevarnih območij.

(2) Zahteva iz prvega odstavka velja tudi za talne in stenske odprtine, skozi katere lahko padejo delavci.

(3) V primerih, ko lahko delavce na delovnih mestih ali na prometnih poteh ogrožajo predmeti na višje ležečih mestih, mora delodajalec sprejeti in izvajati varnostne ukrepe, s katerimi prepreči tako ogrožanje.

B) Urejenost delovnih mest

1. Stabilnost in trdnost objektov

9. člen

Delodajalec mora zagotoviti, da imajo objekti, v katerih so delovna mesta, ustrezno stabilnost in trdnost, ki ustrežata naravi njihove uporabe.

2. Električne instalacije

10. člen

(1) Delodajalec mora zagotoviti, da so električne instalacije načrtovane in izvedene tako, da ne povzročajo tveganj za požar ali eksplozijo, pri čemer morajo biti delavci in druge osebe zavarovane pred tveganji, ki jih povzroča posredni ali neposredni stik z deli električnih instalacij.

(2) Šteje se, da so zahteve iz prvega odstavka tega člena izpolnjene, če so električne instalacije načrtovane in izvedene v skladu s tehničnimi predpisi in standardi.

(3) Zasnova in konstrukcija ter izbira materiala in varnostnih elementov za električne instalacije mora ustrezati razmeram v okolju, napetosti oziroma jakosti električnega toka, namenu in usposobljenosti oseb, ki imajo dostop do delov električnih instalacij.

(4) Delodajalec mora zagotoviti, da električne instalacije pred začetkom opravljanja dejavnosti pregleda pooblaščen oseba. O pregledu pooblaščen oseba izda potrdilo, iz katerega je razvidno, da so električne instalacije načrtovane in izvedene v skladu s tehničnimi predpisi in standardi.

3. Evakuacijske poti in izhodi

11. člen

Delodajalec mora zagotoviti, da:

- so evakuacijske poti in izhodi delavcem vedno neovirano dostopni in prosti;
- evakuacijske poti in izhodi iz delovnih in pomožnih prostorov vodijo po najkrajši poti na prosto ali na varno področje, oziroma so izvedeni tako, da delavcem in drugim ogroženim osebam omogočijo, da se čim hitreje umaknejo z ogroženih področij na varno;
- število, dimenzije ter razmestitev evakuacijskih poti in izhodov ustreza stopnji ogroženosti v posameznem prostoru, razporeditvi delovnih mest in delovne opreme ter maksimalnem številu oseb, ki se po različnih opravkih zadržujejo v takšnem prostoru.

12. člen

(1) Vrata izhodov v sili se morajo odpirati navzven. Drvena ali vrtljiva vrata izhodov v sili niso dovoljena, če se uporabljajo samo v ta namen.

(2) Vrata izhodov v sili ne smejo biti zaklenjena, pritrjena ali drugače blokirana na način, ki bi lahko delavcem otežil ali celo onemogočil takojšnjo uporabo v sili.

13. člen

(1) Evakuacijske poti in izhode mora delodajalec označiti s predpisanimi znaki na dobro vidnih mestih. Znaki morajo biti izdelani tako, da so trajni.

(2) Evakuacijske poti in izhode mora delodajalec opremiti z zasilno razsvetljava za primer izpada napajanja stalne razsvetljave.

4. Odkrivanje in gašenje požarov

14. člen

(1) Delodajalec v skladu s posebnimi predpisi delovne prostore opremi s priročno gasilno opremo in napravami za odkrivanje in javljanje požara. Pri tem upošteva velikost in način uporabe prostorov in delovne opreme, kemijske in fizikalne lastnosti snovi, ki jih delavci uporabljajo pri delu, in število običajno prisotnih oseb.

(2) Priročna gasilna oprema mora biti delavcem lahko dostopna. Dostopi do te opreme morajo biti široki najmanj 0,70 m in vedno prosti.

(3) Priročna gasilna oprema mora biti enostavna za uporabo in označena s predpisanimi znaki, ki morajo biti nameščeni na vidnih mestih v bližini take opreme. Znaki morajo biti izdelani tako, da so trajni.

(4) Če delodajalec v delovni prostor vgradi avtomatsko stabilno gasilno napravo, ki lahko pri delovanju ogroža varnost delavcev, jo mora opremiti z alarmno napravo, ki delavce predhodno opozori na njeno delovanje.

5. Prezračevanje delovnih mest

a) splošno

15. člen

(1) Delodajalec mora z ustreznimi ukrepi zagotoviti, da je v delovnih prostorih vedno dovolj svežega zraka glede na delovne postopke in fizične obremenitve delavcev pri delu.

(2) Delodajalec mora prezračevalne naprave, s katerimi prezračuje delovne prostore, redno čistiti in vzdrževati tako, da delujejo brezhibno.

16. člen

Delodajalec mora:

- mesta, na katerih ne more preprečiti nastajanje plinov, par, hlapov ali prahu v zdravju škodljivih koncentracijah, opremiti z napravo za lokalno prezračevanje,
- prezračevalno napravo opremiti s pripravo, ki avtomatsko signalizira vsako napako v njenem delovanju, če njeno delovanje vpliva na varnost in zdravje delavcev;
- predvideti ukrepe, s katerimi zavaruje delavce pred tveganji za zdravje v primeru okvare na prezračevalni napravi;
- zagotoviti, da prezračevalne ali klimatske naprave med delovanjem na delovnih mestih ne povzročajo škodljivega prepiha;
- zagotoviti, da se takoj odstranijo vse nečistoče, ki lahko ogrožajo zdravje delavcev, če se izločijo v ozračje delovnega prostora.

b) naravno prezračevanje

17. člen

(1) Delodajalec lahko naravno prezračuje delovne prostore, ki imajo zadosti velika okna ali druge prezračevalne odprtine. Preseki prezračevalnih odprtin morajo ustrezati kriterijem, določenim v prilogi I tega pravilnika.

(2) Delodajalec sme naravno prezračevati delovne prostore, v katerih ne nastajajo emisije škodljivih snovi v zdravju škodljivih koncentracijah.

(3) Okna in druge prezračevalne odprtine za naravno prezračevanje delovnih prostorov morajo biti dovolj oddaljene od zunanjih virov onesnaževanja.

(4) Okna in druge prezračevalne odprtine morajo biti opremljene s pripravami, ki delavcem omogočajo, da na enostaven način uravnavajo velikost prezračevalnih presekov.

c) *umetno prezračevanje*

18. člen

Delodajalec mora prezračevati delovni prostor s prezračevalno ali klimatsko napravo, če je:

- velikost prostora taka, da naravno prezračevanje ni možno;
- prostor več kot 2 m pod nivojem okoliškega terena;
- odmik okoliških zgradb zadosten;
- delovni prostor zaradi narave proizvodnje brez oken, v njem pa nastaja visoka temperatura in škodljive emisije.

19. člen

(1) Delodajalec mora zagotoviti, da je zrak, ki ga v delovni prostor dovaja prezračevalna ali klimatska naprava, ustrezno čist in brez vonjav.

(2) Naprave iz prvega odstavka tega člena mora delodajalec opremiti s filtri za prečiščevanje vstopnega zraka, ki jih mora redno vzdrževati in po potrebi menjavati. Naprava mora biti konstruirana tako, da ob okvari ali izrabljenosti filtra preusmeri onesnažen zrak na prosto.

(3) Vračanje zraka v delovni prostor zaradi varčevanja z energijo v kurilni sezoni je dovoljeno le, če so koncentracije škodljivih snovi na delovnih mestih v dovoljenih mejah. Koncentracija inertnega prahu v povratnem zraku mora biti čim manjša in ne sme presegati eno tretjino dovoljene, medtem ko koncentracija prahu trdega lesa v povratnem zraku ne sme presegati ene desetine TRK ob pogoju, da količina povratnega zraka ne presega polovice dovedenega.

(4) Vračanje zraka, ki je onesnažen s rakotvornimi, alergeni in podobnimi snovmi je prepovedano.

20. člen

Dovodi in odvodi zraka iz prezračevalnih ali klimatskih naprav morajo biti izvedeni tako, da delavci na delovnih mestih niso izpostavljeni neposrednemu zračnemu toku.

21. člen

(1) Delodajalec, ki delovni prostor prezračuje s prezračevalno ali klimatsko napravo, mora zagotoviti, da naprava v prostor, kjer ni drugih onesnaževalcev razen prisotnih oseb, dovaja naslednje količine zraka:

- a) 20-40 m³/h na delavca, ki opravlja delo pretežno sede;
- b) 40-60 m³/h na delavca, ki opravlja delo pretežno stoje;
- c) več kot 65 m³/h na delavca, ki opravlja težko fizično delo.

(2) Pri dodatnih obremenitvah zraka v prostoru z neprijetnimi vonjavami ali cigaretne dimom, mora delodajalec zagotoviti dodatne količine svežega zraka, in sicer zaradi cigaretne dima dodatnih 10 m³/h na osebo, zaradi neprijetnih vonjav pa 20 m³/h na osebo.

(3) V delovnem prostoru, v katerem nastajajo emisije prahu, plinov, aerosolov ali par, koncentracije teh snovi v zraku ne smejo presegati vrednosti, ki so določene s posebnimi predpisi.

22. člen

(1) Delodajalec, ki delovni prostor prezračuje s prezračevalno ali klimatsko napravo, mora zagotoviti, da naprava v prostor dovaja zrak s takšnim odstotkom relativne vlažnosti, ki zagotavlja delavcem udobje pri delu.

(2) Relativna vlažnost dovedenega zraka je odvisna od njegove temperature in ne sme presegati naslednjih vrednosti:

- 80% pri temperaturi zraka, ki je enaka ali nižja od 20 °C;
- 73% pri temperaturi zraka, ki je enaka ali nižja od 22 °C;
- 65% pri temperaturi zraka, ki je enaka ali nižja od 24 °C;
- 60% pri temperaturi zraka, ki je enaka ali nižja od 26 °C;
- 55% pri temperaturi zraka, ki je enaka ali nižja od 28 °C.

(3) Relativna vlažnost dovedenega zraka ne sme biti nižja od 30%.

23. člen

V delovnih prostorih, v katerih se pri tehnološkem procesu razvijajo neprijetni vonji ali škodljive snovi, mora biti zračni pritisk s posebno sesalno napravo znižan za 20 Pa glede na sosednje prostore.

24. člen

(1) V pomožnih prostorih mora biti predvideno in zagotovljeno naravno ali umetno prezračevanje v odvisnosti od namena takšnih prostorov.

(2) Delodajalec mora zagotoviti umetno prezračevanje pomožnih prostorov, če z naravnim prezračevanjem ne more doseči števila izmenjav zraka, ki so določeni v prilogi II tega pravilnika.

6. Temperatura v prostorih

25. člen

(1) Delodajalec mora zagotoviti, da temperatura zraka v delovnih prostorih med delovnim časom ustreza fiziološkim potrebam delavcev glede na naravo dela in fizične obremenitve delavcev pri delu, razen v hladilnicah, kjer upošteva kriterije za delo v mrazu.

(2) Pri izpolnjevanju zahtev iz prvega odstavka tega člena delodajalec upošteva standarde za toplotno udobje.

(3) Temperatura zraka v delovnih prostorih ne sme presegati +28 °C. Izjema so t.i. vroči delovni prostori, kjer temperatura zraka lahko preseže +28 °C, vendar mora delodajalec v tem primeru poskrbeti, da temperatura zraka v pomožnih prostorih, hodnikih in stopniščih, ki so v povezavi z vročimi delovnimi prostori, ni višja od +20 °C.

26. člen

Delodajalec mora zagotoviti, da temperatura zraka v pomožnih prostorih ustreza vrednostim, ki so določene v prilogi III tega pravilnika.

27. člen

Delodajalec mora zagotoviti, da so stenska in strešna okna ter steklene pregrade izvedene in opremljene tako, da na delovna mesta prepuščajo le tolikšno količino sončnih žarkov, ki ne poslabša toplotnega okolja v delovnih prostorih.

28. člen

(1) Delodajalec mora zagotoviti, da delavci na delovnem mestu niso izpostavljeni neposrednim toplotnim vplivom ogrevalnih naprav.

(2) Delodajalec mora okolico delovnih mest, ki so pod močnim toplotnim učinkom naprav ali tehnoloških postopkov, zavarovati pred tem učinkom.

7. Razsvetljava delovnih prostorov**a) naravna razsvetljava****29. člen**

(1) Delodajalec mora zagotoviti, da so delovni prostori podnevi praviloma osvetljeni z naravno svetlobo. Razpored, velikost, število in kakovost površin za osvetljevanje z naravno svetlobo mora zagotoviti osvetljenost delovnih mest v skladu s standardi, delavcem pa vidni stik z okoljem.

(2) Velikost površin za osvetljevanje delovnih mest z naravno svetlobo v posameznem delovnem prostoru mora znašati najmanj 1/8 talne površine prostora.

(3) Prozorna površina posameznega okna mora, v odvisnosti od globine prostora, znašati najmanj:

- a) 1 m² pri globini prostora do 4 m;
- b) 1,5 m² pri globini prostora nad 4 m.

(4) Višina in širina okna morata znašati najmanj 1 m. Višina spodnjega roba okna oziroma parapet ne sme biti višji od 1,5 m.

30. člen

Zahteve iz prejšnjega člena ne veljajo za:

- delovne prostore, v katerih obratovalne razmere dnevne svetlobe ne dopuščajo;
- prodajne prostore, skladišča in podobne prostore, če ležijo pod zemeljskim nivojem;
- delovne prostore s talno površino nad 2.000 m², če imajo svetlobne jaške.

b) umetna razsvetljava**31. člen**

(1) Delodajalec mora zagotoviti, da so delovni prostori opremljeni z umetno razsvetljavo. Osvetljenost delovnih mest, ki jo zagotavlja umetna razsvetljava, mora ustrezati vidnim zahtevam delavcev pri delu na takšnih delovnih mestih.

(2) Delodajalec mora zagotoviti, da svetlobne razmere na posameznih delovnih mestih ustrezajo veljavnim standardom.

(3) Na stalnih delovnih mestih mora znašati osvetljenost najmanj 200 lx. Delovna mesta, na katerih delavci opravljajo dela z večjimi vidnimi zahtevami, mora delodajalec opremiti z dodatno lokalno razsvetljavo.

(4) Instalacije, ki pripadajo umetni razsvetljavi v posameznem delovnem prostoru, ne smejo ogrožati varnosti in zdravja delavcev.

32. člen

(1) Delodajalec mora zagotoviti, da so delovni prostori za primer izpada umetne razsvetljave, opremljeni z zasilno razsvetljavo, če bi bila zaradi izpada ogrožena varnost in zdravje delavcev v takšnih prostorih.

(2) Osvetlitev, ki jo daje zasilna razsvetljava iz prve točke tega člena, mora znašati najmanj 1% predpisane, vendar ne manj kot 1 lx.

33. člen

(1) Stikala umetne razsvetljave morajo biti svetleča, delavcem lahko dostopna in nameščena v bližini vhodov oziroma izhodov ter po potrebi tudi vzdolž poti.

(2) Zahtev iz prvega odstavka tega člena ni potrebno upoštevati, če se umetna razsvetljava lahko vključi z enega mesta.

(3) Svetleča stikala niso potrebna, če je delovni prostor opremljen z zasilno razsvetljavo.

34. člen

(1) Svetlobna telesa morajo biti v delovnih prostorih razporejena in nameščena tako, da sama po sebi ne ogrožajo varnosti in zdravja delavcev.

(2) Svetlobna telesa ne smejo popačiti barv in povzročati bleščanja.

(3) Delodajalec mora zagotoviti redno vzdrževanje in čiščenje svetlobnih teles.

c) mešana razsvetljava**35. člen**

(1) Delodajalec mora zagotoviti, da je pri mešani razsvetljavi v delovnih prostorih umetna za en razred višja od naravne.

(2) Delodajalec mora zagotoviti, da je pri mešani razsvetljavi v delovnih prostorih smer upada umetne svetlobe s smeri upada naravne.

(3) Delodajalec mora zagotoviti, da pri mešani razsvetljavi predmeti v delovnih prostorih niso osvetljeni z različnih strani s svetlobo različnih barv. Barvna temperatura umetne razsvetljave mora biti čimbolj prilagojena barvni temperaturi naravne.

č) razsvetljava pomožnih prostorov**36. člen**

Delodajalec mora zagotoviti, da so prostori za odmor, sobe za dežurstvo, sanitarni prostori in prostori za prvo pomoč urejeni tako, da imajo:

- a) okna za naravno osvetlitev;
- b) umetno razsvetljavo v skladu s standardi.

8. Tla, stene, stropi in strehe**37. člen**

(1) Delodajalec mora zagotoviti, da tla v delovnih prostorih nimajo izboklin, lukenj ali podobnih neravnin. Obloge pohodnih površin morajo biti odporne pred obrabo in gladke, vendar na njih ne sme drseti.

(2) Če so nivoji tal delovnega prostora različni, mora delodajalec prehode med nivoji označiti. Rob višjega nivoja oziroma stopnice mora biti na zgornji strani označen s predpisanim znakom po vsej dolžini, širina označbe pa ne sme biti ožja od 5 cm.

(3) Tla delovnih prostorov morajo biti toplotno izolirana, pri čemer mora delodajalec upoštevati vrsto dela in fizično aktivnost delavcev pri delu. Tla delovnih prostorov, v katerih se delavci zaradi dela zadržujejo več kot dve uri dnevno, morajo imeti koeficient toplotne prevodnosti manjši od 6 W/m²K.

(4) Temperatura tal delovnih prostorov ne sme biti nižja od 19 °C in ne višja od 29 °C. Temperatura tal delovnih prostorov, v katerih se delavci zadržujejo več kot 2 uri dnevno, ne sme biti višja od 27 °C.

38. člen

Če zaradi narave dela na posameznem delovnem mestu, tla ne smejo biti iz materialov, ki ustrezajo zahtevam iz prejšnjega člena, morajo biti delavcem na razpolago podloge, ki imajo koeficient toplotne prevodnosti iz tretjega odstavka prejšnjega člena.

39. člen

(1) Tla v delovnih prostorih, kjer obstaja večja nevarnost požara, morajo biti iz negorljivega materiala.

(2) Tla skladišč, pod katerimi se nahajajo drugi prostori, morajo imeti na vhodih vidno označeno dovoljeno obremenitev.

(3) Tla, ki ležijo neposredno na zemlji, morajo biti izolirana pred vlago, če nima material, iz katerega so izdelana, hidroizolacijskih lastnosti.

40. člen

(1) Prozorne ali prosojne stene, in stekleni deli sten, ki so v bližini delovnih mest in prometnih poti, morajo biti vidno označene in izdelane iz nelomljivega materiala.

(2) Površine, ki so izdelane iz lomljivega materiala, morajo biti zavarovane pred mehanskimi poškodbami in s primerno razdaljo ločene od prometnih poti.

41. člen

(1) Površine sten in stropov v delovnih prostorih morajo biti obdelane tako, da je zagotovljeno preprosto čiščenje in vzdrževanje. Enako velja za površine sten in stropov skladišč, strojnic in pomožnih prostorov, pri čemer mora delodajalec dodatno upoštevati varnostno-tehnične in higienske zahteve za take prostore.

(2) Delodajalec ne sme dovoliti delavcem dostop na strehe iz nepohodnega materiala, če niso opremljene s pripravami, ki jih varujejo pred padcem.

9. Stenska in strešna okna

42. člen

(1) Delodajalec mora zagotoviti, da so stenska in strešna okna konstruirana tako, da imajo vgrajene naprave, ki delavcem omogočajo varno čiščenje, istočasno pa preprečujejo ogrožanje ostalih delavcev v ali ob objektu.

(2) Delodajalec mora zagotoviti varen način odpiranja in zapiranja stenskih in strešnih oken. Odprta okna ne smejo ogrozati varnosti in zdravja delavcev.

(3) Delodajalec mora zagotoviti, da so stenska in strešna okna prilagojena delovni opremi v prostoru in naravi dela, ki ga delavci opravljajo.

(4) Delodajalec mora dati delavcem na razpolago priprave, ki jim omogočajo varno čiščenje in vzdrževanje oken.

43. člen

(1) Delodajalec mora zagotoviti, da so okenska krila izdelana tako, da v odprtem stanju delavcev ne ovirajo pri gibanju na delovnem mestu in prometnih poteh.

(2) Okna in svetlobni jaški morajo biti opremljeni s pripravami, ki po potrebi preprečujejo neposredno sončno obsevanje delovnih mest in prometnih poti.

10. Vrata

a) splošne zahteve

44. člen

(1) Delodajalec mora zagotoviti, da so število, velikost in razpored vrat ter materiali, iz katerih so izdelana, prilagojeni prostoru in površinam, na katerih so delovna mesta.

(2) Delodajalec mora zagotoviti tako število in razpored izhodnih vrat, da razdalja med najbolj oddaljenim delovnim mestom in najbližjim izhodom ni večja kot 35 m.

45. člen

(1) Notranja vrata prostora, kjer obstaja nevarnost požara ali eksplozije, se morajo odpirati v smeri najbližjega izhoda. Zunanja vrata delovnega prostora se morajo odpirati navzven.

(2) Vrata iz prvega odstavka tega člena morajo biti izdelana iz materiala, ki ne gori ali se težko vname.

(3) Jeklena vrata iz prvega odstavka tega člena, ki se medsebojno tarejo, morajo biti na teh površinah obložene z materialom, ki ne iskri.

46. člen

(1) Delodajalec mora zagotoviti, da so prozorna vrata označena z dobro vidnimi oznakami v višini oči.

(2) Delodajalec mora zagotoviti, da imajo nihajna vrata, ki niso v celoti prozorna, v višini oči prozorno površino ustrezne velikosti in prosojnosti.

(3) Delodajalec mora zagotoviti, da so v vrata vgrajene prozorne površine, ki niso iz nelomljivega materiala, zavarovane pred udarci s trdno mrežo ali na drug ustrezen način.

47. člen

(1) Delodajalec mora zagotoviti, da imajo drsna vrata vgrajena varovala, ki preprečujejo iztirjenje in snemanje vrat z vodil.

(2) Delodajalec mora zagotoviti, da imajo vrata, ki se odpirajo navzgor, vgrajen mehanizem, ki jih zadrži v odprtem položaju in ki preprečuje njihovo nenamerno gibanje navzdol.

48. člen

(1) Delodajalec mora zagotoviti, da so vrata zasilnih izhodov in poti za reševanje označena in vedno prosta.

(2) Vrata morajo biti izdelana tako, da jih lahko delavci odprejo brez tuje pomoči, in se ne smejo pri uporabi sama zapreti in zakleniti, dokler so delavci v prostorih.

49. člen

Delodajalec mora zagotoviti, da so v neposredni bližini vrat, ki so namenjena za promet z vozili, tudi vrata za delavce, ki morajo biti vidno označena in vedno prosta.

50. člen

(1) Delodajalec mora zagotoviti, da so vrata na mehaniziran pogon zasnovana in izdelana tako, da njihovo delovanje ne ogroža varnosti in zdravja delavcev.

(2) Vrata na mehaniziran pogon morajo biti opremljena z dobro vidnimi in lahko dostopnimi napravami za zasilno zapiranje.

(3) Vrata na mehaniziran pogon morajo imeti napravo za ročno odpiranje in zapiranje. Prav tako morajo imeti napravo za ročno odpiranje in zapiranje tudi vrata, ki se avtomatsko odprejo ob izpadu električnega napajanja.

b) dodatne zahteve za vrata na mehaniziran pogon

51. člen

(1) Delodajalec mora zagotoviti, da so strižna mesta pri vratih na mehaniziran pogon varovana do višine 2,5 m. Tako varovanje ni potrebno, če:

- delodajalec z drugimi ukrepi zagotovi, da se v področju odpiranja in zapiranja vrat ne more nahajati delavec;
- če je nevarno mesto popolnoma pregledno;
- če delodajalec posebej določi upravljavca vrat.

(2) Delodajalec mora zagotoviti takšno izvedbo ročne upravljanja vrat na mehaniziran pogon, da se pri okvari

krmilnega mehanizma odpiranje in zapiranje vrat takoj prekinete, razen če delodajalec z drugimi ukrepi zagotovi, da je gibanje vrat možno le v primeru, če se v nevarnem območju ne more nahajati noben delavec, ali če je način ročnega upravljanja vrat takšen, da ne ogroža varnosti in zdravja delavcev.

(3) V bližini vrat na daljinsko upravljanje ali vrat, pri katerih ni popolnega pregleda nad nevarnimi mesti, mora biti nameščen izklop v sili, ki mora biti označen in lahko dostopen.

(4) Po izklopu vrat na mehaniziran pogon ali pri izpadu energije se mora odpiranje in zapiranje vrat takoj prekiniti.

11. Poti za gibanje delavcev, prometne poti ter nevarne površine

a) splošne zahteve

52. člen

(1) Delodajalec mora zagotoviti, da so poti za gibanje delavcev in drugih oseb ter prometne poti tako široke, da omogočajo pešcem in vozilom varno gibanje. Poti za gibanje pešcev in vozil morajo biti jasno prepoznavne in predpisano označene.

(2) Delodajalec mora zagotoviti, da širina poti, ki jih uporabljajo pešci ali vozila, in njihov raspored, ustreza številu uporabnikov in njihovim aktivnostim pri delu. Če vozila vozijo po isti poti, ki jo uporabljajo tudi pešci, mora biti na obeh straneh pot za pešce minimalne širine 0,5 m.

(3) Oddaljenost prometnih poti od vrat, osebnih prehodov, hodnikov in stopnic mora biti najmanj 1 m.

(4) Delodajalec mora zagotoviti, da so neravnine poteh za gibanje delavcev in prometnih poteh označene s predpisanimi znaki za varnost in zdravje pri delu.

53. člen

(1) Delodajalec mora zagotoviti, da so prometne poti vzdrževane tako, da služijo svojemu namenu, in da se promet na njih odvija tako, da ne ogroža delavcev in drugih oseb.

(2) Delodajalec mora zagotoviti, da so prometne poti za težka vozila talnega transporta in železniškega transporta označene in tako široke, da je pri tem mimoidočim delavcem zagotovljena varnost.

(3) Delodajalec mora v skladiščih s površino večjo od 1000 m² jasno in vidno označiti razmejitve med prometnimi potmi ter delovnimi in skladiščnimi površinami.

(4) Delodajalec, ki uporablja prometne poti v skladišču s površino večjo od 1000 m², mora označiti nosilnost teh poti z vidnimi oznakami.

54. člen

(1) V delovnih prostorih mora delodajalec delavcem zagotoviti poti za gibanje. Glavne poti za gibanje morajo biti široke najmanj 1,50 m, stranske pa najmanj 1 m.

(2) Prometne poti morajo biti ustrezno široke, tako da omogočajo nemoten in varen transport materiala in izdelkov, najmanj pa 1,80 m, oziroma morajo biti za 0,80 m širše od transportnih sredstev oziroma materiala in izdelkov, ki se prevažajo po njih.

(3) Prometne poti morajo biti označene z vidnimi črtami rumene oziroma bele barve, širokimi najmanj 50 mm, oziroma s kovinskimi, v nivoju poda vsajenimi ploščicami enake velikosti.

(4) Na delovnih mestih mora biti delavcem pri vzdrževanju in čiščenju delovne opreme omogočen dostop do tak-

šne opreme z vseh strani. V ta namen mora delodajalec zagotoviti varne prehode širine najmanj 0,70 m.

55. člen

(1) Delodajalec mora zagotoviti, da so območja v delovnih prostorih, kjer zaradi narave dela obstaja možnost padcev delavcev ali predmetov v globino, opremljena z napravami, ki preprečujejo dostop nepooblaščenim delavcem.

(2) Delodajalec mora uvesti ustrezne varnostne ukrepe, s katerimi zavaruje delavce, ki so pooblaščen za vstop na nevarna območja. Taka območja morajo biti jasno označena s predpisanimi znaki.

b) zahteve za stopnišča in lestve

56. člen

(1) Stopnišča s 5 in več stopnicami morajo biti vsaj na eni strani ograjena z varnostno ograjo. Stopnišča z 10 in več stopnicami morajo imeti varnostno ograjo na obeh straneh. Ograje stopnišča morajo biti vsaj 1 m visoke.

(2) Stopnišča v jaških s polnimi stenami na obeh straneh morajo imeti oprijemala za roke. Stopnišča s 5 in več stopnicami morajo imeti oprijemala za roke na eni strani, stopnišča z 10 in več stopnicami pa na obeh straneh.

(3) Pohodna površina stopnic mora biti ravna in izdelana iz materiala, ki ne drsi. Če delodajalec tega ne more zagotoviti, mora stopnice obložiti s trakovi, ki preprečijo drsenje.

57. člen

(1) Lestve, ki jih delavci uporabljajo pri delu, morajo ustrezati predpisom in standardom ter biti brezhibne.

(2) Lestve morajo biti pri uporabi zavarovane tako, da ne morejo zdrsniti, se prelomiti ali prevrniti. Lestve, katerih uporaba je predvidena v delovnem procesu, morajo biti zgoraj pritrjene tako, da prevračanje ni možno. Kot naslanjanja mora znašati med 70 in 75°. Če se v delovnem procesu uporabljajo dvokrake lestve, jih zgoraj ni potrebno pritrjevati, vendar take lestve ne smejo biti daljše od 3 m.

(3) Prenosne lestve, ki jih delavci uporabljajo za dostope na zidne robove, odre, v odprtine v tleh, jame, jarke ipd., morajo biti ustrezne dolžine, tako da segajo najmanj 1 m čez zgornje mesto naslanjanja.

c) zavarovanje nevarnih odprtin

58. člen

(1) Odprtine v tleh, jaški stopnišč, svetlobni jaški, jame, okna, jarki, velike posode in druge nevarne vdolbine, kakor tudi rezervoarji, v katerih so vroče, jedke ali strupene snovi, mora delodajalec ograditi z varnostno ograjo. Če zaradi narave dela teh mest ni mogoče ograditi, morajo biti dobro razsvetljena in opremljena z opozorilnimi napisi na vidnih mestih.

(2) Strehe in svetlobni jaški iz lomljivega materiala morajo biti zavarovani z žično mrežo, če preti nevarnost, da bi utegnili pasti nanje predmeti z okoljskih objektov. Dostop na take strehe in hoja po njih je dovoljena samo z uporabo primernih podlog.

59. člen

(1) Odprtine v zidovih višjih nadstropij, ki jih delavci uporabljajo pri delu, morajo biti opremljene s varovalnimi pripravami. Če je potrebno varovalne priprave med delom odstraniti, morajo biti na obeh straneh odprtin pritrjeni trdni ročaji.

(2) Če imajo odprtine iz prvega odstavka tega člena vrata, ki se odpirajo navzven, morajo biti taka vrata zavarovana pred nenamernim odpiranjem.

č) zahteve za strešne lestve s klini ali stopnicami

60. člen

(1) Delodajalec mora fiksne strešne lestve s klini ali stopnicami na izstopnem delu opremiti s trdnim oprijemalom višine 1 m.

(2) Delodajalec mora strešno lestev s klini ali stopnicami, ki je daljša od 5 m, opremiti s predpisanim hrbtnim varovalom. Prav tako mora s hrbtnim varovalom opremiti vsako strešno lestev, ki je v stalni uporabi in daljša od 2 m.

(3) Strešna lestev s klini ali stopnicami z naklonom več kot 800 mora imeti na vsakih 10 m podest, ki omogoči uporabniku počitek med vzpenjanjem.

12. Zahteve za tekoče stopnice in tekoče pohodne proge

61. člen

(1) Delodajalec mora tekoče stopnice in tekoče pohodne proge za osebni prevoz urediti tako, da je njihova uporaba varna. Poglobitveni noži pri vstopu in izstopu morajo biti izdelani tako, da preprečijo zagrabitve uporabnika in da ne predstavljajo drugih tveganj za njega.

(2) Delodajalec mora zagotoviti, da so tekoče stopnice in tekoče pohodne proge, ki vodijo mimo strižnih mest in odprtih, zavarovane tako, da ne more priti do zagrabitve uporabnika.

(3) Delodajalec mora tekoče stopnice in tekoče pohodne proge opremiti s stikali za izklop v sili in drugimi varnostnimi napravami, ki samodejno izklopijo pogon ob izrednih dogodkih. Stikala za izklop v sili morajo biti označena in nameščena na vidnih in lahko dostopnih mestih.

(4) Tekoče stopnice in tekoče pohodne proge se morajo samodejno izklopiti pri vsaki tehnični pomanjkljivosti, ki ogroža njihove uporabnike.

(5) Pri vstopu na tekoče stopnice in tekočo pohodno progo mora biti nameščena oznaka, ki jasno kaže smer gibanja.

(6) Po izključitvi pogona tekočih stopnic in tekočih pohodnih prog s pomočjo stikala za izklop v sili mora biti na zanesljiv tehničen način onemogočen nekontroliran ponovni vklop.

13. Zahteve za nakladalne površine

62. člen

Delodajalec mora zagotoviti, da nakladalne površine ustrezajo velikosti tovorov, vrsti transportnih naprav in varnemu gibanju delavcev pri delu.

63. člen

(1) Nakladalne ploščadi morajo biti široke najmanj 0,80 m.

(2) Nakladalne ploščadi morajo imeti varen dostop. Nakladalne ploščadi, ki so daljše od 20 m, morajo imeti dva dostopa, in sicer na obeh koncih. Dostopi so lahko izvedeni v obliki stopnišč ali klančin, tako da omogočajo uporabnikom varno vzpenjanje in sestopanje. Stopnice, ki služijo za dostop na nakladalne ploščadi, morajo biti zavarovane tako, da delavci ne morejo z njih pasti in da nakladalna vozila ne morejo zapeljati v odprtine.

(3) Nakladalne ploščadi, ki so višje od 1 m, morajo biti opremljene s varnostno ograjo, ki preprečujejo padce vozil ali oseb. Varnostne ograje, ki se uporabljajo na mestih nakladanja in razkladanja, morajo biti izvedene tako, da je njihovo nameščanje in odstranjevanje enostavno.

(4) Nakladalna ploščadi za razkladanje oziroma nakladanje železniških vagonov, ki je od tirov odmaknjena več kot 0,80 m, mora biti opremljena s prenosnim mostičkom, ki omogoča varno gibanje delavcev med delom.

14. Velikost delovnih prostorov

a) površina delovnih prostorov

64. člen

(1) Delodajalec mora zagotoviti, da imajo delovni prostori takšno površino, ki delavcem omogoča neovirano gibanje in opravljanje dela brez tveganj za varnost in zdravje.

(2) Delovni prostor mora imeti vsaj 8 m² osnovne površine.

65. člen

(1) Delodajalec mora vsakemu delavcu na delovnem mestu zagotoviti prosto talno površino, ki mu omogoča neovirano gibanje pri delu in ki znaša najmanj 2 m².

(2) Če zahteve iz prvega odstavka tega člena zaradi posebnosti delovnega mesta delodajalec ne more izpolniti, mora delavcu omogočiti prosto gibanje v bližini delovnega mesta.

b) višina prostorov

66. člen

(1) Delodajalec mora zagotoviti, da svetla višina delovnega prostora znaša vsaj:

– 2,50 m, če je osnovna površina prostora manjša od 50 m²;

– 2,75 m, če je osnovna površina prostora večja od 50 m²;

– 3 m, če je osnovna površina prostora večja od 100 m²;

– 3,25 m, če je osnovna površina prostora večja od 2000 m².

(2) V prostorih s poševnim stropom nad delovnimi mesti in prometnimi potmi svetla višina prostora na nobenem mestu ne sme biti manjša kot 2,5 m.

(3) V prodajalnah, pisarniških in podobnih delovnih prostorih, kjer se opravlja pretežno lažje delo ali se pretežno sedi, lahko pristojni organ po predhodni presoji, pri kateri upošteva gradbene danosti prostora in naravo delovnega procesa, dovoli nižjo svetlo višino, vendar ne več kot 0,25 m.

c) volumen prostorov

67. člen

(1) V prostorih s stalnimi delovnimi mesti mora delodajalec zagotoviti, da pripada vsakemu delavcu najmanj naslednji prosti zračni volumen:

– 12 m³ pri lahkem fizičnem delu;

– 15 m³ pri srednje težkem fizičnem delu;

– 18 m³ pri težkem fizičnem delu.

(2) Prostornina delovnega prostora, ki se naravno zračni, se mora zaradičasne prisotnosti drugih delavcev povečati za 10 m³ na začasno prisotnega delavca.

68. člen

(1) Delodajalec lahko uporablja delno zaprte prostore samo v tistih primerih, kjer je to nujno zaradi tehnološkega postopka. Za delno zaprt prostor se šteje tudi prostor z vrati ali odprtini, ki vodijo neposredno na prosto in so zaradi narave dela stalno odprte.

(2) Delovna mesta v delno zaprtih delovnih prostorih ali delovna mesta s stalno odprtimi deli sten, mora delodajalec urediti tako, da so delavci med delom zavarovani pred neugodnimi vremenskimi vplivi.

15. Posebni prostori

a) prostori za počitek

69. člen

(1) Delodajalec, ki zaposluje več kot 10 delavcev in je potreba po počitku pogojena z delovnim procesom, mora zaradi varnosti in zdravja delavcev pri delu zagotoviti prostor za počitek. Ta zahteva ne velja za delavce v pisarnah ali podobnih delovnih prostorih, ki omogočajo ustrezno sprostitve med odmori.

(2) V prostorih za počitek mora delodajalec zagotoviti ukrepe, ki varujejo nekadilce pred tobačnim dimom ali pa za nekadilce zagotoviti ločene prostore.

(3) Če prihaja med delovnim časom do rednih in pogostih prekinitev, prostorov za počitek pa ni na razpolago, čeprav to zahteva varnost in zdravje delavcev, mora delodajalec delavcem zagotoviti druge prostore, v katerih lahko preživijo čas med prekinitvami.

70. člen

(1) Velikost prostorov za počitek mora biti prilagojena številu oseb, ki jih istočasno uporabljajo. Prostori morajo biti opremljeni z mizami, ki se lahko čistijo, sedeži z naslonjalom ter obešalniki za obleko. Po potrebi so prostori opremljeni s pripravami za hlajenje ali gretje hrane in pijače. V prostorih za počitek mora biti delavcem na razpolago tekoča pitna voda in brezalkoholne pijače.

(2) V prostorih za počitek vsakemu delavcu pripada najmanj 1 m² proste talne površine. Osnovna površina prostorov za počitek mora znašati najmanj 6 m².

(3) Svetla višina prostorov za počitek mora biti v skladu z 66. členom tega pravilnika.

b) prostori za aktivni odmor

71. člen

Delodajalec mora delavcem, ki so pri delu izpostavljeni izometričnim obremenitvam, zagotoviti prostore za aktivni odmor, če razbremenilnih vaj ne morejo izvajati v delovnih prostorih ali na primernem kraju na prostem.

c) prostori za kajenje

72. člen

(1) Če je zaradi narave tehnološkega oziroma delovnega procesa v delovnih prostorih in na dvorišču prepovedano kajenje, mora delodajalec za kajenje zagotoviti poseben prostor.

(2) Prostori za kajenje morajo biti označeni in ustrezno prezračevani.

č) prostori za občasno ogrevanje delavcev

73. člen

Delavci, ki delajo v hladilnicah, morajo imeti v bližini delovnih mest na razpolago ustrezno opremljen prostor za občasno ogrevanje.

d) prostori za sušenje, čiščenje in razkuževanje osebne varovalne opreme

74. člen

V tehnoloških procesih, pri katerih se razvijajo velike količine vlage, prahu, plinov ali hlapov z neprijetnim vonjem, ali če imajo delavci opravka s kužnimi snovmi, morajo biti predvideni posebni prostori z napravami za sušenje, čiščenje in razkuževanje osebne varovalne opreme. Taki prostori morajo imeti ustrezno zračenje.

e) prostori za nosečnice in doječe matere

75. člen

Delodajalec mora nosečim in doječim materam med odmori zagotoviti primeren prostor z ležišči, kjer se lahko spočijejo. Sobe z ležišči morajo imeti na razpolago tudi med delovnim časom, če to narekujejo zdravstveni razlogi.

16. Sanitarni prostori

a) garderobe

76. člen

(1) Delavci morajo imeti na razpolago garderobe, v katerih se preoblačijo in hranijo civilno in delovno obleko. Garderobe morajo biti ločene za moške in ženske.

(2) Izjemoma je dovoljeno za hranjenje civilne in delovne obleke uporabljati hodnike oziroma delovne prostore, če je delavcev manj kot 20, in če je delo take vrste, da ne zahteva obvezne uporabe kopalnice.

(3) Delavcem, ki imajo opravka s strupenimi, kužnimi ali radioaktivnimi snovmi, ali s snovmi, ki imajo neprijeten vonj, ter v obratih, v katerih so delavci pri delu izpostavljeni visokim temperaturam ali vlagi, mora delodajalec zagotoviti ločene garderobne omarice za delovno in navadno obleko. Garderobe morajo biti v bližini delovnih prostorov, v katerih delavci opravljajo takšna dela.

77. člen

(1) Delodajalec mora delavcem, ki pri svojem delu nosijo posebne obleke, zagotoviti garderobe, ki morajo biti dovolj velike in delavcem lahko dostopne. Delodajalec mora garderobe zagotoviti tudi delavcem, ki se iz zdravstvenih ali moralnih razlogov ne morejo preobleči na delovnem mestu.

(2) Garderobe s talno površino do 30 m² morajo imeti svetlo višino najmanj 2,3 m, večje pa 2,5 m.

(3) Garderobe, ki jih istočasno uporablja več delavcev, morajo imeti ob omaricah predelne stene z obešalniki. Talna površina ob omaricah znotraj predelnih sten, vključno s prometnimi potmi, mora znašati najmanj 0,5 m². Talna površina garderobe ne sme biti manjša od 6 m².

(4) Garderobe morajo biti opremljene z omaricami s ključavnico, v katerih delavci med delovnim časom hranijo svojo obleko. V garderobah morajo imeti delavci na razpolago sedeže.

(5) Delavci morajo, razen v izjemnih primerih, delovno obleko zračiti in sušiti izven delovnega časa. Če se delovna obleka delavcu med delom preveč zamaže, mora za čiščenje poskrbeti delodajalec.

6) Če garderoba zaradi narave dela ni obvezna, mora delodajalec delavcem zagotoviti obešalnike za obleko in predalčke s ključavnico za hranjenje osebnih stvari.

78. člen

(1) Velikost za garderobo namenjenega prostora mora ustrezati številu zaposlenih delavcev, načinu hrambe obleke in razmeram, v katerih se opravlja delo.

(2) Če je prostor iz prvega odstavka tega člena namenjen za obleko več kot 50 delavcev, mora biti urejen tako, da omogoča najmanj 1 m širok prost prehod med omaricami za hrambo obleke.

79. člen

Garderobe morajo biti v bližini umivalnic in kopalnic. V garderobi, v kateri odlagajo delavci vlažno obleko, mora biti, če je to potrebno, tudi naprava za sušenje.

b) kopalnice in umivalnice

80. člen

(1) Delavci morajo imeti zagotovljene kopalnice in umivalnice, če to narekuje narava dela ali to zahtevajo zdravstveni razlogi. Kopalnice in umivalnice morajo biti zagotovljene posebej za moške in ženske.

(2) Kopalnice in umivalnice s talno površino do 30 m² morajo imeti svetlo višino najmanj 2,3 m, večje pa 2,5 m.

(3) Kopalnice in umivalnice morajo biti v posebnih prostorih v bližini garderob. Kopalnice in umivalnice morajo biti ločene od garderob, vendar mora med njimi obstajati neposredna povezava.

81. člen

(1) V kopalnicah mora priti na vsakega delavca površina, ki mu zagotavlja, da se lahko neovirano umije. Talna površina kopalnice mora znašati najmanj 4m².

(2) Kopalnice morajo imeti tuše s tekočo toplo in hladno vodo. V kopalnicah morajo biti predvidena mesta in priprave za odlaganje obleke.

82. člen

(1) Število prh v kopalnici je odvisno od vrste dela, ki ga delavci opravljajo, in števila zaposlenih. Tako mora delodajalec zagotoviti:

– 1 prho na največ 5 delavcev, če se delavci pri delu močno znojijo, če delajo v prahu, s strupenimi snovmi ali snovmi z neprijetnim vonjem, oziroma če si močijo obleko;

– 1 prho na največ 10 delavcev, če imajo delavci opravka s predelavo živil ali izdelavo sterilnih materialov;

– 1 prho na največ 20 delavcev pri drugih delih, pri katerih si delavci umažejo telo ali obleko.

(2) Prhe so lahko skupinske ali posamične. Če so prhe v kabinah, talna površina posamezne kabine ne sme biti manjša od 0,90 x 0,90 m.

83. člen

(1) Če delodajalec zaradi narave dela delavcem ni dolžan zagotoviti kopalnic s prhami, mora v bližini garderob urediti umivalnice.

(2) V umivalnicah mora biti zagotovljena tekoča hladna in topla voda. V umivalnicah morajo biti delavcem na razpolago sredstva za umivanje in dezinfekcijo rok ter sušilec za roke.

(3) Če umivalnica zaradi narave dela ni obvezna, mora delodajalec delavcem zagotoviti možnost umivanja s tekočo hladno in toplo vodo v bližini delovnih mest.

84. člen

Število pip oziroma baterij z hladno in toplo vodo v umivalnicah je odvisno od vrste dela in števila zaposlenih delavcev. Tako mora delodajalec zagotoviti:

a) eno pipo oziroma baterijo na največ 20 delavcev, če si delavci pri delu umažejo roke ali se močno potijo, če delajo v prahu ali vlagi in če si delavci močijo obleko in roke;

b) eno pipo oziroma baterijo na največ 15 delavcev, če si delavci pri delu zelo mažejo obleko, roke in telo, če se zelo znojijo ali če nastajajo velike količine prahu;

c) eno pipo oziroma baterijo na največ 10 delavcev, če delajo s škodljivimi snovmi in snovmi z neprijetnim vonjem.

c) stranišča

85. člen

(1) Delodajalec mora zaposlenim v bližini delovnega mesta zagotoviti stranišča z umivalniki za umivanje rok ter sušilci rok.

(2) Delodajalec, ki zaposluje več kot 5 delavcev različnih spolov, mora urediti ločene prostore za ženske in moške, ki so na razpolago le njim.

(3) Stranišča morajo biti v neposredni bližini prostorov za počitek in dežurstvo, ter garderob in kopalnic.

86. člen

(1) Pri večnadstropnih objektih morajo biti stranišča v vsakem nadstropju.

(2) Od stranišč v objektu, v katerem so delovni prostori, do najbolj oddaljenih delovnih mest, razdalja ne sme znašati več kot 50 m.

(3) Če so stranišča izven objekta, razdalja ne sme znašati več kot 100 m.

87. člen

(1) Število stranišč v objektu, v katerem so delovna mesta, je odvisno od števila delavcev. Za največ 30 moških oziroma 20 žensk mora biti eno stranišče, poleg moškega stranišča pa mora biti tudi pisoar.

(2) Stranišča morajo biti v posebnih kabinah z najmanj 2 m visokimi predelnimi stenami.

(3) Talna površina kabine ne sme biti manjša od 0,90 x 1,20 m.

88. člen

(1) Če so stranišča v objektu, v katerem so delovna mesta, morajo imeti predprostori stranišč vrata s samozaporno pripravo. V predprostorih morajo biti umivalniki na vsaka štiri stranišča.

(2) Straniščni prostori in predprostori z umivalniki morajo imeti urejeno zračenje v skladu z določbami tega pravilnika.

17. Prva pomoč

a) prostori za prvo pomoč

89. člen

(1) Delodajalec mora zagotoviti najmanj en prostor za prvo pomoč, če:

– zaposluje več kot 1000 delavcev na eni lokaciji;

– zaposluje več kot 100 delavcev v delovnem procesu, v katerem obstajajo večje nevarnosti za poškodbe in zdravstvene okvare.

(2) Prostor za prvo pomoč mora biti vidno označen. Prostor za prvo pomoč mora delodajalec opremiti z opremo za prvo pomoč in nosili.

90. člen

(1) Prostor za prvo pomoč mora biti tako velik, da omogoča usposobljenim in pristojnim osebam neovirano nudenje prve pomoči poškodovanim ali nenadoma obolelim delavcem.

(2) Prostor za prvo pomoč mora biti čim bližje delovnim prostorom, v katerih dela največ delavcev, oziroma prostorom, v katerih pri delu nastopajo večje nevarnosti za poškodbe in zdravstvene okvare. Prostor iz prvega odstavka tega člena mora biti v pritličju objekta, v katerem so delovni prostori.

(3) Okolica objekta, v katerem je prostor za prvo pomoč, mora biti urejena tako, da lahko v njegovo bližino neovirano pripelje reševalno vozilo.

(4) Vrata prostorov za prvo pomoč morajo biti dovolj široka, da omogočajo neovirano uporabo nosil.

b) oprema za prvo pomoč

91. člen

(1) Delodajalec mora glede na naravo dejavnosti in velikost delovnih prostorov, število zaposlenih in pogostost poškodb pri delu, zagotoviti delavcem prvo pomoč.

(2) Oprema za prvo pomoč mora biti na razpolago v vseh mestih, kjer to zahtevajo delovne razmere. Mesta hrambe opreme za prvo pomoč morajo biti označena in delavcem lahko dostopna. Oprema za prvo pomoč mora biti na mestih, kjer se hrani, zavarovana pred umazanijo in visokimi temperaturami. Delodajalec mora zagotoviti dnevno kontrolo uporabnosti in popolnosti opreme za prvo pomoč.

(3) Na velikem delovišču morajo biti oprema za prvo pomoč in nosila, če okoliščine to narekujejo, zagotovljena na več mestih. Mesta hrambe opreme za prvo pomoč in nosil na takšnem delovišču morajo biti vidno označena in delavcem lahko dostopna.

18. Delavci – invalidi

92. člen

(1) Delodajalec mora delovne prostore urediti tako, da pri tem upošteva invalidnost oziroma prizadetost delavcev – invalidov.

(2) Zahteva iz prvega odstavka tega člena se nanaša zlasti na vrata, prehode, stopnice, kopalnice, umivalnice in stranišča, ki jih neposredno uporabljajo delavci – invalidi ter na delovna mesta, na katerih delajo ti delavci.

19. Delovna mesta na prostem

93. člen

(1) Delodajalec mora delovna mesta, prometne poti in druge površine na prostem, ki jih uporabljajo delavci med delom urediti tako, da se lahko pešci in vozila varno gibljejo.

(2) Zahteve iz 45., 46., 47. in 48. člena tega pravilnika veljajo tudi za poti, ki vodijo do stalnih delovnih mest na prostem, ter za poti in površine, ki se uporabljajo za vzdrževanje in nadzor delovne opreme ter nakladalnih mest na prostem.

(3) Če naravna razsvetljava na delovnih mestih na prostem ne dosega prepisanih vrednosti, morajo biti takšna delovna mesta opremljena z umetno razsvetlavo.

(4) Če delavci delajo na prostem, mora delodajalec delovna mesta urediti tako, da:

- a) so delavci zavarovani pred neugodnimi vremenskimi vplivi;
- b) delavci niso izpostavljeni škodljivemu hrupu, vibracijam, plinom, hlapom ali prahu;
- c) delavci v primeru nevarnosti lahko hitro zapustijo svoja delovna mesta in se umaknejo na varno področje;
- d) je delavcem, ki se med delom poškodujejo ali naglo obolijo, zagotovljena hitra prvo pomoč in reševanje;
- e) delavci pri delu ali med hojo ne morejo zdrsniti ali pasti.

20. Stalna delovna mesta na prostem

94. člen

(1) Delodajalec ima lahko stalna delovna mesta na prostem v primeru, če je to pogojeno s tehnološkim postopkom, in zato nimajo značaja začasnosti.

(2) Delodajalec mora stalna delovna mesta na prostem v okviru tehnoloških možnosti urediti tako, da delavcem zagotovi:

- a) varovanje pred vremenskimi vplivi;
- b) varovanje pred škodljivim hrupom, vibracijami, plini, parami, meglo ali prahom;
- c) varovanje pred padci v globino in na ravnem;
- d) možnost sedenja v bližini delovnih mest, če to dopušča delovni proces.

(3) Delavcu, ki opravlja lažja fizična dela na prostem na stalnem delovnem mestu, mora delodajalec med 1. novembrom in 31. marcem omogočiti občasno obiskovanje ogrevanega prostora v primeru, če zunanja temperatura zraka pade pod +16 °C.

21. Vzdrževanje delovnih mest in poti

95. člen

(1) Prometne poti morajo biti proste, da jih lahko delavci neovirano uporabljajo. Vrata na koncu evakuacijskih ali drugih reševalnih poti ne smejo biti zaklenjena ali založena, če se delavci nahajajo na delovišču.

(2) Na delovnih mestih se sme hraniti le količina materiala, ki ne ogroža delavcev. Nevarne snovi se smejo hraniti na delovnem mestu le v količini, ki je nujno potrebna za tekoče delo.

(3) Na delovnih mestih, na katerih delavci uporabljajo lahko vnetljive snovi, morajo imeti na razpolago ustrezne omare za hranjenje takih snovi. Omare morajo imeti ključavnice in police z navzgor zakrivljenim robom višine 5 cm. Omare za hrambo lahko vnetljivih snovi morajo biti izdelane iz negorljivega materiala.

(4) V prostorih za počitek, dežurstvo, prvo pomoč ter sanitarnih prostorih se ne smejo hraniti predmeti in blago, ki ne sodi v take prostore.

22. Vzdrževanje delovne in druge opreme

96. člen

(1) Delodajalec mora delovna mesta ustrezno vzdrževati in zagotoviti odpravo ugotovljenih pomanjkljivosti. Če ugotovljena pomanjkljivost ogroža varnost in zdravje delavcev na delovnih mestih, pomanjkljivosti pa ni mogoče takoj odstraniti, mora delodajalec delo na takšnih delovnih mestih ustaviti.

(2) Varnostne naprave, ki zagotavljajo varnost in zdravje delavcev, mora delodajalec redno vzdrževati in preskušati. Preskusi morajo biti opravljeni pri vseh varnostnih pripravah, z izjemo gasilnih aparatov in prezračevalnih naprav,

najmanj enkrat letno. Gasilni aparati in prezračevalne naprave se morajo preskušati najmanj enkrat v dveh letih.

23. Načrt reševanja

97. člen

(1) Delodajalec mora za delovne prostore in delovna mesta izdelati načrt reševanja in umika oseb v primeru izrednih dogodkov in naravnih nesreč. Pri tem upošteva položaj, dimenzije in način uporabe delovnih prostorov in delovnih mest ter število oseb ogroženih oseb.

(2) Načrt reševanja in umika mora biti obešen na vidnem mestu, ki je delavcem in drugim osebam vedno dostopen.

(3) Delodajalec mora enkrat letno organizirati vajo reševanja, da bi delavci praktično spoznali načrt reševanja za ustrezno ukrepanje v primeru potrebe.

C) Druge zahteve v zvezi z delovnimi mesti

1. Obveščanje delavcev

98. člen

(1) Delodajalec mora delavcem ali njihovim predstavnikom zagotoviti vse potrebne informacije o varnosti in zdravju na delovnih mestih, predvsem pa o tveganjih za varnost in zdravje pri posameznih delovnih mestih in o ukrepih, da bi se izognili tveganjem.

(2) Delodajalec mora delavce ali njihove predstavnike obveščati o vseh ukrepih, ki jih namerava uvesti v zvezi z varnostjo in zdravjem na delovnih mestih.

2. Posvetovanje in sodelovanje z delavci

99. člen

(1) Delodajalec se mora posvetovati z delavci ali njihovimi predstavniki o vseh zadevah v zvezi z varnostjo in zdravjem na delovnih mestih.

(2) Delodajalec mora obveznost iz prvega odstavka tega člena uresničevati redno in zadosti pogosto, najmanj pa enkrat letno. Pri tem mora omogočiti delavcem ali njihovim predstavnikom, da enakopravno sodelujejo.

III. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

100. člen

Delodajalci morajo zahteve za zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu in na delovnih mestih uskladiti z določbami tega pravilnika najkasneje v roku osemnajst mesecev od dneva njegove uveljavitve.

101. člen

Priloga I, II in III so sestavni del tega pravilnika.

102. člen

Z dnem, ko začne veljati ta pravilnik, se preneha uporabljati pravilnik o splošnih ukrepih in normativih varstva pri delu za gradbene objekte, namenjene za delovne in pomožne prostore (Uradni list FLRJ, št. 27/67, 29/68 in 41/68).

103. člen

Ta pravilnik začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 017-01-0030/99

Ljubljana, dne 8. oktobra 1999.

mag. Anton Rop l. r.

Minister

za delo, družino in socialne zadeve

Priloga I

a) Sistemi naravnega prezračevanja:

Sistem I: enostransko prezračevanje skozi odprtino v zunanji steni, pri katerem je predpostavljeno gibanje zraka 0,08 m/s.

Sistem II: prečno prezračevanje skozi odprtine v nasproti ležečih stenah ali skozi zunanjo steno in strešno odprtino, pri katerem je predpostavljeno gibanje zraka 0,14 m/s.

Sistem III: prečno prezračevanje skozi odprtine v zunanji steni in nasproti ležečo odprtino v jašku, pri katerem je predpostavljeno gibanje zraka 0,21 m/s. Presek, ki je naveden v tabeli, se nanaša na jašek preseka 80 cm² pri prostoru višine 4 m, ki je do višine 3 m toplotno izoliran.

Sistem IV: prečno prezračevanje skozi odprtine v strehi kot so npr. kupole in nasproti ležečo zunanjo steno, pri katerem je predpostavljeno gibanje zraka 0,21 m/s.

b) Skupine delovnih prostorov:

Skupina A: delovni prostori, v katerih so pretežno sedeča delovna mesta;

Skupina B: delovni prostori, v katerih so pretežno stoječa delovna mesta;

Skupina C: delovni prostori z delovnimi mesti:

– pod A in B, pri čemer se v prostorih pojavljajo neprijetne vonjave;

– na katerih se opravlja težko fizično delo.

c) Preseki odprtini za naravno prezračevanje

Sistem	Višina prostora (H)	Maksimalna globina prostora v odvisnosti od njegove višine (H) (m)	Presek dovoda in odvoda zraka v odvisnosti od talne površine prostora (cm ² /m ²)		
			skupina A	skupina B	skupina C
I	do 4m	2,5H	200	350	500
II		5,0H	120	200	300
III			80	140	200
IV	nad 4m		80	140	200

Priloga II

ŠTEVILO IZMENJAV ZRAKA V POMOŽNIH PROSTORIH

Prostor	Število izmenjav na uro
Garderoba	1
Kopalnica	5
Umivalnica	1
Stranišče	4-8
Soba za počitek	1
Soba za dežurstvo	1
Prostor za prvo pomoč	1
Prostor za noseče in doječe matere	1
Prostor za občasno ogrevanje delavcev	2
Prostor za sušenje, čiščenje in razkuževanje osebne varovalne opreme	po izračunu

Priloga III
TEMPERATURA V POMOŽNIH PROSTORIH V OGREVALNI SEZONI

Prostor	Temperatura zraka [°C]
Garderoba	21
Kopalnica	24
Umivalnica	21
Stranišče	18
Soba za počitek	21
Soba za dežurstvo	21
Prostor za prvo pomoč	21
Prostor za noseče in doječe matere	24
Prostor za občasno ogrevanje delavcev	21
Prostor za sušenje, čiščenje in razkuževanje osebne varovalne opreme	21

4281. Pravilnik o varnostnih znakih

Na podlagi tretjega odstavka 1. člena zakona o varnosti in zdravju pri delu (Uradni list RS, št. 56/99) izdaja minister za delo, družino in socialne zadeve

PRAVILNIK o varnostnih znakih

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

(1) Ta pravilnik določa obliko, barvo in velikost varnostnih znakov ter obveznosti delodajalcev v zvezi z uporabo varnostnih znakov.

(2) Določbe tega pravilnika se ne uporabljajo za znake, s katerimi se označujejo nevarne snovi in preparati, izdelki in oprema pred plasiranjem na trg, razen v primerih, ko to ni urejeno z drugimi predpisi.

(3) Določbe tega pravilnika ne veljajo za znake, ki se uporabljajo za urejanje cestnega, železniškega, morskega ali zračnega prevoza.

2. člen

Po tem pravilniku imajo posamezni pojmi naslednji pomen:

a) "varnostni znak" je znak, ki se nanaša na določen objekt, dejavnost ali stanje, in daje informacijo ali navodilo o zagotavljanju varnosti in zdravja pri delu. Znak je lahko napis, barva, svetlobni znak, zvočni signal, govorna ali ročna komunikacija;

b) "znak za prepoved" je znak, ki prepoveduje določeno dejanje, ki lahko povzroči tveganje za varnost in zdravje;

c) "opozorilni znak" je znak, ki opozarja na tveganje ali nevarnost;

d) "znak za obvezno ravnanje" je znak, ki predpisuje obvezno ravnanje v določenem primeru;

e) "znak za izhod v sili ali prvo pomoč" je znak, ki daje informacije o zasilnih izhodih, pripomočkih za prvo pomoč in reševanje;

f) "informacijski znak" je znak, ki daje določene informacije, ki so drugačne kot v točkah od (b) do (e) tega člena;

g) "napis" je znak, ki daje specifične informacije v obliki geometrijskih likov, barv, simbolov ali piktogramov, in je viden le, če se ga osveti s svetlobo primerne jakosti;

h) "dopolnilni napis" je napis, ki se uporablja skupaj z enim od znakov, opisanih pod (g), in daje dopolnilne informacije;

i) "varnostna barva" je barva, ki ima točno določen pomen;

j) "simbol ali piktogram" je lik, ki opisuje stanje ali predpisuje specifično ravnanje, uporablja pa se na napisu ali osvetljeni površini;

k) "svetlobni znak" je znak, ki ga daje naprava, narejena iz delno ali popolnoma prosojnega materiala, ki se osvetli z notranje strani ali od zadaj, tako da daje videz osvetljene površine;

l) "zvočni signal" je kodiran signal, ki ga oddaja naprava, ki je izdelana za ta namen, brez uporabe človeškega ali umetnega glasu;

m) "govorna komunikacija" je vnaprej dogovorjeno ustno sporočilo s človeškim ali umetnim glasom;

n) "ročni signal" je premikanje in položaj rok v kodirani obliki za vodenje oseb, ki izvajajo manevre, ki pomenijo tveganje za delavce.

II. SPLOŠNE OBVEZNOSTI DELODAJALCA

1. Splošna pravila

3. člen

(1) Delodajalec mora zagotoviti postavitve varnostnih znakov na mestih, kjer se delavci tveganjem ne morejo izogniti, ker jih delodajalec ni mogel odpraviti ali dovolj zmanjšati s tehničnimi sredstvi kolektivnega varstva ali ustreznimi organizacijami dela.

(2) Delodajalec mora pri postavitvi varnostnih znakov upoštevati oceno tveganja za varnost in zdravje delavcev pri določenem delu in v določenem okolju, ter zagotoviti, da so takšni znaki vedno na zahtevanem mestu.

(3) Ne glede na določilo tretjega odstavka 1. člena mora delodajalec znake, ki se nanašajo na cestni, železniški, notranji vodni in zračni prevoz, postaviti povsod tam, kjer je to potrebno glede na način prevoza znotraj podjetij ali družb.

2. Uporaba varnostnih znakov

4. člen

Delodajalec mora zagotoviti, da varnostni znaki, ki jih uporablja, izpolnjujejo zahteve iz prilog od I do IX tega pravilnika.

III. POSEBNE OBVEZNOSTI DELODAJALCA

1. Informacije in navodila za delavce / obveščanje delavcev

5. člen

(1) Delodajalec mora delavcem zagotoviti ustrezna ustna ali pisna navodila o pomenu varnostnih znakov, ki se uporabljajo pri delu, in jih stalno obveščati o vseh potrebnih ukrepih v zvezi z njihovo uporabo.

(2) V navodilih mora delodajalec na delavcem razumljiv način opisati pomen znakov, zlasti tistih, ki vključujejo besede, in način ravnanja v splošnih in posebnih primerih.

2. Posvetovanje in sodelovanje z delavci

6. člen

Delodajalec se mora posvetovati z delavci in njihovimi predstavniki ter jim omogočiti enakopravno sodelovanje pri zadevah, ki so predmet tega pravilnika, vključno z uporabo prilog od I do IX.

IV. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

7. člen

Delodajalec mora zagotoviti, da varnostni znaki, ki jih že uporablja, izpolnijo zahteve iz prilog od I do IX tega pravilnika, razen v primerih, ki so navedeni v 5. členu, najkasneje v osemnajstih mesecih po uveljavitvi tega pravilnika.

8. člen

Priloge I do IX so sestavni del tega pravilnika.

9. člen

Ta pravilnik začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 017-01-0026/99
Ljubljana, dne 8. oktobra 1999.

mag. Anton Rop l. r.
Minister
za delo, družino in socialne
zadeve

Priloga I

SPLOŠNE ZAHTEVE ZA VARNOSTNE ZNAKE

1. Predhodne opombe
 - 1.1. Kadar so varnostni znaki zahtevani v skladu s 3. členom tega pravilnika, morajo izpolnjevati vse zahteve iz prilog od II do IX.
 - 1.2. V tej prilogi so podane zahteve za varnostne znake, opisi različnih načinov uporabe varnostnih znakov ter splošna pravila o nadomeščanju in kombiniranju znakov.
 - 1.3. Varnostni znaki se smejo uporabljati le za dajanje navodil in obvestil, ki so predpisana s tem pravilnikom.
2. Vrste znakov
 - 2.1. Stalni znaki
 - 2.1.1. Stalni napisi na tablah se morajo uporabljati za prepovedi, opozorila, zahteve ter označevanje poti in izhodov v sili ter prostorov za prvo pomoč.
Napisi in varnostna barva se morajo uporabljati za trajno označitev lokacije in identifikacije opreme za gašenje požarov.
 - 2.1.2. Napise na vsebnikih in ceveh je treba namestiti, kot je določeno v prilogi III.
 - 2.1.3. Mesta, na katerih obstaja tveganje za trčenje ob ovire ali padec, morajo biti trajno označena z varnostno barvo in napisi na tablah.
 - 2.1.4. Prometne poti morajo biti trajno označene z varnostno barvo.
 - 2.2. Priložnostni znaki
 - 2.2.1. Svetlobni znaki, akustični signali in govorna komunikacija se morajo uporabljati, kadar to zahteva situacija, pri tem pa se mora za opozarjanje oseb na nevarnost upoštevati možnost izmenjevanja in kombiniranja znakov, kot jih predvideva 3. točka te priloge. Istočasno se lahko uporabljajo tudi za poziv prisotnih, da ukrepajo na predviden način tudi v primeru evakuacije iz prostorov.
 - 2.2.2. Ročni signali in govorna komunikacija se morajo uporabljati, kadar to zahteva usmerjanje oseb, ki opravljajo nevarne premike.

3. Izmenjevanje in kombiniranje znakov
- 3.1. Uporablja se lahko katerikoli od naslednjih znakov, če je tako zagotovljena ustrezna razpoznavnost oznake in če so enako učinkoviti:
- varnostna barva ali napis na tabli za označitev mest, kadar gre za oviro ali možnost padca,
 - svetlobni znaki, akustični signali ali govorna komunikacija,
 - ročni signali ali govorna komunikacija.
- 3.2. Možne kombinacije varnostnih znakov:
- svetlobni znaki in akustični signali,
 - svetlobni znaki in govorna komunikacija,
 - ročni signali in govorna komunikacija.
4. Navodila v spodnji razpredelnici veljajo za vse znake, ki vključujejo varnostno barvo:

Barva	Pomen ali namen	Navodila in obvestila
	Znak za prepoved	Nevarno ravnanje
Rdeča	Alarm za nevarnost	Naprave za ustavitev, izključitev in zasilni izklop Evakuacija
	Požarna oprema	Identifikacija in mesto
Rumena ali rumenkasto rjava	Opozorilni znak	Pazite, sprejmite varnostne ukrepe Preglejte
Modra	Znak za obvezno ravnanje	Specifično ravnanje ali ukrep Nosite osebno zaščitno opremo
Zelena	Znak za izhod v sili, znak za prvo pomoč	Vrata, izhodi, poti, oprema, pripomočki (objekti)
	Ni nevarnosti	Vrnitev v normalno stanje

5. Učinkovitost znaka se ne sme zmanjšati:
- 5.1 s prisotnostjo drugega vira oddajanja iste vrste znaka, ki ovira vidnost ali slišnost
- 5.1.1 s tem, da so znaki preveč drug ob drugem (skupaj);
- 5.1.2 s sočasno uporabo dveh svetlobnih znakov, ki ju je mogoče zamenjati;
- 5.1.3 z uporabo svetlobnega znaka v bližini drugega podobnega svetlobnega vira;
- 5.1.4 z uporabo dveh akustičnih signalov istočasno;
- 5.1.5 z uporabo akustičnega signala, če je okolje preveč hrupno;
- 5.2. s pomanjkljivo obliko, nezadostnim številom, nepravilno namestitvijo, slabim vzdrževanjem in nepravilnim delovanjem znakov ali signalnih naprav.
6. Glede na zahteve je treba znake in signalne naprave redno čistiti, vzdrževati, pregledovati, popravljati in po potrebi menjavati, da se zagotovi ohranjanje njihovih bistvenih in funkcionalnih lastnosti.
7. Število znakov ali signalnih naprav, ki jih je treba namestiti, in njihovo nameščanje, je odvisno od resnosti nevarnosti in od področja, ki ga pokrivajo.
8. Znaki, za katere je potreben zunanji vir energije, morajo imeti zagotovljeno rezervno napajanje za primer izpada električnega toka.
9. Sprožitev svetlobnega znaka ali akustičnega signala napove, kdaj nastopijo okoliščine, zaradi katerih je znak predviden, delovati pa mora toliko časa, kolikor časa takšne okoliščine trajajo.
Svetlobne znake in akustične signale je treba takoj po uporabi ponovno postaviti v stanje pripravljenosti.
10. Da bi zagotovili pravilno delovanje in učinkovitost svetlobnih znakov in akustičnih signalov, jih je treba preskusiti prvič po namestitvi in potem med uporabo v dovolj pogostih časovnih presledkih.
11. Če so določeni signali slabše slišni ali vidni zaradi uporabe osebne varovalne opreme, je treba zagotoviti, da se taki znaki ustrezno dopolnijo ali zamenjajo.
12. Zaprte ali ograjene prostore, kjer se skladiščijo večje količine nevarnih snovi ali preparatov, je treba z zunanje strani označiti z ustreznim opozorilnim znakom iz točke 3.2 priloge II ali označbami, ki jih določa 1. točka priloge III, razen v primerih, ko že same nalepke na posameznih embalažnih enotah ali vsebnikih vsebujejo ustrezna opozorila in obvestila.

Priloga II

SPLOŠNE ZAHTEVE ZA ZNAKE NA TABLAH

1. Izgled
 - 1.1. Oblike in barve znakov na tablah so opisani v 3. točki te priloge glede na njihovo specifično uporabo (prepovedi, opozorila, pooblaščenno ravnanje, zasilni izhodi in gasilna oprema).
 - 1.2. Piktogrami morajo biti enostavni, zato morajo vsebovati samo bistvene elemente.
 - 1.3. Piktogrami se lahko delno razlikujejo od skic iz 3. točke te priloge, če kljub temu jasno sporočajo vsebino, in ni možno napačno razumeti njihovega pomena.
 - 1.4. Table morajo biti izdelane iz materiala, ki je odporen na udarce, vodo in vremenske vplive.
 - 1.5. Velikosti tabel ter kalorimetrične in fotometrične lastnosti materialov, iz katerih so izdelane, morajo biti take, da so znaki na tablah ves čas uporabe dobro vidni in razpoznavni.

2. Pogoji uporabe

- 2.1. Table morajo biti nameščene na primerni višini od tal, ki odgovarja liniji gledanja. Pri tem je potrebno upoštevati obstoječe ovire na dostopu v območje ogrožanja in v njegovi neposredni bližini. Mesto namestitve table mora biti dobro osvetljeno, lahko dostopno in dobro vidno.
Na mestih, ki so slabo naravno osvetljena, je priporočljiva uporaba florescentnih barv, refleksnih materialov in dodatna umetna osvetlitev.
- 2.2. Tablo je potrebno odstraniti, ko okoliščina, zaradi katere je bila postavljena, preneha obstajati.

3. Uporaba znakov na tablah

3.1. Znaki prepovedi

Izgled:

- okrogla oblika

- črn piktogram na beli podlagi z rdečo obrobo in rdečo diagonalno črto (rdeča barva mora zavzemati najmanj 35% površine znaka).

Znaki na tablah, ki se uporabljajo:

Prepovedano kajenje

Prepovedano kajenje
in kurjenjeDostop pešcem
je prepovedanPrepovedano gašenje
z vodo

Voda ni pitna

Dostop za nepooblaščen
osebe je prepovedanDostop za industrijska
vozila je prepovedanDotikanje
je prepovedano

3.2. Opozorilni znaki

Izgled:

- trikotna oblika
- črn piktogram na rumeni podlagi s črno obrobo (rumena barva mora zavzemati najmanj 50% površine znaka).

Vnetljivo

Eksplozivna snov

Strupena snov

Korozivna snov

Radioaktivna snov

Viseče breme

Pozor!
Industrijska vozilaPozor!
ElekrikaPozor!
Splošna nevarnost

Laser !

Oksidant !

Neionizirajoče sevanje !

Močno magnetno polje

Pozor, ovire!

Nevarnost padca

Biološka nevarnost

Nizka temperatura

Škodljiva in dražeča snov

3.3. Znaki obveznosti

Izgled:

- okrogla oblika

- bel piktogram na plavi podlagi (plava barva mora zavzemati najmanj 50 % površine znaka).

Obvezna zaščita oči

Obvezna uporaba varnostne čelade

Obvezna uporaba zaščite ušes

Obvezna uporaba respiratorja

Obvezna uporaba zaščitnih škornjev

Obvezna uporaba zaščitnih rokavic

Obvezna uporaba zaščitnega kombinezona

Obvezna uporaba ščitnika obraza

Obvezna uporaba varnostnega pasu

Obvezna pot za pešce

Splošen znak za obveznost
(biti mora dopolnjen z drugim znakom)

3.4. Znaki za izhod v sili in prvo pomoč

Izgled:

- pravokotna ali kvadratna oblika
- bel piktogram na zeleni podlagi (zeleno barva mora zavzemati najmanj 50 % površine znaka).

Izhod v sili in smeri umika ob nevarnosti

Oznake za označitev smeri umika (pomožni znaki)

Prva pomoč

Nosila

Prha

Pipa za izpiranje oči

Telefon v sili

3.5. Požarni znaki

Izgled:

- pravokotna oblika
- bel piktogram na rdeči podlagi (rdeča barva mora zavzemati najmanj 50 % površine znaka).

Hidrant

Lestev

Gasilnik

Telefon za
javljanje požara

Priloga III

ZAHTEVE ZA OZNAČEVANJE VSEBNIKOV IN INSTALACIJ

1. Vsebniki za nevarne snovi ali nevarne preparate, ki se uporabljajo pri delu in za skladiščenje, ter pripadajoče instalacije za take snovi, morajo biti označeni v skladu z določili tega pravilnika (piktogram ali simbol na barvni podlagi).

Določilo iz prvega odstavka ne velja za vsebnike za kratkotrajno uporabo ali za vsebnike, katerih vsebina se pogosto menja, in če se pri tem uporabijo alternativni ukrepi, npr. obveščanje in usposabljanje delavcev, s katerimi se zagotovi enaka stopnja varnosti.

Oznake iz prvega odstavka so lahko:

- nadomeščene z opozorilnimi znaki, ki vsebujejo enake piktograme ali simbole, kot so prikazani v prilogi II;
- opremljene z dodatnimi informacijami, kot so ime ali formula nevarne snovi in opis nevarnosti;
- nadomeščene ali dopolnjene z znaki, ki so predvideni za prevoz nevarnih snovi ali preparatov, za transportne vsebnike, ki se uporabljajo na delovnem mestu.

2. Znaki morajo biti nameščeni:
 - na vidnem mestu,
 - v obliki trdnih tabl, samolepilnih etiket ali nanešeni z barvo.
3. Znaki morajo imeti ustrezen izgled, kot je prikazan v točki 1.4 priloge II, pri uporabi pa morajo izpolnjevati zahteve iz točke 2 priloge II.
4. Označbe cevodovodov morajo biti nameščene na vidnih mestih v bližini najnevarnejših mest kot so ventili in spoji, prav tako pa tudi v primernih razmakih po vsej dolžini.
5. Območja, prostori ali ograjeni prostori, ki se uporabljajo za skladiščenje večjih količin nevarnih snovi, morajo biti označeni z opozorilnimi znaki iz točke 3.2 priloge II, ali označeni v skladu s točko 1 te priloge, razen če so embalažne enote ali vsebniki že označeni z opozorilnimi znaki ustreznih dimenzij, kot to zahteva točka 1.5 priloge II.

Skladišča večjih količin nevarnih snovi morajo biti označena z opozorilnimi znaki za splošno nevarnost. Znaki ali označbe morajo biti v tem primeru nameščene v bližini skladiščnega prostora ali na vratih skladišča.

Priloga IV

ZAHTEVE ZA OZNAČEVANJE POŽARNE OPREME IN NJENE NAMESTITVE

Zahteve iz te priloge veljajo izključno za požarno varstvo.

1. Požarna oprema mora biti prepoznavno označena z rdečo barvo ter dodatno označena z ustreznimi tablam.
2. Rdeče področje mora biti zadosti veliko, kar omogoča enostavno prepoznavanje te opreme.
3. Lahko se z rdečo barvo označi prostor, kjer se taka oprema hrani. Prav tako mora biti označen tudi dostop v tak prostor.
4. Table, ki so navedene v točki 3.5. priloge II, se uporabljajo za označitev lokacije te opreme.

Priloga V

ZAHTEVE ZA ZNAKE ZA OZNAČEVANJE OVIR, NEVARNIH PODROČIJ IN PROMETNIH POTI

1. Znaki za označevanje ovir in nevarnih področij
 - 1.1. Mesta v obratih, v katerih obstaja nevarnost, da osebe trčijo ob ovire, padejo ali se na njih zrušijo bližnji predmeti, delavci in druge osebe pa imajo dostop do njih, morajo biti označena z izmenjajočimi rumenimi in črnimi ali rdečimi in belimi progami.
 - 1.2. Dimenzije označb morajo biti v skladu z velikostjo ovir ali nevarnih mest.
 - 1.3. Rumene in črne proge ali rdeče in bele proge morajo biti pod kotom 45°. Proge morajo biti enako široke.

Primer:

2. Označevanje prometnih poti
 - 2.1. Kjer je potrebno zaradi načina uporabe prostorov in opreme delavce posebej varovati pred nevarnostmi, je potrebno prometne poti jasno označiti z neprekinjeno črto bele ali rumene barve, kar je odvisno od barve podlage.
 - 2.2. Barvne črte morajo biti narisane na takih mestih, da je pri tem zagotovljena varnostna razdalja med vozili in bližnjimi objekti ter med pešci in vozili.
 - 2.3. Stalne prometne poti med objekti morajo biti označene na enak način kot prometne poti v zgradbah, razen v primeru, če imajo ob straneh pločnike, ali če so poti za pešce z arhitektskimi ovirami ločene od prometnih poti.

Priloga VI

ZAHTEVE ZA SVETLOBNE ZNAKE

1. Izgled
 - 1.1. Svetlost znaka mora ustvariti zadosten kontrast glede na okolico, vendar brez bleščanja v primeru, če je okolica slabo osvetljena.
 - 1.2. Svetleča površina znaka mora biti enobarvna, na njej pa je lahko piktogram s specifičnim ozadjem.
 - 1.3. Barva znaka mora biti v skladu z barvo, kot jo glede na njen pomen predvideva 4. točka priloge I.
 - 1.4. Če znak vsebuje piktogram, morajo črke odgovarjati zahtevam iz priloge II.
2. Specifična pravila uporabe
 - 2.1. Če neka naprava lahko oddaja stalne znake in znake v presledkih, mora biti znak v presledkih namenjen za opozarjanje na višjo stopnjo nevarnosti ali na nujno ukrepanje. Trajanje in frekvenca svetlobnega znaka v presledkih mora biti taka, da se:
 - zagotovi ustrezen sprejem sporočila,
 - prepreči zamenjava z drugimi svetlobnimi znaki.
 - 2.2. Če se svetlobni znak uporablja namesto zvočnega ali skupaj z njim, mora biti pri tem uporabljen enak način kodiranja.
 - 2.3. Naprave, ki oddajajo svetlobne znake v primeru resne nevarnosti, morajo biti redno vzdrževane, opremljene pa morajo biti s pomožnim virom napajanja.

Priloga VII

ZAHTEVE ZA ZVOČNE ZNAKE

1. Splošne zahteve
 - 1.1. Zvočni znak mora:
 - a) imeti zvočno raven na stopnji dobre zaznavnosti oziroma slišnosti, ki je za 10 dB(A) višja od ravni hrupa v okolju, vendar ne sme dosežati praga bolečine;
 - b) biti dobro prepoznaven glede trajanja konic in intervalov med dvema konicama ter se jasno razločevati od drugih zvočnih znakov v okolju.
 - 1.2. Če naprava oddaja zvočni znak s stalno in spremenljivo frekvenco, mora biti spremenljiva frekvenca namenjena za opozarjanje na višjo stopnjo nevarnosti ali za nujno ukrepanje ob nevarnosti.
2. Kodiranje znaka

Znak za evakuacijo mora biti kontinuiran.

Priloga VIII

ZAHTEVE ZA GOVORNO KOMUNICIRANJE

1. Splošne zahteve
 - 1.1. Govorno komuniciranje med osebo, ki oddaja sporočilo, in enim ali več prejemniki sporočila, mora potekati v obliki kratkih stavkov, fraz ali posameznih besed.
 - 1.2. Govorna sporočila morajo biti kratka, enostavna in razumljiva, tako da niso odvisna od govornih sposobnosti osebe, ki daje sporočila.
 - 1.3. Govorno komuniciranje lahko poteka neposredno z govorom ali posredno z uporabo zvočnih naprav.
2. Posebna pravila
 - 2.1. Osebe, ki govorno komunicirajo, morajo dobro poznati jezik, v katerem sporočila oddajajo, da jih pravilno izgovarjajo in razumejo.
 - 2.2. Če se govorno komuniciranje uporablja namesto kretenj ali skupaj z njimi, se lahko pri tem uporabljajo naslednje kodirane besede:

- začetek	označuje začetek ukaza
- stoj	motnja ali konec operacije
- konec	konec operacije
- dvigni	dvigni breme
- spusti	spusti breme
- naprej*	
- nazaj*	
- desno*	koordinacija z odgovarjajočimi ročnimi signali*
- levo*	
- nevarnost	za nujno ustavitev operacije
- hitro	za pospešitev premika iz varnostnih razlogov

Priloga IX

ZAHTEVE ZA ROČNE SIGNALE

1. Splošne zahteve za ročne signale

Ročni signali morajo biti natančni, enostavni, dobro vidni, lahki za izvajanje in razumevanje ter opazno ločljivi od drugih kretenj osebe, ki jih daje.

Če oseba uporablja obe roki istočasno, se morata roki premikati simetrično in pri tem dajati samo en signal.

Šteje se, da ročni signali še vedno izpolnjujejo gornje pogoje, če nekoliko odstopajo ali če so bolj podrobni od signalov, ki so prikazani v 3. točki te priloge, imeti pa morajo enak pomen in razumljivost.
2. Pravila za dajanje ročnih signalov
 - 2.1. Oseba, ki daje ročne signale, se imenuje signalist. Signalist daje manevrirna navodila osebi, ki se imenuje upravljavec.
 - 2.2. Signalist mora vizualno spremljati vse manevre, ki jih izvaja upravljavec.
 - 2.3. Obveznost signalista je poleg vodenja manevrov tudi zagotavljanje varnosti delavcev in drugih oseb v bližini izvajanja operacij.
 - 2.4. Če signalist sam ne more izpolniti vseh zahtev iz točke 2.2. te priloge, mora delodajalec za takšen primer določiti več signalistov.

2.5. Upravljavec mora prekiniti manever v skladu novimi napotki takoj, ko jih dobi od signalista. Enako mora ravnati tudi v primeru, če danih signalov ne razume.

2.6. Pripomočki:

Upravljavec mora signalista razločno prepoznati s svojega mesta.

Signalist mora nositi enega ali več prepoznavnih obeležij npr. jopič, čelado, narokavnike in odsevne trakove ali uporabljati signalni loparček.

Prepoznavna obeležja morajo biti svetlih barv. Vsa obeležja morajo biti iste barve, ki se lahko uporablja izključno v ta namen.

C. Kodirani signali, ki se morajo uporabljati

Predhodna opomba:

Naslednji kodirani signali se morajo uporabljati za enake manevre v posameznih dejavnostih:

Pomen	Opis	Prikaz
A. Splošni signali		
ZAČETEK Pozor! Ukaz za začetek	Obe roki sta iztegnjeni vodoravno z dlanmi naprej	
STOJ Motnja ali konec operacije premikanja	Desna roka je dvignjena navpično z dlanjo naprej	
KONEC Konec operacije premikanja	Obe roki sta sklenjeni v višini prsi	
B. Navpični premiki		
DVIGNI	Desna roka je dvignjena, dlan je obrnjena naprej in po zraku počasi opisuje kroge	
SPUSTI	Desna roka je spuščena, dlan je obrnjena navznoter in po zraku počasi opisuje kroge	
NAVPIČNA RAZDALJA	Obe roki kažeta zeleno razdaljo	

Pomen	Opis	Prikaz
C. Vodoravni premiki		
PREMIK NAPREJ	Obe roki sta upognjeni v komolcih z navzgor obrnjenima dlanema in se počasi premikata proti telesu	
PREMIK NAZAJ	Obe roki sta upognjeni v komolcih z navzdol obrnjenima dlanema in se počasi premikata od telesa	
DESNO Premik v smer, ki jo kaže signalist	Desna roka je iztegnjena vodoravno z navzdol obrnjeno dlanjo in s kratkimi gibi kaže v desno	
LEVO Premik v smer, ki jo kaže signalist	Leva roka je iztegnjena vodoravno z navzdol obrnjeno dlanjo in s kratkimi gibi kaže v levo	
VODORAVNA RAZDALJA	Obe roki kažeta željeno razdaljo	
D. Nevarnost		
NEVARNOST	Obe sta dvignjeni navpično z dlanmi obrnjenimi naprej	
HITRO	Vsi gibi so hitri	
POČASI	Vsi gibi so počasni	

4282. Navodilo o ukrepih za ugotavljanje, preprečevanje in zatiranje stekline – Rabies (Lyssa)

Na podlagi sedme in devete alineje 114. člena zakona o veterinarstvu (Uradni list RS, št. 82/94, 21/95 in 16/96) izdaja minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano

**NAVODILO
o ukrepih za ugotavljanje, preprečevanje
in zatiranje stekline – Rabies (Lyssa)**

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

To navodilo določa ukrepe za ugotavljanje, preprečevanje in zatiranje stekline – Rabies – Lyssa (v nadaljnjem besedilu: bolezen).

Klinični znaki za to bolezen so navedeni v Prilogi I, ki je sestavni del tega navodila.

2. člen

Izrazi, uporabljeni v tem navodilu, pomenijo:

- Skrbnik živali je pravna ali fizična oseba, ki je imetnik živali ali za njih skrbi;
- Pooblaščen veterinarska organizacija je organizacija, ki je v skladu z določbami zakona o veterinarstvu pristojna za opravljanje določenih veterinarskih dejavnosti;
- Neškodljivo uničenje je postopek v primeru pojava bolezni iz tega navodila, po katerem se poginule in usmrčene živali, če je mogoče, odpelje v kafilerijo, drugače pa sežge ali zakoplje na kraju samem. Postopek je enak za odpadke in materiale, ki so lahko okuženi. Zakopavanje mora biti dovolj globoko, da se mesojedim živalim prepreči odkopavanje in raznašanje trupel in odpadkov, prav tako pa je treba upoštevati geografske in geološke faktorje zaradi preprečevanja onesnaževanja okolja.

3. člen

Za območje, okuženo s steklino, se šteje celotno območje Republike Slovenije.

4. člen

Sum na steklino je podan:

- če domača žival, lisica ali drug divji sesalec poškoduje človeka;
- če domača žival, lisica ali drug divji sesalec, kaže klinične znake, na osnovi katerih je mogoče sumiti, da se je pojavila steklina;
- če lisica ali drug divji sesalec poškoduje domačo žival.

Pooblaščen veterinarska organizacija je ob sumu, da se je pojavila steklina, dolžna brez odlašanja klinično potrditi ali pa ovreči sum bolezni.

II. UKREPI PRI DOMAČIH ŽIVALIH

5. člen

S strokovnim navodilom mora pooblaščen veterinarska organizacija takoj po prijavi suma bolezni določiti:

- osamitev živali, ki kaže klinične znake bolezni: pse za 10 dni, ostale domače živali pa za 20 dni; če žival pogine, je treba poslati glavo ali celo truplo v preiskavo;

– desetdnevni nadzor klinično zdravih psov in mačk, ki so ranile ljudi; med tem časom mora pooblaščen veterinarska organizacija opraviti tri klinične preglede, in sicer: prvi, peti in deseti dan.

Veterinarski inšpektor lahko odredi usmrnitev živali iz prve alineje prejšnjega odstavka.

6. člen

Dokler je bolezen prisotna, veljajo na okuženem območju, poleg ukrepov iz prejšnjega člena, tudi naslednji ukrepi:

- zapiranje in izolacija živali, za katere se sumi, da so zbolele;
- kontumac psov;
- vsi psi izven dvorišča morajo biti na vrvici;
- lovljenje potepuških psov in mačk;
- necepljene živali, ki so prišle v stik s steklo živaljo, je treba usmrtiti;
- necepljene živali, za katere se sumi, da so prišle v stik s steklo živaljo, je treba zaščitno cepiti po navodilu proizvajalca vakcin;
- necepljene pse in mačke, za katere se sumi, da so prišle v stik s steklo živaljo, je treba usmrtiti;
- dokazano cepljenim živalim, ki so prišle v stik s steklo živaljo, se mora določiti zaščitni titer protiteles; če je titer manjši od 0,5 I.E. se žival revakcinira in odredi trimesečna veterinarska kontrola; če lastnik ne pristane na revakvacijo oziroma trimesečno veterinarsko kontrolo, se take živali usmrtijo;
- dezinfekcija objektov, v katerih se je nahajala stekla žival.

7. člen

Ne glede na drugo in tretjo alinejo prejšnjega člena se smejo prosto gibati psi, ko se uporabljajo za lov, pri paši živali in v službene namene.

Necepljeni psi in mačke, ki se bodo razstavljali, morajo biti vsaj 14 dni pred razstavo zaščitno cepljeni z monovalentno mrtvo vakcino proti virusu stekline.

III. UKREPI PRI DIVJIH ŽIVALIH

8. člen

Zatiranje in preprečevanje stekline pri divjih živalih se izvaja skladno z določili odločbe Veterinarske uprave Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: VURS).

9. člen

Dokler je bolezen prisotna v državi, veljajo poleg ukrepov iz 6. člena tega navodila po programu VURS tudi naslednji ukrepi:

- odstreljene ali poginule lisice je treba poslati v preiskavo po programu VURS;
- divje živali, pri katerih je onemogočen veterinarski klinični pregled, kažejo pa značilne živčne motnje, je potrebno usmrtiti in poslati v preiskavo;
- trupla divjih živali je dovoljeno odirati v verificiranih izkoževalnicah pod predpisanimi pogoji:
 - oseba, ki odira trupla teh živali, mora biti zaščitno cepljena proti steklini;
 - med odiranjem mora nositi zaščitna očala, zaščitno obleko, rokavice in masko;
 - vreča s kožo in truplo morata biti hranjena v posebnem prostoru, dokler preiskava ni opravljena; če je izvid preiskave pozitiven na steklino, je treba vrečo skupaj s kožo in truplo neškodljivo uničiti;

– opravi se dezinfekcija prostorov, v katerih se je nahajala stekla živali.

IV. KONČNE DOLOČBE

10. člen

Ukrepi iz tega navodila prenehajo veljati, ko se država uradno proglasi za prosto stekline.

11. člen

Stroški diagnostičnih preiskav iz tega navodila se krijejo iz proračuna Republike Slovenije, vsi ostali stroški pa bremenijo skrbnika živali.

12. člen

Z dnem uveljavitve tega navodila se preneha uporabljati pravilnik o ukrepih za zatiranje in izkoreninjanje stekline pri živalih (Uradni list SFRJ, št. 39/88 in Uradni list RS, št. 37/92).

13. člen

To navodilo začne veljati osmi dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 323-01-13/99

Ljubljana, dne 18. oktobra 1999.

Ciril Smrkolj l. r.

Minister

za kmetijstvo, gozdarstvo
in prehrano

Priloga I

Bolezen	Klinični znaki
steklina	<ul style="list-style-type: none"> – neješčnost, potrnost – razdražljivost – pri pseih in mačkah napadalnost – pri lisicah in smjadi neplašnost in oteženo gibanje – močno slinjenje – pri mrtvi živali se lahko opazijo tujki v gobcu

USTAVNO SODIŠČE

4283. Odločba o razveljavitvi 27. člena zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o financiranju občin

Ustavno sodišče je v postopku za oceno ustavnosti, začetem na zahtevo občinskih svetov Mestne občine Nova Gorica, Mestne občine Ptuj in Občine Idrija, ki jih zastopajo župani teh občin, ter županov Mestne občine Novo mesto, Mestne občine Celje in Mestne občine Kranj, na seji dne 30. septembra 1999

o d l o č i l o:

1. Člen 27 zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o financiranju občin (Uradni list RS, št. 56/98) se razveljavi.

2. Razveljavitev začne učinkovati 1. 1. 2000.

3. Postopek, začet z zahtevo županov Mestnih občin Novo mesto, Celje in Kranj, se ustavi.

Obrazložitev

A)

1. Prvi trije vlagatelji, od katerih se prva izkažeta s posebnima pooblastiloma svojih občinskih svetov, tretji pa je za vlaganje takih zahtev pooblaščen s statutom občine, se pri izpodbijanju 27. člena zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o financiranju občin (v nadaljevanju: ZFO-A) sklicujejo na določbo sedme alineje prvega odstavka 23. člena zakona o ustavnem sodišču (Uradni list RS, št. 15/94 – v nadaljevanju: ZUstS), po kateri lahko predstavniški organ lokalne skupnosti vloži zahtevo za oceno ustavnosti, kadar so z izpodbijanim predpisom ogrožene pravice lokalnih skupnosti.

2. Župani iz 3. točke izreka te odločbe niso vztrajali pri zahtevi, potem ko je ustavno sodišče vse vlagatelje po podpisu sporazuma o navodilih za izvrševanje 27. člena ZFO-A z ministrom za kulturo k izjavi o tem izrecno pozvalo, čeprav jih je tudi opozorilo, da bo sicer štel njihove zahteve za umaknjene. Zato je ustavno sodišče postopek ustavilo, ne da bi se spuščalo v ugotavljanje njihove pooblaščenosti.

3. Glede preostalih zahtev je sodišče ugotovilo, da so procesne predpostavke iz 23. člena ZUstS izpolnjene.

4. Predlagatelji očitajo izpodbijanim določbam 27. člena ZFO-A, da v škodo prizadetih občin nasprotujejo ustavnemu načelu enakosti (drugi odstavek 14. člena ustave), ker z bremenom delnega financiranja nekaterih javnih zavodov s področja kulture obremenjujejo samo občine sedeža teh zavodov, drugih občin pa ne, pri čemer imajo predlagatelji v mislih predvsem druge občine – (so)ustanoviteljice zavodov ter nove občine, ki so nastale na bivšem ozemlju občine sedeža; isti očitek utemeljujejo še s tem, da zakonodajalec nepojasnjeno izvzema SNG Maribor in Cankarjev dom, ki ju še naprej financira država.

5. Po mnenju predlagateljev izpodbijani člen nasprotuje ustavnim določilom, da država "ustvarja možnosti za skladen civilizacijski in kulturni razvoj Slovenije" (5. člen ustave). V letu 1989 je nekdanja Kulturna skupnost Slovenije prevzela financiranje kulturnih institucij, za katerih del zdaj gre, prav zato, pojasnjujejo predlagatelji, da bi v zaostrenih razmerah ohranila dosežen kulturni standard in usklajen kulturni razvoj, zdaj pa z izpodbijanim členom država mimo nacionalnega kulturnega programa, ki bi v skladu z zakonom o zagotavljanju javnega interesa na področju kulture (Uradni list RS, št. 75/94 – v nadaljevanju: ZZJIPK) opredelil, kaj je nacionalnega, kaj regionalnega in kaj le lokalnega pomena, na hitrico in brez vsebinskih utemeljitev prenaša v financiranje občin zavode, ki so in bodo vsaj regionalnega pomena; prenaša pa jih le na občine sedeža – in na ta način glede financiranja odpravlja kulturne zavode regionalnega pomena.

6. V izpodbijanem členu vidijo predlagatelji kršitev 140. člena ustave, ki določa, da mora država pri prenosu nalog z državne ravni na raven občin zagotoviti za to tudi sredstva. Ko je leta 1989 financiranje kulturnih institucij prešlo na nacionalno raven, so bila ustrezna sredstva odvzeta vsem občinam, pojasnjujejo predlagatelji. Z izpodbijanim členom pa je dolžnost financiranja naložena le občinam sedeža, pri čemer po njihovem mnenju sredstva za te prenesene obveznosti z izpodbijanim členom niso v celoti in zadovoljivo zagotovljena.

7. Dalje se zdi predlagateljem 27. člen ZFO-A pravno nekonstistenten, protisloven in zato težko izvedljiv, saj bi iz njegovega besedila izhajalo, da velja za vse javne zavode na

področju kulture, katerih ustanoviteljice so (sedežne) občine, izvedbeno pa je jasno, da gre le za muzeje, gledališča in galerije (torej ne na primer tudi za knjižnice, kulturne domove in podobno). Poleg tega si z njim država pridržuje sofinanciranje programa kulturnih zavodov, program pa po 4. členu ZZJIPK zajema plače, honorarje in materialne stroške za izvedbo programov. Menijo, da sta ti dve določbi neusklajeni in da to povzroča pravno negotovost.

8. Predlagatelji še posebej opozarjajo, da v nastajanje zakonodajne novote, ki prizadeva njihove občine, niso bili vključeni.

9. Župani predlagajo, naj ustavno sodišče 27. člen ZFO-A razveljavi. Predlagali so še zadržanje izvajanja njegovih določb, dokler ne bo odločeno o njihovi skladnosti z ustavo, ker da bi že začetek njihovega izvajanja prinesel vsaj delno nepopravljive posledice, njihova veljavnost še po letu 1999 pa bi vnesla še večjo negotovost v financiranje redne dejavnosti javnih zavodov, za katere gre.

10. Državni zbor kot nasprotni udeleženec odgovarja, da je celotna novela zakona (ZFO-A) namenjena krepitvi finančne moči občin in njihove avtonomnosti, kar se zgodi s povečanim deležem dohodnine, namenjenim financiranju občin, ter meni, da je treba tudi ustavnost 27. člena ZFO-A presojsati v skladu s temeljno težnjo zakonodajalca, ki odpravlja tudi predpisovanje meril s strani države, ko gre za financiranje dejavnosti v lokalnih skupnostih.

11. Izpodbijani člen po zatrjevanju nasprotnega udeleženca ne pomeni prenašanja nalog z države na občine, saj financiranje nalog s področja kulture po veljavni zakonodaji in po vsebini dejavnosti ne sodi v pristojnost države.

12. Nasprotni udeleženec dalje pojasnjuje, da pomenijo določbe 27. člena ZFO-A, da začno občine v celoti izvajati svoje obveznosti ustanoviteljic in soustanoviteljic javnih zavodov s področja kulture.

13. Tako imenovano sedežno načelo, ki ga uvaja 27. člen, določa po mnenju nasprotnega udeleženca zgolj nosilca financiranja in ne posega v soustanoviteljska razmerja med občinami.

14. Po mnenju Državnega zbora ni kazalo več vztrajati pri sedanjih ureditvi, ko je javne zavode v celoti financirala država, zaradi njene vsebinske in sistemskih pomanjklivosti, kljub temu da nacionalni kulturni program še ni sprejet.

15. Načelo iz 5. člena ustave ni kršeno, zatrjuje nasprotni udeleženec, saj so vsem prizadetim kulturnim institucijam zagotovljeni enaki pogoji za delovanje; vsaka občina se sama odloča, kako bo porabljala sredstva, ki jih namenja kulturi.

16. Glede očitka, da sredstva za naloge, prenešene na občine, niso zanesljivo, trajno in v celoti zagotovljena, se Državni zbor sklicuje na zagotovila vlade, da temu ni tako, tudi zaradi določb v izpodbijanem členu samem.

17. Nejasnosti in nekosistentnosti v izpodbijanih določbah ni, trdi nasprotni udeleženec: veljajo za vse javne zavode s področja kulture, katerih ustanoviteljice so občine, kar iz besedila jasno izhaja.

18. Na izrecno vprašanje ustavnega sodišča Državni zbor sporoča, da predhodnega soglasja prizadetih občin ni iskal, kar opravičuje z že zapisanim. Sporoča še, da so razen Idrije vse občine podpisale z ministrom za kulturo sporazum o navodilih za izvrševanje 27. člena ZFO-A.

19. Nasprotni udeleženec torej meni, da izpodbijani člen ni v neskladju z ustavo, še posebej pa, da ni razlogov za začasno zadržanje njegovega izvajanja.

20. Pisna pojasnila je, posebej pozvana, poslala tudi vlada. Vsebinsko se večinoma skladajo z odgovorom Državnega zbora, ki se nanja tudi sklicuje. Vlada navaja, da se izpodbijane določbe nanašajo na muzeje, gledališča in galerije, na druge vrste javnih zavodov na področju kulture pa ne. Omenja pa, da ostaja pri tem do ustanovitve pokrajinske odprto vprašanje sofinanciranja institucij, ki opravljajo naloge za več občin, ker bi morale ustrezna sredstva prispevati tudi občine soustanoviteljice, ne poravnava pa obveznosti v skladu z aktom o ustanovitvi.

B)

21. Ni ustavne določbe, iz katere bi izhajalo, da je bodisi javna služba na področju kulturnih dejavnosti ali financiranje javnih zavodov s področja kulture bodisi samo lokalna zadeva bodisi samo naloga iz državne pristojnosti. Člen 5 ustave sicer nalaga državi skrb za ohranjanje kulturne dediščine in za ustvarjanje možnosti za skladen kulturni razvoj Slovenije, a to še ne pomeni, da v mejah določbe prvega odstavka 140. člena ustave ni ali ne more biti kulturna dejavnost, zagotavljanje javne službe v kulturi ali financiranje posameznega javnega zavoda s tega področja tudi lokalna zadeva. Ko gre za ohranjanje kulturne dediščine kot eno od skupin kulturnih dejavnosti, ustava skrb zanjo (drugi odstavek 73. člena ustave) pripisuje tako državi kot lokalnim skupnostim. Ustava tudi nima določb, iz katerih bi izhajalo, da je ustanovitelj javnega zavoda – ne glede na to, kdaj in kako je njegov položaj ustanovitelja nastal – dolžan ta zavod financirati.

22. Ne glede na to, kakšno težo bi za presojo ustavnosti izpodbijanih določb lahko imelo, če bi pristojnost občin glede kulturne politike nasploh, glede zagotavljanja javne službe na tem področju ali glede financiranja javnih zavodov določale zakonske določbe oziroma če bi iz obstoječe zakonodaje izhajala dolžnost občine – ustanoviteljice, da financira kulturne javne zavode, ki imajo sedež na njenem območju (kot to bolj ali manj izrecno, a brez natančnejšega utemeljevanja, trdi nasprotni udeleženec), ustavno sodišče ugotavlja, da v veljavni zakonodaji ne za to ne za ono trditev ni opore niti v predpisih o javnih zavodih nasploh niti v splošnejših predpisih o kulturnih dejavnostih ali o javni službi v kulturi, niti v zakonih o posameznih kulturnih dejavnostih.

23. Ob enakem pridržku glede vpliva na presojo ustavnosti v obravnavanem primeru ustavno sodišče še ocenjuje, da iz same vsebine in narave dejavnosti javnih zavodov na področju kulture (tudi to je trditev nasprotnega udeleženca) še ne more izhajati, da bi bilo financiranje teh zavodov v skladu z ustavo le kot naloga lokalnih skupnosti ali pa le kot naloga iz državnih pristojnosti.

24. Za stališča Državnega zbora, omenjena v prejšnjih točkah te obrazložitve, niti v prejšnjih pravnih ureditvah za področje kulture ne bi bilo mogoče najti opore. Ni pa je niti v veljavni zakonodaji: zakonodajalec v ZZJIPK, ki je za obravnavana širša vprašanja o kulturi matičen, nalaga skrb za uresničevanje javnega interesa hkrati državi in lokalnim skupnostim (drugi odstavek 1. člena), razmejitve med njima pa prepušča nacionalnemu kulturnemu programu (II. poglavje); zakon o varstvu kulturne dediščine (Uradni list RS, št. 7/99 – v nadaljevanju: ZVKD), ki je v razmerju do ZZJIPK poseben, v poglavju II. Pristojnost države in lokalnih skupnosti, pripisuje pristojnosti v zvezi z javno službo varstva dediščine predvsem državi (8. člen), izrecno pa omenja tudi možnost, da lokalne skupnosti ustanovljajo javne zavode lokalnega pomena (9. člen); 82. člen pa pod naslovom "začasno izvajanje ustanoviteljskih pravic in dolžnosti nad muzeji" napoveduje, da bo vlada v šestih mesecih določila, kateri muzeji imajo status državnega muzeja in katere bo država ustanovila skupaj z lokalnimi skupnostmi.

25. Celostno porazdelitev nalog in zadev zagotavljanja javnega interesa na področju kulture med državo in lokalne skupnosti bo torej po napovedi zakonodajalca prinesel nacionalni kulturni program. V okviru nacionalnega kulturnega programa oziroma v skladu z njim bodo tedaj sistemsko urejena tudi posamična vprašanja financiranja, za kakršno gre v izpodbijanem 27. členu ZFO-D. Za zdaj je do uveljavitve ZFO-D opravljala to nalogo v celoti država. Nanjo je bila prenešana z uveljavitvijo ustavnega zakona za izvedbo ustavnih amandmanov IX do LXXIX k ustavi SRS (Uradni list SRS, št. 32/89). Člen 12 tega zakona med drugim določa, da se s 1. 1. 1989 začasno do uveljavitve z ustavo usklajene zakonske ureditve prenese opravljanje nalog samoupravnih interesnih skupnosti na ravni Republike na Izvršni svet Skupščine SRS. Opravljala jo je z vsakoletnim proračunom, prva leta s posebnimi postavkami za vsak javni zavod v posebnem delu proračuna, kasneje v sklopu postavk Ministrstva za kulturo za posamezne dejavnosti. Pravni sistem je torej to (delno) nalogo poznal in urejal kot nalogo države, kar po vsem omenjenem tudi s stališča skladnosti z ustavo ni nesprejemljivo.

26. Analiza izpodbijanega člena pokaže, da zakonodajalec, ko del naloge proračunskega financiranja kulturnih javnih zavodov s tem členom prenaša na nekatere občine, to stori na način prenašanja dela svojih nalog, kakor ga ureja drugi odstavek 140. člena ustave: sam določi, za katere javne zavode s področja kulture gre, katerim občinam dolžnost nalaga oziroma jo nanje prelaga, pri tem ukazuje in zavaruje kontinuiteto tega financiranja s stališča prizadetih zavodov, ureja zagotavljanje sredstev in nadzor nad izvajanjem naloge. Del proračunskega financiranja istih zavodov, kot je ta del izoblikoval sam, še naprej pridrži državi.

27. Zakonodajalec torej obravnavane zadeve ne prepušča lokalnim skupnostim kot lokalne zadeve v smislu prvega odstavka 140. člena ustave. Ko bi šlo za tako zadevo, kar sicer naknadno, v odgovoru na zahtevo za presojo ustavnosti, smiselno zatrjuje, bi bile skoraj vse izpodbijane določbe v nasprotju z ustavno zagotovljeno samoupravnostjo lokalnih skupnosti in bi jih bilo, ker jih prizadeti izpodbijajo, treba razveljaviti zaradi tega.

28. Ker gre za prenos in ne za prepustitev naloge, je treba spoštovati določbo drugega odstavka 140. člena ustave, da je za tak prenos potrebno predhodno soglasje občin. Takega soglasja zakonodajalec po lastni izjavi ni iskal in ga zato tudi ni bilo. Zato določbe izpodbijanega člena niso v skladu z ustavo in jih je bilo treba razveljaviti.

29. Po vsebini je obravnavani člen del ureditve javnih financ, ki je vezan na proračunsko leto. To je bil eden od razlogov, da se ustavno sodišče tik pred začetkom proračunskega leta 1999 ni odločilo za začasno zadržanje izvajanja njegovih določb. Iz enakega razloga je učinkovanje razveljavitvene odločbe odložilo do konca proračunskega leta.

30. Ker je že pomanjkanje predhodnega soglasja prizadetih občin nujen razlog za razveljavitev izpodbijanih določb, ustavnemu sodišču ni bilo treba presojeti, koliko držijo tudi drugi očitki predlagateljev o neskladju teh določb z ustavo. Spominja le na svoje že zavzeto stališče (med drugim v zadevi št. U-I-43/99 z dne 10. 6. 1999, Uradni list RS, št. 59/99), da mora zakonodajalec finančno zagotavljati občini opravljanje njenih nalog v celoti, ne le delno in pogojno, in trajno, torej brez vnaprejšnjih časovnih omejitev; na stališče o dopustnosti zakonodajalčevega poseganja v razmerja med občinami glede izvrševanja (so)ustanoviteljskih pravic do javnih zavodov (U-I-4/99 z dne 10. 6. 1999, Uradni list RS, št. 59/99); in na to, da ni v skladu z načeli pravne države, če iz zavezujoče norme ni mogoče zanesljivo razbrati, koga zavezuje.

C)

31. Ustavno sodišče je sprejelo to odločbo na podlagi 43. člena in tretjega odstavka 28. člena ZUstS v sestavi: predsednik Franc Testen ter sodnice in sodniki dr. Janez Čebulj, dr. Zvonko Fišer, dr. Miroslava Geč-Korošec, Lojze Janko, Milojka Modrijan, dr. Lojze Ude, dr. Mirjam Škrk in dr. Dragica Wedam-Lukić. Odločbo je sprejelo soglasno. Sodnik Ude je dal pritrdilno ločeno mnenje.

Št. U-I-359/98

Ljubljana, dne 30. septembra 1999.

Predsednik
Franc Testen l. r.

BANKA SLOVENIJE

4284. Sklep o spremembi sklepa o podrobnejši vsebini poročil iz 127. člena zakona o bančništvu

Na podlagi 129. člena zakona o bančništvu (Uradni list RS, št. 7/99) ter drugega odstavka 20. člena zakona o Banki Slovenije (Uradni list RS, št. 1/91-I) izdaja Svet Banke Slovenije

S K L E P

o spremembi sklepa o podrobnejši vsebini poročil iz 127. člena zakona o bančništvu

1

V sklepu o podrobnejši vsebini poročil iz 127. člena zakona o bančništvu (Uradni list RS, št. 32/99) se besedilo 10. točke nadomesti z naslednjim besedilom:

“Banka obvešča Banko Slovenije o nastanku velike izpostavljenosti, izračunane v skladu z določili sklepa o veliki izpostavljenosti bank in hranilnic, trimesečno. Rok za predložitev obvestila o nastanku velike izpostavljenosti v obdobju zadnjega četrtletja leta je deseti delovni dan po izteku roka za predložitev nerevidiranih računovodskih izkazov, za druga četrtletja pa do 25. v naslednjem mesecu.

Banka v obvestilu navede posamezne osebe oziroma skupine povezanih oseb (z navedbo posameznih oseb znotraj skupine), pri katerih je znesek izpostavljenosti v poročevalskem obdobju dosegel ali presegel 10% kapitala, znesek izpostavljenosti v mio SIT, odstotek glede na kapital ter datum prvega nastanka velike izpostavljenosti v tem obdobju. Banka navede tudi najvišji znesek te velike izpostavljenosti v obdobju, odstotek glede na kapital ter datum, ko je poročana velika izpostavljenost dosegla ta znesek.“

2

Ta sklep začne veljati osmi dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, prvič pa se uporablja za poročanje za zadnje četrtletje 1999.

Ljubljana, dne 26. oktobra 1999.

Predsednik
Sveta Banke Slovenije
Guverner
dr. France Arhar l. r.

DRUGI DRŽAVNI ORGANI IN ORGANIZACIJE

4285. Pravilnik o stopnjah normalnega odpisa materiala in izdelkov v gradbeništvu in industriji gradbenega materiala (kalo, razsip, razbitje, okvara)

Na podlagi 7. in 8. točke 4. člena zakona o davku na dodano vrednost (Uradni list RS, št. 89/98), 3. točke 14. člena pravilnika o izvajanju zakona o davku na dodano vrednost (Uradni list RS, št. 4/99, 45/99 in 59/99), 31. člena statuta Gospodarske zbornice Slovenije in 6. člena pravil GZS – Združenja za gradbeništvo in IGM, je Upravni odbor GZS – ZGIGM na seji dne 28. 9. 1999 sprejel

PRAVILNIK o stopnjah normalnega odpisa materiala in izdelkov v gradbeništvu in industriji gradbenega materiala (kalo, razsip, razbitje, okvara)

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

S tem pravilnikom je določena maksimalna višina odpisa materiala in izdelkov zaradi kala, razsipa, razbitja in okvare, ki se v gradbeništvu in industriji gradbenega materiala (IGM) šteje za običajnega, ter zato predstavlja redni strošek poslovanja gospodarskih subjektov, od njega pa se ne obračunava in ne plačuje davek na dodano vrednost.

Primanjkljaj materiala in izdelkov se ne šteje za uporabo materiala in izdelkov za neposlovne namene, če nastane zaradi manipulacije pri skladiščenju, prevozu in prodaji do maksimalne višine kot ga določa ta pravilnik.

2. člen

Določbe tega pravilnika veljajo za vse tiste gospodarske subjekte, ki imajo registrirano in pretežno opravljajo eno izmed dejavnosti IGM in gradbeništva po standardni klasifikaciji dejavnosti ter imajo tako dejavnost tudi prijavljeno pri Statističnem uradu Republike Slovenije. Te dejavnosti so naslednje:

Oznaka	Dejavnost
CB 14.110	pridobivanje kamnin za gradbene namene
CB 14.210	pridobivanje gramoza in peska
CB 14.220	pridobivanje gline, kaolina
DI 26.400	proizv. keramičnih strešnikov, opeke ipd.
DI 26.510	proizvodnja cementa
DI 26.520	proizvodnja apna
DI 26.610	proizvodnja betonskih izdelkov za gradbeništvo
DI 26.620	proizvodnja izdelkov iz mavca za gradbeništvo
DI 26.630	proizvodnja sveže betonske mešanice
DI 26.640	proizvodnja malte
DI 26.650	proizvodnja izdelkov iz vlaknatega cementa
DI 26.660	proizv. drugih izdelkov iz betona, cementa, mavca
DI 26.700	obdelava naravnega kamna
F 45.110	rušenje objektov, zemeljska dela
F 45.120	poskusno vrtnanje, sondiranje
F 45.210	splošna gradbena dela

Oznaka	Dejavnost
F 45.220	postavljanje ostrejših, krovska dela
F 45.230	gradnja cest, letališč
F 45.240	hidrogradnja in urejanje voda
F 45.250	druga gradbena dela
F 45.310	elektro instalacije
F 45.320	izolacijska dela
F 45.330	vodovodne, plinske, sanitarne instalacije
F 45.340	druge instalacije pri gradnjah
F 45.410	fasaderska, štukaterska dela
F 45.420	vgrajevanje pohištva
F 45.430	oblaganje tal, sten
F 45.440	soboslikarska, steklarska dela
F 45.450	druga zaključna gradbena dela
F 45.500	dajanje gradbenih strojev s posadko v najem

3. člen

Kalo je izguba oziroma uničenje materiala in izdelkov, ki nastane zaradi lastnosti materiala in izdelkov s sušenjem, krčenjem, izhlapevanjem, rezanjem in atmosferskimi vplivi ter se kaže na teži, obsegu ali površini materiala.

Razsip je izguba ali uničenje materiala in izdelkov v tekočem stanju (smole, izolac. materiali, barve ipd.) ali sipkem stanju (cement, apno, suhe malte, razne peščene frakcije in granulacije ipd.).

Razbitje je izguba ali uničenje materiala in izdelkov, ki so lomljivi (steklo, razne vrste keramičnih, opečnih, betonskih in kamnitih izdelkov ipd.).

Okvara je izguba ali uničenje materiala in izdelkov zaradi kemičnih, fizikalnih lastnosti materiala in izdelkov ter zunanjih atmosferskih vplivov (sonce, dež, vlaga, veter, mraz, led...) in ima za posledico spremembo kemičnih, fizikalnih, funkcionalnih in estetskih lastnosti materiala in izdelkov.

4. člen

Izguba ali uničenje materiala in izdelkov se ugotavlja:

- neposredno po nastanku izgube ali uničenju materiala in izdelkov pri prevozu, skladiščenju ali prodaji;
- z izrednim popisom materiala in izdelkov v skladišču in industrijski prodajalni;
- z rednim letnim popisom v skladišču in industrijski prodajalni.

O ugotovljeni izgubi oziroma uničenju materiala in izdelkov se obvezno sestavi zapisnik.

5. člen

Odpis materiala in izdelkov zaradi izgube (kalo, razsip, razbitje, okvara) do maksimalne višine, ki jo določa ta pravilnik, se šteje za odpis, ki je oproščen plačila davka na dodano vrednost.

Od odpisa, ki presega odpis, izračunan na podlagi maksimalnih stopenj iz tega pravilnika, se obračunava in plačuje davek na dodano vrednost.

Gospodarski subjekti evidentirajo izgube in uničenje materiala in izdelkov (kalo, razsip, razbitje, okvara) v svojih poslovnih knjigah.

II. STOPNJE OBIČAJNEGA ODPISA MATERIALA IN IZDELKOV

6. člen

Ob normalnih pogojih poslovanja ter ob skrbnem in strokovnem ravnanju z materialom in izdelki se v industriji gradbenih materialov ter gradbeništvu šteje kot običajen odpis materiala in izdelkov (kalo, razsip, razbitje, okvara),

izračunan od nabavne vrednosti materiala oziroma lastne cene izdelkov v primeru lastne proizvodnje v določenem obračunskem obdobju, po naslednjih stopnjah:

Zap. št.	Vrsta materiala, izdelka	Maksim. stopnja v%
1.	Materiali in izdelki v tekočem stanju (smole, bitumen, lepila, barve, laki, tekoče apnene mešanice, sveže betonske mešanice ipd.)	1,00
2.	Materiali in izdelki v sipkem, prašnem in vlaknatem stanju (cement, druga hidravlična veziva in suhe mešanice, suhe malte, apno, mavec, sadra, kamniti agregati, pesek, vlakna ipd.)	1,00
3.	Lomljivi materiali in izdelki (steklo, keramične ploščice, keramika, opeka, lomljive kritine, betonska galanterija, siporex, kamnite plošče ipd.)	2,50
4.	Ostali trdni materiali, ki se merijo v m, m ² , m ³ in kg (instalacijski materiali, leseni materiali, kovinski materiali, izolacijski materiali, plastični materiali ipd.)	1,00
5.	Ostali trdni materiali, ki se merijo v kosih (oprema za instalacije, stavbno pohištvo ipd.)	1,00

III. PREHODNA IN KONČNA DOLOČBA

7. člen

Ta pravilnik začne veljati osmi dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, uporablja pa se od 1. julija 1999 dalje.

Predsednik
UO ZGIGM
Branko Selak l. r.

4286. Navodilo za uskladitev računovodskih evidenc po tretjem odstavku 56. člena zakona o računovodstvu

Na podlagi tretjega odstavka 56. člena zakona o računovodstvu (Uradni list RS, št. 23/99) izdaja Slovenski inštitut za revizijo v soglasju z Ministrstvom za finance

NAVODILO

za uskladitev računovodskih evidenc po tretjem odstavku 56. člena zakona o računovodstvu

I. LETNI OBRAČUN ZA LETO 1999 PO ZAKONU O RAČUNOVODSTVU

Uporabniki kontnega okvira Slovenskega inštituta za revizijo, za katere velja zakon o računovodstvu (Uradni list RS, št. 23/99), sestavijo letni obračun za leto 1999 v skladu z zakonom o računovodstvu (Uradni list SFRJ, št. 12/98, 35/89, 3/90, 42/90 in 61/90 ter Uradni list RS, št. 42/90, 30/93, 32/93 in 1/99-I) in predpisane obrazce predložijo Agenciji Republike Slovenije za plačilni pro-

met. Na podlagi podatkov iz tega obračuna in v skladu z zakonom o davku od dobička pravnih oseb (Uradni list RS, št. 72/93, 20/95, 18/96, 34/96 in 27/98) ugotovijo nepridobitne organizacije svojo obveznost za plačilo davka od dobička za leto 1999.

II. USKLADITEV RAČUNOVODSKIH EVIDENC Z ZAKONOM O RAČUNOVODSTVU IN SLOVENSKIMI RAČUNOVODSKIMI STANDARDI

Uporabniki kontnega okvira Slovenskega inštituta za revizijo ovrednotijo na dan 1. januarja 2000 postavke, izkazane v bilanci stanja na dan 31. decembra 1999, sestavljeni po starem zakonu, v skladu s slovenskimi računovodskimi standardi. Uskladitev postavk sredstev in obveznosti do njihovih virov izkažejo uporabniki kontnega okvira na posebnem obrazcu bilance stanja, predpisanem s SRS 36 - Računovodske rešitve v nepridobitnih organizacijah. V tej bilanci se presežek sredstev nad obveznostmi do tretjih oseb izkaže kot ustanovitvena vloga, če z zakonom oziroma sklepom ustanovitelja ni določeno drugače. Podatki iz te bilance stanja so izhodišče za vodenje računovodskih evidenc po slovenskih računovodskih standardih.

Št. 5/99
Ljubljana, dne 5. julija 1999.

Marjan Odar l. r.
Direktor
Slovenskega inštituta
za revizijo

Soglašam!
Mitja Gaspari l. r.
Minister za finance

4287. Navodilo za uskladitev računovodskih evidenc po tretjem odstavku 59. člena zakona o računovodstvu

Na podlagi tretjega odstavka 59. člena zakona o računovodstvu (Uradni list RS, št. 23/99) izdaja Slovenski inštitut za revizijo v soglasju z Zadržno zvezo Slovenije

NAVODILO

za uskladitev računovodskih evidenc po tretjem odstavku 59. člena zakona o računovodstvu

I. LETNI OBRAČUN ZA LETO 1999 PO ZAKONU O RAČUNOVODSTVU

Zdruge, ki tudi v letu 1999 vodijo poslovne knjige po zakonu o računovodstvu (Uradni list SFRJ, št. 12/98, 35/89, 3/90, 42/90 in 61/90, ter Uradni list RS, št. 42/90, 30/93, 32/93 in 1/99-I) sestavijo letni obračun za leto 1999 po tem zakonu in predpisane obrazce predložijo Agenciji Republike Slovenije za plačilni promet. Na podlagi podatkov iz tega obračuna in v skladu z zakonom o davku od dobička pravnih oseb (Uradni list RS, št. 72/93, 20/95, 18/96, 34/96 in 27/98) ugotovijo svojo obveznost za plačilo davka od dobička za leto 1999.

II. USKLADITEV RAČUNOVODSKIH EVIDENC Z
ZAKONOM O RAČUNOVODSTVU IN SLOVENSKIMI
RAČUNOVODSKIMI STANDARDI

Zadruge ovrednotijo postavke, izkazane v bilanci stanja na dan 31. decembra 1999, sestavljeni po starem zakonu, v skladu s SRS 34 – Računovodske rešitve v zadrugah – in z drugimi slovenskimi računovodskimi standardi, ki se nanašajo nanje. Učinki prevrednotenja postavk sredstev in obveznosti do njihovih virov v bilanci stanja na dan 31. decembra 1999 vplivajo na dotedanji poslovni izid zadruge (preneseni dobiček prejšnjih let oziroma neporavnano izgubo prejšnjih let). Ustrezno prevrednotene postavke sredstev in obveznosti do njihovih virov izkažejo na posebnem obrazcu bilance stanja, predpisanem s SRS 34 – Računovodske rešitve v zadrugah. Ustrezno prevrednotene postavke sredstev in obveznosti do njihovih virov v bilanci stanja pomenijo otvoritvene postavke s stanjem na dan 1. januarja 2000.

Št. 6/99
Ljubljana, dne 5. julija 1999.

Marjan Odar l. r.
Direktor
Slovenskega inštituta za revizijo

Soglašam!
Martin Nose l. r.
Direktor
Zadružne zveze Slovenije

4288. Sprememba pravil fundacije za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij v Republiki Sloveniji

Na podlagi 11. člena zakona o lastninskem preoblikovanju Loterije Slovenije (Uradni list RS, št. 44/96) in 13. člena odloka o ustanovitvi fundacije za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij v Republiki Sloveniji (Uradni list RS, št. 9/98) je svet fundacije na 15. seji dne 25. 5. 1999 sprejel

**SPREMEMBO PRAVIL
fundacije za financiranje invalidskih
in humanitarnih organizacij v Republiki Sloveniji**

1. člen

V pravilih fundacije za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij v Republiki Sloveniji (Uradni list RS, št. 9/99) se črta 39. člen.

2. člen

Ta sprememba je sprejeta, ko da k njej soglasje Državni zbor Republike Slovenije in začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 100/1-17-4/99
Ljubljana, dne 25. maja 1999.

Predsednik
sveta FIHO
Janko Kušar l. r.

O BČINE

BLED

4289. Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o ustanovitvi javnega podjetja Komunala Bled, d.o.o.

Na podlagi 25. in 28. člena zakona o gospodarskih javnih službah (Uradni list RS, št. 32/93), 29. in 61. člena zakona o lokalni samoupravi (Uradni list RS, št. 72/93, 57/94, 14/95, 70/97, 10/98 in 74/98), 3. člena odloka o gospodarskih javnih službah v Občini Bled (Uradni list RS, št. 58/98) ter v skladu s 16. členom statuta Občine Bled (Uradni list RS, št. 33/99) je Občinski svet občine Bled na 8. seji dne 13. 10. 1999 sprejel

**ODLOK
o spremembah in dopolnitvah odloka o
ustanovitvi javnega podjetja Komunala Bled,
d.o.o.**

1. člen

V odloku o ustanovitvi javnega podjetja Komunala Bled (Uradni list RS, št. 71/99) se besedilo "Komunala Bled" nadomesti z besedilom "Infrastruktura Bled".

2. člen

V 11. točki prvega odstavka 4. člena se beseda "gospodarjenje s stavbnimi zemljišči" nadomesti z besedilom "opremljanje stavbnih zemljišč".

V prvem odstavku 4. člena se doda dejavnost "upravljanje z infrastrukturnimi objekti v javni uporabi ter opravljanje storitev trženja v zvezi z uporabo teh objektov".

V petem odstavku 4. člena se dodajo naslednje dejavnosti:

- K 70.20 Dajanje lastnih nepremičnin v najem;
- M 80.422 Drugo izobraževanje, d.n.;
- O 91.11 Dejavnost poslovnih in delodajalskih združenj;
- O 92.12 Distribucija filmov in videofilmov;
- O 92.32 Obratovanje objektov za kulturne prireditve;
- O 92.33 Dejavnost sejmišč in zabaviščnih parkov;
- O 92.34 Druge razvedrilne dejavnosti;
- O 92.40 Dejavnost tiskovnih agencij;
- O 92.61 Obratovanje športnih objektov;
- O 92.622 Dejavnost smučarskih centrov in smučišč;
- O 92.623 Druge športne dejavnosti;
- O 92.72 Druge dejavnosti za sprostitve, d.n.

3. člen

Ta odlok začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 01505-10/99
Bled, dne 13. oktobra 1999.

Župan
Občine Bled
mag. Boris Malej l. r.

CELJE**4290. Ugotovitev, da je mandat mestnega svetnika prešel na drugega naslednjega kandidata z liste LDS**

Na podlagi sklepa Mestnega sveta mestne občine Celje z dne 5. 10. 1999, da je članu Mestnega sveta mestne občine Celje Igorju Gobcu prenehal mandat na podlagi šeste alineje prvega odstavka 37.a člena zakona o lokalni samoupravi (Uradni list RS, št. 72/93, 6/94 – odločba US, 45/94 – odločba US, 57/94, 14/95, 20/95 – odločba US, 63/95 – obvezna razlaga, 9/96 – odločba US, 44/96 – odločba US, 26/97, 70/97, 10/98, 68/98 – odločba US in 74/98) je Občinska volilna komisija mestne občine Celje na korespondenčni seji dne 20. in 21. 10. 1999, na podlagi 18. in 30. člena zakona o lokalnih volitvah (Uradni list RS, št. 72/93, 7/94, 33/94, 61/95, 70/95 in 20/98)

u g o t o v i l a,

da je mandat mestnega svetnika prešel na drugega naslednjega kandidata z liste LDS – Liberalna demokracija Slovenije v 2. volilni enoti za volitve članov v Mestni svet mestne občine Celje.

Ta kandidat je Anton Cizej, rojen 15. 11. 1950, dipl. inž. živilske tehnologije, stanujoč Plečnikova 26, Celje.

Kandidat je 19. 10. 1999 podal pisno izjavo, da sprejema mandat.

Št. 00800/0002/98

Celje, dne 22. oktobra 1999.

Predsednik
Občinske volilne komisije
mestne občine Celje
Matevž Žugelj, univ. dipl. pravnik l. r.

LENART**4291. Sklep o javni razgrnitvi osnutka prostorskih ureditvenih pogojev v Občini Lenart**

Na podlagi 15. člena statuta Občine Lenart (Uradni list RS, št. 34/99) in 36., 37., 38. in 39. člena zakona o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (Uradni list SRS, št. 18/84, 37/85, 29/86 in 43/98 ter Uradni list RS, št. 26/90, 18/93, 47/93, 71/93 in 44/97) je Občinski svet občine Lenart na seji dne 26. 10. 1999 sprejel

S K L E P**o javni razgrnitvi osnutka prostorskih ureditvenih pogojev v Občini Lenart**

I

Javno se razgrne osnutek prostorskih ureditvenih pogojev v Občini Lenart, ki ga je izdelal ZUM, urbanizem, planiranje, projektiranje, d.o.o., Maribor, pod št. naloge 323/99, v oktobru 1999.

II

Osnutek prostorskih ureditvenih pogojev v Občini Lenart se javno razgrne na sedežih Krajevne skupnosti Lenart, Krajevne skupnosti Sv. Jurij, Krajevne skupnosti Sv. Trojica in Krajevne skupnosti Voličina in v prostorih Urada občinske uprave občine Lenart, Trg osvoboditve 7, Lenart, Lenart, v delovnem času občinske uprave.

V času javne razgrnitve lahko podajo na javno razgrnjen osnutek prostorskih ureditvenih pogojev v Občini Lenart pripombe in predloge vsi zainteresirani in prizadeti in jih posredujejo Uradu občinske uprave občine Lenart. Rok za pripombe in predloge poteče zadnji dan javne razgrnitve.

V času javne razgrnitve osnutka prostorskih ureditvenih pogojev v Občini Lenart bo organizirana javna obravnava. O kraju in času javne obravnave bodo občani obveščeni naknadno na krajevno običajen način.

III

Javna razgrnitev osnutka prostorskih ureditvenih pogojev v Občini Lenart se začne osmi dan po objavi tega sklepa v Uradnem listu Republike Slovenije in traja 30 dni.

IV

Ta sklep se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 00303-5/1999

Lenart, dne 26. oktobra 1999.

Župan
Občine Lenart
Ivan Vogrin, univ. dipl. inž. l. r.

LITIJA**4292. Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o proračunu Občine Litija za leto 1999**

Na podlagi 40. člena zakona o javnih finančah (Uradni list RS, št. 79/99), zakona o financiranju občin (Uradni list RS, št. 80/94, 45/97, 56/98 in 1/99), 57. člena zakona o lokalni samoupravi (Uradni list RS, št. 72/93, 57/94, 14/95, 26/97, 70/97, 10/98, 74/98) ter 15. člena statuta Občine Litija (Uradni list RS, št. 41/95, 70/95, 6/96) je Občinski svet občine Litija na 8. seji dne 21. 10. 1999 sprejel

O D L O K**o spremembah in dopolnitvah odloka o proračunu Občine Litija za leto 1999**

1. člen

V odloku o proračunu Občine Litija za leto 1999 se 4. člen spremeni in glasi:

“Občinski proračun za leto 1999 se določi v naslednjih zneskih:

	SIT
– bilanca prihodkov in odhodkov:	
– prihodki	1.599.930.000
– odhodki	1.650.998.000
– presežek odhodkov nad prihodki	51.068.000
– račun financiranja:	
– zadolževanje	97.086.000
– odplačila dolga	46.018.000
– neto zadolževanje	51.068.000.”

2. člen

Te spremembe odloka začnejo veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu RS.

Št. 401-119/99

Litija, dne 21. oktobra 1999.

Župan
Občine Litija
Mirko Kaplja l. r.

SLOVENJ GRADEC**4293. Sklep o razpisu referendumu za uvedbo samoprispjevka v Mestni občini Slovenj Gradec**

Na podlagi 3. člena zakona o samoprispjevku (Uradni list SRS, št. 35/85 – prečiščeno besedilo), 3. in 56. člena zakona o referendumu in ljudski iniciativi (Uradni list RS, št. 15/94, 13/95 – odl. US RS), 47.b člena zakona o lokalni samoupravi (Uradni list RS, št. 72/93, 57/94, 14/95, 26/97, 70/97, 10/98 in 74/98) ter 16. in 80. člena statuta Mestne občine Slovenj Gradec (Uradni list RS, št. 29/99), je Občinski svet mestne občine Slovenj Gradec na 12. seji dne 28. 10. 1999 sprejel

S K L E P**o razpisu referendumu za uvedbo samoprispjevka v Mestni občini Slovenj Gradec**

1. člen

(območje in vrsta referendumu)

Razpiše se referendum za uvedbo samoprispjevka v denarju na območju Mestne občine Slovenj Gradec.

2. člen

Referendum bo 19. 12. 1999.

Za dan razpisa se šteje 6. 11. 1999.

3. člen

(obdobje za katero se uvede referendum)

Na referendumu se bodo občani Mestne občine Slovenj Gradec izrekli o uvedbi 1,5% samoprispjevka za obdobje petih let, in sicer od leta 2000 do leta 2005.

4. člen

(namen in program)

Zbrana sredstva samoprispjevka se bodo namenila za gradnjo pokritega (zimskega) in odprtega (letnega) bazena v Slovenj Gradcu, in sicer za:

- odkup zemljišč,
- komunalno ureditev zemljišč,
- prispevke in soglasja,
- projektno dokumentacijo,
- gradnjo objekta (gradbena, obrtniška in instalacijska dela) in zunanjo ureditev,
- opremo.

5. člen

(finančna konstrukcija)

Vrednost izvedbe celotnega programa (izgradnje pokritega in odprtega bazena) od začetne faze do končanja, znaša 874,057.610 SIT.

S samoprispjevkom se bodo predvidoma zbrala sredstva v višini 810.000.000 SIT.

Preostala sredstva se bodo zagotovila iz drugih virov, na katere se še računa.

6. člen

(zavezanci za plačilo in stopnje)

Zavezanci za plačilo samoprispjevka so občani s stalnim prebivališčem v Mestni občini Slovenj Gradec, katerim se odmeri samoprispjevok:

- po stopnji 1,5% od neto mesečne plače zaposlenih oziroma nadomestil plač ter nagrad, plačil od dopolnilnega dela in plačil po pogodbi o delu,
- po stopnji 1,5% mesečno od pokojnin,
- po stopnji 2% mesečno od bruto osnove za obračun davkov in prispevkov za zavezance, ki opravljajo samostojno poklicno ali gospodarsko dejavnost,

– po stopnji 2% od davčne osnove – dobička, zmanjšane za odmerjene davke za zavezance, ki opravljajo dopolnilno obrt,

– po stopnji 2% od davčne osnove, zmanjšane za odmerjene davke za zavezance, ki pridobivajo dohodke za priložnostno opravljanje storitev,

– po stopnji 2,5% od letnega katastrskega dohodka od gozdnih in negozdnih površin za zavezance, ki so lastniki zemljišč.

7. člen

(oprostitve)

Samoprispjevok se ne plačuje od:

1. prejemkov iz socialno zdravstvenih pomoči,
2. priznavalnin,
3. invalidnine in drugih prejemkov po predpisih o vojaških in civilnih invalidih vojne,
4. denarnih nadomestil za telesno okvaro,
5. dodatka za pomoč in postrežbo,
6. pokojnin, ki ne presegajo zneska najnižje pokojnine za polno pokojninsko dobo (avgusta 1999 je ta znašala 58.491 SIT),
7. starostne pokojnine, priznane po zakonu o starostnem zavarovanju kmetov,
8. štipendij učencev in študentov,
9. nagrad, ki jih prejema študentje in učenci na proizvodnem delu oziroma na delovni praksi,
10. osebnega dohodka delavcev in drugih občanov, ki ne presega zneska, ki zagotavlja materialno in socialno varnost delavca, določenega z zakonom (avgusta je znašala minimalna plača v RS 72.521 SIT bruto),
11. dohodka od kmetijske dejavnosti zavezancev, ki ne presegajo 10.000 SIT letno,
12. Občinski svet mestne občine Slovenj Gradec lahko s sklepom oprosti ali zmanjša stopnjo plačevanja samoprispjevka na zahtevo zavezanca, kadar za to obstojajo posebni upravičeni vzroki.

8. člen

(obračunavanje in plačevanje samoprispjevka)

Samoprispjevok obračunavajo in odtegujejo podjetja, zavodi, zasebni delodajalci in drugi izplačevalci plač, nadomestil in pokojnin. Kmetom in samostojnim podjetnikom (obrtnikom) bo obračunavalo in odtegovalo samoprispjevok Ministrstvo za finance, Davčna uprava RS, Davčni urad Maribor, izpostava Slovenj Gradec.

9. člen

(odgovornost)

S sredstvi samoprispjevka, ki se bodo nakazovala na poseben račun Mestne občine Slovenj Gradec, bo upravljal Odbor sveta mestne občine Slovenj Gradec, ki je odgovoren za zbiranje ter pravilno in namensko uporabo sredstev.

10. člen

(kontrola nad obračunavanjem samoprispjevka)

Pravilnost obračunavanja in odvajanja samoprispjevka kontrolira Agencija za plačilni promet RS, podružnica Slovenj Gradec ter DURS, Davčni urad Maribor, izpostava Slovenj Gradec, v okviru svojih pristojnosti.

11. člen

(izvedba referendumu)

Referendum vodi občinska volilna komisija Mestne občine Slovenj Gradec v skladu z določili zakona o referendumu in ljudski iniciativi (Uradni list RS, št. 15/94 in 13/95).

12. člen

(pravica do glasovanja na referendumu)

Pravico do glasovanja na referendumu ima državljan Republike Slovenije, s stalnim prebivališčem v Mestni občini

II. FUNKCIJA OBMOČIJ IN VRSTE POSEGOV V PROSTOR

2. člen

Dopolni se 10. člen odloka v točki 2, in sicer: č) na parcelah št. 194/16 in 194/3 k.o. Konjice gradnja prizidka k objektu na parceli št. 329 k.o. Konjice velikosti 8,0 x 5,5 m ± 1 m, etažnosti pritličje in etaža, streha mora biti prilagojena obstoječi.

Dovoz do objekta na parc. št. 194/3, 194/16 in 329 k.o. Konjice se, zaradi predvidene gradnje prizidka, na novo uredi z jugozahodne smeri, obstoječi uvoz z jugovzhodne smeri pa se ukine.

d) Iz smeri od uvoza na avtobusno postajo do parkirišč za sodiščem se uredi enosmerna povezovalna cesta.

III. KONČNE DOLOČBE

3. člen

Osnutek sprememb in dopolnitev zazidalnega načrta je bil razgrnjen na javni vpogled s sklepom župana Občine Slovenske Konjice.

4. člen

Te spremembe in dopolnitve odloka začnejo veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 01200/0004/99

Slovenske Konjice, dne 28. oktobra 1999.

Župan
Občine Slovenske Konjice
Janez Jazbec l. r.

4296. Sklep o javni razgrnitvi osnutka odloka o zazidalnem načrtu Bezina

Na podlagi 37. člena zakona o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (Uradni list SRS, št. 18/84, 37/85, 29/86 in RS, št. 26/90, 18/93, 47/93, 71/93 in 44/97), 33. člena zakona o lokalni samoupravi (Uradni list RS, št. 72/93, 57/94, 14/95, 26/97, 70/97, 10/98 in 74/98) in 27. člena statuta Občine Slovenske Konjice (Uradni list RS, št. 31/99) je župan Občine Slovenske Konjice dne 28. 10. 1999 sprejel

S K L E P**o javni razgrnitvi osnutka odloka o zazidalnem načrtu Bezina**

I

Javno se razgrne osnutek odloka o zazidalnem načrtu Bezina, ki ga je izdelalo podjetje Razvojni center – planiranje iz Celja, v septembru 1999, pod št. proj. 310A,B/99.

II

Osnutek iz 1. točke tega sklepa bo na vpogled vsak dan v prostorih Občine Slovenske Konjice, Stari trg 29, soba št. 39 in v prostorih Krajevne skupnosti Bezina.

Javna razgrnitev traja 30 dni od veljave sklepa.

III

V času javne razgrnitve lahko zainteresirani vpišejo svoje pripombe in predloge k osnutku odloka v knjigo pripomb, ki bo na mestu javne razgrnitve ali pa jih pismeno posredujejo Občini Slovenske Konjice.

Rok za pripombe in predloge poteče trideseti dan po javni razgrnitvi.

IV

Ta sklep začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 35200/0002/99

Slovenske Konjice, dne 28. oktobra 1999.

Župan
Občine Slovenske Konjice
Janez Jazbec l. r.

4297. Sklep o javni razgrnitvi osnutka odloka o spremembah in dopolnitvah zazidalnega načrta Vešenik – del A in B

Na podlagi 37. člena zakona o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (Uradni list SRS, št. 18/84, 37/85, 29/86 in Uradni list RS, št. 26/90, 18/93, 47/93, 71/93 in 44/97), 33. člena zakona o lokalni samoupravi (Uradni list RS, št. 72/93, 57/94, 14/95, 26/97, 70/97, 10/98 in 74/98) in 27. člena statuta Občine Slovenske Konjice (Uradni list RS, št. 31/99) je župan Občine Slovenske Konjice dne 28. 10. 1999 sprejel

S K L E P**o javni razgrnitvi osnutka odloka o spremembah in dopolnitvah zazidalnega načrta Vešenik – del A in B**

I

Javno se razgrne osnutek odloka o spremembah in dopolnitvah zazidalnega načrta Vešenik – del A in B, ki ga je izdelalo podjetje Razvojni center – planiranje iz Celja, v septembru 1999, pod št. proj. 310A,B/99.

II

Osnutek iz 1. točke tega sklepa bo na vpogled vsak dan v prostorih Občine Slovenske Konjice, Stari trg 29, soba št. 39 in v prostorih Krajevne skupnosti Bezina.

Javna razgrnitev traja 30 dni od veljave sklepa.

III

V času javne razgrnitve lahko zainteresirani vpišejo svoje pripombe in predloge k osnutku odloka v knjigo pripomb, ki bo na mestu javne razgrnitve ali pa jih pismeno posredujejo Občini Slovenske Konjice.

Rok za pripombe in predloge poteče trideseti dan po javni razgrnitvi.

IV

Ta sklep začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 35200/0002/99

Slovenske Konjice, dne 28. oktobra 1999.

Župan
Občine Slovenske Konjice
Janez Jazbec l. r.

4298. Sklep o določitvi ekonomskih cen programov v Vrtcu Slovenske Konjice

Na podlagi 31. člena zakona o vrtcih (Uradni list RS, št. 12/96), 16. člena statuta Občine Slovenske Konjice (Uradni list RS, št. 31/99) in predloga Vrtca Slovenske Konjice je Občinski svet občine Slovenske Konjice na 10. seji dne 28. 10. 1999 sprejel

SKLEP**I**

Določijo se ekonomske cene programov v Vrtcu Slovenske Konjice in znašajo:

Zap. št.	Vrsta programa	Ekonomska cena /SIT
1	Dnevni program za otroke v starosti od enega do treh let	39.926
2	Dnevni program za otroke v starosti od treh do sedem let	38.814
3	Poldnevni program »A« - do 6 ur	31.053
4	Poldnevni program »B« - do 5 ur	27.828
5	Krajši program - letno 600 ur Obvezna priprava otrok na osnovno šolo	14.490

II

Ta sklep začne veljati 1. 12. 1999.

Št. 025-4/98-9101-10/1
Slovenske Konjice, dne 28. oktobra 1999.

Župan
Občine Slovenske Konjice
Janez Jazbec l. r.

VSEBINA

	Stran		Stran
DRŽAVNI ZBOR		4267. Odlok o potrditvi letnega obračuna Banke Slovenije za leto 1998 in o razporeditvi presežka prihodkov nad odhodki (OdLOBS98)	13440
4260. Zakon o lastninjenju kulturnih spomenikov v družbeni lastnini (ZLKSDL)	13429	4268. Odlok o izvolitvi v sodniško funkcijo	13440
4261. Zakon o najemu posojila pri Mednarodni banki za obnovo in razvoj (MBOR) za projekt posodobitve evidentiranja nepremičnin (ZNPEN)	13432	4269. Odlok o ustanovitvi, nalogah, sestavi in izvolitvi Komisije Državnega zbora Republike Slovenije za volilni sistem in ustavne spremembe	13440
4262. Zakon o posebnih pogojih za vpis lastninske pravice na posameznih delih stavbe v zemljiško knjigo (ZPPLPS)	13433	PREDSEDNIK REPUBLIKE	
4263. Zakon o poroštvu Republike Slovenije za obveznosti DARS d.d. iz pogodbe o najetju kredita pri banki Kreditanstalt für Wiederaufbau v višini 85 mio EUR (KfW II) (ZPNKKW)	13436	4270. Ukaz o imenovanju izredne in pooblaščenice Republike Slovenije v Velikem vojvodstvu Luksemburgu	13441
4264. Zakon o spremembah zakona o poroštvu Republike Slovenije za obveznosti Slovenskih železnic, d.d., iz naslova posojil, najetih za financiranje določenih del za posodobitev in razvoj slovenske železniške infrastrukture (ZPFRZI)	13437	VLADA	
4265. Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o društvih (ZDru-A)	13437	4271. Sklep o spremembi sklepa o nalogah Urada vlade za informiranje	13442
4266. Odlok o potrditvi finančnega načrta Banke Slovenije za leto 1999 (OdFNBS99)	13439	MINISTRSTVA	
		4272. Odredba o podaljšanju veljavnosti izobraževalnih programov poklicnega usposabljanja in izpopolnjevanja	13442

	Stran		Stran
4273. Odredba o sprejemu letnega gozdnogospodarskega načrta za del gozdov v gozdnogospodarski enoti Borovnica (k.o. Kožljek)	13442	4288. Sprememba pravil fundacije za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij v Republiki Sloveniji	13502
4274. Odredba o sprejemu letnega gozdnogospodarskega načrta za del gozdov v gozdnogospodarski enoti Borovnica (k.o. Kožljek)	13443	OBČINE	
4275. Odredba o sprejemu letnega gozdnogospodarskega načrta za del gozdov v gozdnogospodarski enoti Borovnica (k.o. Bezuljak)	13443	BLED	
4276. Odredba o sprejemu splošnega dela gozdnogospodarskega načrta gozdnogospodarske enote Vzhodne Haloze	13444	4289. Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o ustanovitvi javnega podjetja Komunala Bled, d.o.o.	13502
4277. Pravilnik o eruka kislini	13444	CELJE	
4278. Pravilnik o varnosti in zdravju pri uporabi delovne opreme	13456	4290. Ugotovitev, da je mandat mestnega svetnika prešel na drugega naslednjega kandidata z liste LDS	13503
4279. Pravilnik o osebni varovalni opremi, ki jo delavci uporabljajo pri delu	13467	LENART	
4280. Pravilnik o zahtevah za zagotavljanje varnosti in zdravja delavcev na delovnih mestih	13473	4291. Sklep o javni razgrnitvi osnutka prostorskih ureditvenih pogojev v Občini Lenart	13503
4281. Pravilnik o varnostnih znakih	13484	LITIJ	
4282. Navodilo o ukrepih za ugotavljanje, preprečevanje in zatiranje stekline – Rabies (Lyssa)	13496	4292. Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o proračunu Občine Litija za leto 1999	13503
USTAVNO SODIŠČE		SLOVENJ GRADEC	
4283. Odločba o razveljavitvi 27. člena zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o financiranju občin	13497	4293. Sklep o razpisu referendumu za uvedbo samoprispevka v Mestni občini Slovenj Gradec	13504
BANKA SLOVENIJE		SLOVENSKE KONJICE	
4284. Sklep o spremembi sklepa o podrobnejši vsebini poročil iz 127. člena zakona o bančništvu	13499	4294. Odlok o spremembah in dopolnitvah zazidalnega načrta osrednjega dela Slovenskih Konjic (območje Zdravstvenega doma)	13505
DRUGI DRŽAVNI ORGANI IN ORGANIZACIJE		4295. Odlok o spremembah in dopolnitvah prostorsko ureditvenih pogojev za 4 območja v centru Slovenskih Konjic in območje dela ZN Škalce III (območje 2)	13505
4285. Pravilnik o stopnjah normalnega odpisa materiala in izdelkov v gradbeništvu in industriji gradbenega materiala (kalo, razsip, razbitje, okvara)	13500	4296. Sklep o javni razgrnitvi osnutka odloka o zazidalnem načrtu Bezina	13506
4286. Navodilo za uskladitev računovodskih evidenc po tretjem odstavku 56. člena zakona o računovodstvu	13501	4297. Sklep o javni razgrnitvi osnutka odloka o spremembah in dopolnitvah zazidalnega načrta Vešenik – del A in B	13506
4287. Navodilo za uskladitev računovodskih evidenc po tretjem odstavku 59. člena zakona o računovodstvu		4298. Sklep o določitvi ekonomskih cen programov v Vrtcu Slovenske Konjice	13507

